EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 07 16
COM(2025) 548 final

2025/0223 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo ir Sąjungos paramos ekstremaliosioms sveikatos situacijoms pasirengti ir į jas reaguoti, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES (Sąjungos civilinės saugos mechanizmas)

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2025) 545 final} - {SWD(2025) 545 final} - {SWD(2025) 546 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Siūlomas reglamentas grindžiamas teisine sistema, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (toliau – Sąjungos mechanizmas), taip pat Reglamentu (ES) 2021/522, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“). Siūlomu reglamentu nustatoma civilinės saugos ir pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas finansavimo sistema, siekiant pasinaudoti sinergija ir remti geresnį koordinavimą įvairiuose sektoriuose. Taip siekiama padidinti bendrą veiksmingumą remiant gamtinių ir žmogaus sukeltų pavojų, įskaitant dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, prevenciją, pasirengimą jiems ir reagavimą į juos, atsižvelgiant į tai, kad rizika ir grėsmės, su kuriomis susiduria Sąjunga, tampa vis sudėtingesnės ir tarpusavyje susijusios, kaip pabrėžta 2023 m.[1] ir 2024 m.[2] Europos Vadovų Tarybos išvadose.

Pastaraisiais metais dėl vis nepastovesnio saugumo, sveikatos, klimato kaitos ir aplinkos problemų derinio, formuojančio prastėjančią rizikos ir grėsmių aplinką, Europai kilo didelių sunkumų. Sąjungos mechanizmas aktyvuotas vis dažniau, taigi tikėtina, jog nacionalinės sistemos ir toliau reikalaus didesnės paramos reaguojant į nelaimes ir krizes. Todėl Sąjungos lygmens koordinavimo mechanizmas turi būti tinkamai parengtas, kad galėtų veiksmingiau ir efektyviau teikti tokią paramą, be kita ko, reikia stiprinti prevenciją ir parengtį.

Be to, dėl daugialypio tarpsektorinių krizių, tokių kaip COVID-19 pandemija ir Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, pobūdžio reikia visapusiškesnio ir labiau integruoto požiūrio į krizių valdymą – Sąjunga ir jos valstybės narės turi glaudžiai ir veiksmingai bendradarbiauti, kad galėtų veiksmingai įveikti krizių keliamus iššūkius. Dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis reikia stiprinti Europos civilinę ir karinę parengtį ir pasirengimą, kaip raginama ES pasirengimo krizėms strategijoje[3] ir Bendroje baltojoje knygoje dėl Europos gynybos parengties iki 2030 m.[4]

Veiksmingam krizių valdymui reikės glaudaus civilinių ir karinių subjektų veiksmų koordinavimo, kad būtų užtikrintos sklandžios ir veiksmingos civilinių ir karinių pastangų įgyvendinimo operacijos. Šis bendradarbiavimas yra ypač svarbus sprendžiant klausimus, susijusius su aiškiu dvejopo naudojimo aspektu, kai civiliniai ir kariniai subjektai remiasi bendra infrastruktūra, pavyzdžiui, transporto tinklais ir logistikos centrais. Bendradarbiaudami civiliniai ir kariniai subjektai gali užtikrinti, kad jų atitinkamos pastangos būtų tinkamai koordinuojamos ir vienos kitas papildytų ir taip galiausiai būtų sustiprintas bendras reagavimas į krizes. Todėl vienas svarbių pasiūlymo tikslų – užtikrinti, kad reglamentu būtų galima teikti veiksmingesnę ir efektyvesnę paramą sprendžiant tokias sudėtingas didelio poveikio krizes[5], be to, pagal jį nustatytu požiūriu, kuris apima visus pavojus ir veiksmus visais valdžios lygmenimis ir pagal kurį įtraukiama visa visuomenė, turėtų būti sustiprintos civilinės saugos, sveikatos, aplinkos ir saugumo sąsajos, kad būtų galima naudotis supaprastintomis ir lankstesnėmis priemonėmis siekiant veiksmingai ir efektyviai reaguoti į sudėtingas tarpsektorines ir ilgalaikes krizes.

---

1 EUCO/2023/7 *final*.
2 EUCO/2023/24 *final*.
3 JOIN (2025) 130 *final*.
4 JOIN (2025) 120 *final*.
5 JOIN/2025/130 *final*.

Dėl į šį pasiūlymą integruotų pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas priemonių papildomai apsaugomi ES piliečiai, galiausiai padidinamas atsparumas ir gyventojai apsaugomi nuo didelių grėsmių sveikatai. Ekstremaliosios sveikatos situacijos gali turėti didelį poveikį ne tik sveikatos sektoriui, bet ir socialiniam stabilumui, aplinkos pusiausvyrai ar ypatingos svarbos infrastruktūros objektams. Pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas veiksmai ir toliau bus koordinuojami pagal dabartines struktūras, įskaitant Sveikatos saugumo komitetą ir HERA Valdybą.

Be to, kartu su susijusiais horizontaliaisiais reikalavimais ir kitomis programomis, pasiūlymu remiamos ir skatinamos nelaimių numatymo ir prevencijos priemonės, padedančios sumažinti nelaimių kainą Sąjungos ekonomikai ir kuo labiau sumažinti jų neigiamą socialinį ir ekonominį poveikį ir poveikį aplinkai, nuo kurių nukenčia pažeidžiamiausi regionai ir žmonės, įskaitant moteris, vaikus, vyresnio amžiaus asmenis, pabėgėlius, rasinėms ar etninėms mažumoms priklausančius asmenis ir asmenis su negalia. Tai galiausiai padės užtikrinti tvaresnį ir įtraukesnį augimą, taip pat kartų tarpusavio teisingumą. Pasiūlymu taip pat svariai prisidedama prie supaprastinimo, nes nuostatos, susijusios su Sąjungos mechanizmo veikimu ir su jo veiklos finansavimu, sujungiamos į vieną tekstą, taip supaprastinant esamas procedūras. Be to, pasiūlymu užtikrinama, kad investicijomis pagal Sąjungos mechanizmą taip pat būtų stiprinamas Sąjungos pramoninės bazės konkurencingumas ir atsparumas, taigi sudaromos sąlygos reaguoti strategiškiau, patikimiau ir savarankiškiau, be kita ko, laikantis Sąjungos teisės ir tarptautinių įsipareigojimų, skatinant naudotis Sąjungoje parengtais ar sukurtais sprendimais.

Pasiūlyme pripažįstama, kad asmenų pažeidžiamumas gali būti daugialypis ir jo formos gali būti tarpusavyje susijusios, todėl skatinamas tarpsektorinis požiūris į nelaimių rizikos valdymą, siekiant užtikrinti, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas grindžiamas iki šiol pagal esamą sistemą pasiektais teigiamais rezultatais ir juo sugriežtintomis nuostatomis siekiama ištaisyti sistemos trūkumus, kad būtų galima toliau remti, koordinuoti ir papildyti valstybių narių veiksmus šioje srityje. Pasiūlymas taip pat grindžiamas programos „ES – sveikatos labui“ pasirengimo krizėms ir reagavimo į jas kryptimi, kuria remiamas Reglamento (ES) 2022/2371 dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai[6] ir Reglamento (ES) 2022/2372 dėl priemonių sistemos kilus krizei svarbių medicininių atsako priemonių tiekimui Sąjungos lygmens ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos atveju užtikrinti[7] įgyvendinimas, taip pat kitomis iniciatyvomis, kuriomis siekiama gerinti pasirengimą ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimą į jas. Pasiūlymu turėtų būti užtikrinta sinergija su Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro ir Europos vaistų agentūros, taip pat atitinkamų nacionalinių ir tarptautinių organizacijų įgaliojimais, susijusiais su krizėmis. Taip siekiama užtikrinti, kad Sąjungos pasirengimas ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimas į jas būtų sustiprintas drauge su civilinės saugos priemonėmis. Siūlomas reglamentas toliau dera su esama politika, nes juo stiprinami valstybių narių parengties, prevencijos ir reagavimo pajėgumai. Juo toliau įsipareigojama siekti didesnio Europos solidarumo ir dėti koordinuotas pastangas, remiantis tvirtu ankstesnio bendradarbiavimo ir iniciatyvų pagrindu.

[6] OL L 314, 2022 12 6, p. 26–63.
[7] OL L 314, 2022 12 6, p. 64–78.

Be to, Sąjungos mechanizmas glaudžiai suderintas su ES pasirengimo krizėms strategija, ES atsargų kaupimo strategija[8] ir Medicininių atsako priemonių strategija[9], kuriomis Sąjunga rengiama kitai sveikatos krizei, ir veikia pagal ES vidaus saugumo strategiją[10], kuria siekiama užtikrinti aukštą Sąjungos piliečių saugumo lygį, taip pat Bendrą baltąją knygą dėl Europos gynybos parengties 2030 m. ir planą „ReArm Europe“ / Parengties užtikrinimas iki 2030 m.[11], kuriais remiama tvirtesnė Europos gynybos nuo išorės grėsmių pozicija. Pasiūlymas taip pat dera su Atsargų kaupimo strategija ir Medicininių atsako priemonių strategija ir juo remiami Sąjungos įsipareigojimai pagal Europos klimato teisės aktą[12] užtikrinti nuolatinę pažangą didinant prisitaikomumą ir atsparumą ir mažinant pažeidžiamumą dėl klimato kaitos.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pagal integruotosios parengties principą, nustatytą ES pasirengimo krizėms strategijoje, šiuo pasiūlymu siekiama skatinti sinergiją su kitomis vidaus ir išorės politikos sritimis taikant integruotą požiūrį į nelaimių rizikos valdymą atitinkamuose sektoriuose ir su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant ES agentūras, valstybes nares ir tarptautines organizacijas, ir prisidėti prie Sąjungos nelaimių rizikos mažinimo ir valdymo politikos ir Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programos įgyvendinimo.

Kalbant konkrečiai apie išorės politiką, ES ir valstybių narių parengtis ir atsparumas vis labiau susiję su mūsų partnerių visame pasaulyje, kurie susiduria su panašiomis pasaulinėmis krizėmis ir iššūkiais, parengtimi ir atsparumu. Bendradarbiavimas su mūsų išorės partneriais siekiant numatyti krizes, joms pasirengti, užkirsti joms kelią ir į jas reaguoti yra abipusiškai naudingas ir labai svarbus siekiant sumažinti kitur kylančių krizių pakopinio ar šalutinio poveikio ES riziką. Siekiant spręsti pasaulinius uždavinius vis nepastovesnėmis geopolitinėmis aplinkybėmis, šiuo pasiūlymu papildomi veiksmai, kurių reikia imtis pagal priemonę „Globali Europa“, – ES ir valstybės narės toliau plėtos ir stiprins pritaikytą ir abipusiai naudingą dvišalę ir keliašalę partnerystę.

Pasiūlyme ypač daug dėmesio skiriama Sąjungos mechanizmo derinimo su pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas priemonėmis ir humanitarinės pagalbos teikimu. Pabrėžiamos tokios sritys kaip ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos; teisingumas ir vidaus reikalai, įskaitant konsulinę pagalbą ir ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą; aplinkosaugos vadyba, daugiausia dėmesio skiriant potvynių kontrolei ir didelių pramoninių avarijų prevencijai; atsparumas klimato kaitai ir pasirengimas jai; jūrų taršos švelninimas; išorės santykiai ir vystomasis bendradarbiavimas, saugumas, gynyba ir kosmosas. Siekiant išlaikyti nuoseklumą ir papildomumą su kitomis Sąjungos finansinėmis priemonėmis, į pasiūlymą įtrauktos aiškios nuostatos, kuriomis apibrėžiama Sąjungos mechanizmo taikymo sritis, išvengiant dubliavimosi ar dvigubo finansavimo galimybės.

Kalbant apie sveikatos saugumą, šiuo pasiūlymu papildomi sveikatos saugumo parengties veiksmai, finansuojami pagal kitas Sąjungos finansines priemones, kuriomis siekiama didinti Sąjungos strateginį savarankiškumą ir gerinti prieigą prie sveikatos inovacijų, kaip numatyta pagal siūlomą Europos konkurencingumo fondo sveikatos, biotechnologijų, žemės ūkio ir

---

8 COM/2025/528 *final*.
9 COM/2025/529 *final*.
10 COM/2025/148 *final*.
11 JOIN/2025/120 *final*.
12 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999, (Europos klimato teisės aktas), OL L 243, 2021 7 9, p. 1–17.

bioekonomikos liniją ir atitinkamą siūlomos bendrosios mokslinių tyrimų programos „Europos horizontas“ liniją.

Pasiūlyme nurodomos Sąjungos kosmoso sistemos, kurios yra labai svarbios stiprinant Sąjungos pasirengimo krizėms ir reagavimo į jas pajėgumus. ES pasirengimo krizėms strategijoje pabrėžiama, kad „Copernicus“, GALILEO ir būsimos IRIS² paslaugos užtikrina tikralaikį informuotumą apie padėtį, padeda teikti ankstyvuosius perspėjimus ir patikimą ryšį, kai neveikia antžeminiai tinklai. Šie pajėgumai yra būtini koordinuojant ekstremaliųjų situacijų operacijas, remiant civilinę saugą, be kita ko, užtikrinant galimybę laiku susipažinti su kosmoso technologijomis grindžiama ankstyvojo perspėjimo informacija, kad būtų galima tiesiogiai skleisti pranešimus gyventojams, ir švelninant gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių poveikį.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šio pasiūlymo teisiniai pagrindai yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 168 straipsnio 5 dalis, 196 straipsnis ir 322 straipsnio 1 dalis.

SESV 168 straipsnio 5 dalyje nustatytas skatinamųjų priemonių, skirtų žmonių sveikatai apsaugoti ir gerinti, visų pirma kovoti su didelėmis tarpvalstybinėmis sveikatos problemomis, teisinis pagrindas, taip pat priemonių, susijusių su didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai stebėsena, ankstyvuoju perspėjimu apie jas ir kova su jomis, teisinis pagrindas.

SESV 196 straipsnyje nustatytas Sąjungos iniciatyvų, kuriomis siekiama stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą ir kolektyvinę parengtį valdant gaivalinių ar žmogaus sukeltų nelaimių prevenciją, pasirengimą joms ir reagavimą į jas, teisinis pagrindas.

Šie teisiniai pagrindai derinami su SESV 322 straipsnio 1 dalimi, kad būtų sudarytos sąlygos finansiniam lankstumui suteikiant galimybę perkelti asignavimus.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Komisija turi papildomąją kompetenciją civilinės saugos srityje. Valstybėms narėms tenka pagrindinė atsakomybė už nelaimių prevenciją, pasirengimą joms ir reagavimą į jas. Sąjungos mechanizmas buvo sukurtas, nes didelės nelaimės gali viršyti bet kurios valstybės narės, veikiančios atskirai, reagavimo pajėgumus, o pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas priemonėmis užtikrinamas tvirtesnis koordinavimas ir bendradarbiavimas, visų pirma kiek tai susiję su atitinkamų medicininių atsako į esamas ir kylančias grėsmes sveikatai priemonių prieinamumu ir prieiga prie jų. Mechanizmo esmė – tinkamai koordinuojamos, greitos valstybių narių savitarpio pagalbos teikimas.

Šio pasiūlymo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti vienos. Sąjungos veiksmai šioje srityje susiję su situacijų, turinčių ryškų tarpsektorinį ir tarpvalstybinį aspektą, valdymu, o tam reikia bendrai koordinuoti ir derinti veiksmus viršnacionaliniu lygmeniu.

Sudėtingų tarpvalstybinių ekstremaliųjų situacijų ir krizių, nuo kurių nukenčia visa Europos Sąjunga, kaip antai COVID-19 pandemija ir Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, atvejais tam, kad būtų išvengta susiskaidymo ir dubliavimosi, reikia tinkamai koordinuojamo kolektyvinio požiūrio. Sąjunga gali veiksmingai remti valstybių narių pastangas užkirsti kelią krizėms, joms pasirengti ir į jas reaguoti, taip pat toliau skatinti prevencijos ir atsparumo

kultūrą visoje ES. Pasiūlymu siekiama patenkinti poreikį, kurio valstybės narės negali patenkinti veikdamos pavieniui, ir suteikiama aiški Sąjungos pridėtinė vertė.

ES veiksmai, be kita ko, padeda mažinti žmonių mirties atvejų skaičių, žalą aplinkai, ekonominę ir materialinę žalą, suteikia galimybę valstybėms narėms veiksmingiau prisidėti prie ES pagalbos pagal mechanizmą ir pasinaudoti geresniu koordinavimu ir bendradarbiavimu, taip pat padeda geriau pasirengti didelio masto nelaimėms, plėtoti nuoseklesnę nelaimių rizikos valdymo politiką ir naudotis masto ekonomija, pavyzdžiui, ekonomiškai efektyvia logistika ir vežimu, nuosekliai ir veiksmingai reaguoti pasitelkiant savanorišką pajėgumų telkimą, taip pat geriau naudotis ribotais ištekliais dalijantis ES finansuojamais pajėgumais. Pasiūlymas taip pat padeda apsaugoti ES finansinius interesus, nes skatinamos priemonės, kuriomis didinamas struktūrinis pasirengimas ir atsparumas ir taip mažinami ES finansuojamo turto nuostoliai nelaimių atveju. Panašią naudą galima gauti stiprinant bendradarbiavimą ir koordinavimą pasirengimo grėsmėms sveikatai ir reagavimo į jas srityje. Virusai nepaiso sienų – per COVID-19 pandemiją tik koordinuotais ES lygmens veiksmais buvo užtikrintas vakcinų ir kitų atitinkamų medicininių atsako priemonių kūrimas, gamyba ir teisingas paskirstymas visoms ES valstybėms narėms.

- **Proporcingumo principas**

Pagal proporcingumo principą šiuo pasiūlymu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti. Vadovaudamasi proporcingumo principu Komisija parengė siūlomą reglamentą, kuriuo siekiama nustatyti sinergiją su kitomis programomis ir sudaryti jai sąlygas, taip pat stiprinti bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis nustatant jo prioritetus.

Pasiūlymu laikomasi proporcingumo principo ir juo siekiama padidinti valstybių narių dalyvavimą pasiūlymu remiamuose veiksmuose, kuo labiau sumažinant dalyvavimo kliūtis. Jame numatyta sumažinti Sąjungos ir nacionalinėms valdžios institucijoms tenkančią administracinę naštą tiek, kiek būtina, kad Komisija galėtų vykdyti savo įsipareigojimus dėl Sąjungos biudžeto vykdymo. Juo neviršijama to, kas būtina nustatytiems tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siekiant užtikrinti visuotinį taikymą ir finansinį lankstumą, teikiamas pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento. Reglamento, kaip teisės akto, forma yra suderinama su asignavimų perkėlimui taikomais reikalavimais, nustatytais Sąjungos bendrajam biudžetui taikomose finansinėse taisyklėse. Pasiūlymu dėl reglamento siekiama pakeisti ir panaikinti Sprendimą Nr. 1313/2013/ES.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Reglamentu atsižvelgiama į Sprendimo Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo įgyvendinimo tarpinio vertinimo (2017–2022 m.) ir dokumento „HERA peržiūra: Padėties vertinimas siekiant sustiprinti sveikatos saugumą ES“ (2024 m.) išvadas ir įgyvendinamos juose išdėstytos rekomendacijos, taip pat atsižvelgiama į preliminarias programos „ES – sveikatos labui“ vertinimo ir Reglamento (ES) 2022/2371 dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai įgyvendinimo vertinimo išvadas.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Komisija surengė specialias atviras viešas konsultacijas dėl ES civilinės saugos, pasirengimo krizėms ir reagavimo į jas finansavimo. Apklausoje galėjo dalyvauti visi ES piliečiai, įmonės,

asociacijos ir vyriausybės įstaigos. Gauti 1 187 atsakymai, prie 139 iš jų buvo pridėti pozicijos dokumentai.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pastaraisiais metais Komisija surengė keletą susitikimų su išorės suinteresuotaisiais subjektais, civilinės saugos ekspertais, atstovaujančiais valstybėms narėms, – civilinės saugos tarnybų vadovais ir aukšto rango civilinės saugos pareigūnais, taip pat temų ekspertais, kad aptartų konkrečias su teisinės sistemos peržiūra susijusias temas.

- **Poveikio vertinimas**

Rengdama pasiūlymą Komisija atliko poveikio vertinimą, siekdama nustatyti problemas, apibrėžti pasiūlymo tikslus, taip pat nustatyti keletą tobulinimo galimybių ir įvertinti jų poveikį. Reglamentavimo patikros valdybos nuomonę ir apibendrinamąją ataskaitą galima rasti Komisijos dokumentų registre (nuoroda 2025/MFF/05).

Poveikio vertinime išnagrinėtos trys politikos galimybės.

Pagal 1 galimybę pateiktas sustiprintas sektorinis Sąjungos civilinės saugos mechanizmas (toliau – SCSM), įskaitant tikslinį Reagavimo į nelaimes koordinavimo centro (toliau – RNKC) sustiprinimą. ES lygmens veiklą reikia papildyti didelėmis nacionalinio lygmens pastangomis, be kita ko, atsižvelgiant į reagavimo pajėgumus, kurie ES lygmeniu apsiriboja „tradiciniu“ civilinės saugos sektoriumi (medicininių priemonių atsargos, cheminės, biologinės, radiologinės, branduolinės (ChBRB) atsargos, miškų gaisrų gesinimas iš oro ir t. t.). Nors didesnės nacionalinės pastangos leidžia sėkmingai įgyvendinti visus tikslus, ES lygmens veiksmų pridėtinė vertė nėra visiškai išnaudojama. Todėl buvo manoma, kad, palyginti su 2 galimybe, šia galimybe nepakankamai užtikrinamas efektyvumas, veiksmingumas, išorinis suderinamumas ir supaprastinimas.

Pagal 2 galimybę tarpsektorinis SCSM sujungia SCSM ir atitinkamą visuomenės sveikatos saugumo srities parengties veiklą. Palyginti su 1 galimybe, civilinės saugos ir pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms veiksmų sinergija ir papildomumas būtų pasiekti taikant vieną priemonę. Integruota biudžeto struktūra užtikrina priemonės valdymo lankstumą ir operatyvumą. Pagal 2 galimybę numatoma įsteigti ES krizių koordinavimo centrą, kuris taptų centriniu ES pasirengimo tarpsektorinei rizikai pajėgumų, įskaitant atsargų kaupimą, ir krizių valdymo koordinavimo pajėgumus, centru. ES lygmens reagavimo pajėgumai pritaikyti prie naujos pavojų ir grėsmių padėties. ES rizikos vertinime išnaudojama sektorių vertinimų ir ekspertinių žinių sinergija ir papildomumas. Siekiant kovoti su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai, atsižvelgiant į bendrą tarpsektorinį iniciatyvos pobūdį, numatyta tolesnė su ekstremaliosiomis sveikatos situacijomis susijusi veikla.

3 politikos galimybės pagrindinis elementas yra bendros finansavimo priemonės (Parengties fondo) sukūrimas ES lygmeniu. Priemonė apimtų visus su parengtimi susijusius mechanizmus ir veiklą visos daugiametės finansinės programos (DFP) reikmėms. Į šį fondą būtų įtraukti visi su parengtimi susiję dabartinės DFP mechanizmai ir finansavimo elementai, įskaitant, be kita ko, SCSM, programos „ES – sveikatos labui“ pasirengimo krizėms kryptį ir su parengtimi susijusius nacionalinių paketų, Europos konkurencingumo fondo ir programos „Erasmus+“ elementus. Struktūros požiūriu tai reikštų, kad šiam bendram fondui būtų naudojami įvairūs programų valdymo būdai: tiesioginis (įgyvendinamas Komisijos), pasidalijamasis (pvz., struktūrinių fondų) ir netiesioginis (pvz., įvairių JT sistemos organizacijų, pvz., PSO, UNHCR, UNICEF). Pasirinkus šią galimybę kiltų esminių problemų, be kita ko, susijusių su biudžeto asignavimų, skirtų visoms finansavimo programoms ir priemonėms, valdymu. 3 politikos galimybė laikoma neperspektyvia, todėl ji buvo atmesta ankstyvame etape.

Tinkamiausia politikos galimybė ir jos pagrindinis poveikis

Manyta, kad tinkamiausia politikos galimybė – 2 galimybė, nes ja visapusiškai išnaudojama ES pridėtinė vertė ir taip visapusiškai pasiekiami tikslai. Atsižvelgiant į tai, kad krizių aplinka tampa vis įvairesnė ir tarpvalstybinė, pasirinkus 2 politikos galimybę būtų užtikrinta didelė socialinė nauda (pvz., didesnė pasirengusių gyventojų dalis), nauda aplinkai (pvz., sėkmingiau išsaugomos gamtinės erdvės ir biologinė įvairovė), taip pat ekonominė nauda (pvz., visapusiškos prevencijos ir parengties išlaidos yra gerokai mažesnės nei reagavimo išlaidos).

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Pasiūlymu įgyvendinami svarbūs patobulinimai, kuriais siekiama racionalizuoti ir supaprastinti bendrą teisinę sistemą, įskaitant visų pirma didesnį veiklos aiškumą ir veiksmingumą. Pavyzdžiui, pranešimo apie riziką procedūros sujungtos į specialią sistemą: paaiškinama, kaip valstybės narės ir Komisija kartu rengia rezultatus ir taip skatinamas bendras supratimas apie informuotumą apie riziką.

Be to, Sąjungos parama reagavimui yra apibendrinta viename straipsnyje, taigi paprasčiau nustatyti galimus scenarijus ir dėl to gerinama parengtis ir reagavimo veiksmingumas. Koordinavimo pastangos stiprinamos ir geriau paaiškinamos toliau stiprinant Reagavimo į nelaimes koordinavimo centro (RNKC) pajėgumus ir sukuriant specializuotą Krizių koordinavimo centrą, kuris padėtų valstybėms narėms numatyti ir valdyti krizių padarinius įvairiuose sektoriuose. Reagavimo lygmuo patobulinamas aiškiai išdėstant taikytinas bendro finansavimo normas ir jas nuosekliai integruojant į vieną išsamų šaltinį, taigi informacijos nereikia ieškoti skirtinguose straipsniuose. Pabrėžiant vežimo lankstumą, reglamentu leidžiama finansuoti veiksmus, kai nėra perspektyvių komercinio transporto galimybių, tačiau yra valstybių narių siūlomų alternatyvų – taip skatinami novatoriški valstybiniai sprendimai ir akcentuojamos adaptyvios strategijos.

Šie patobulinimai atspindi ryžtingas pastangas tobulinti Sąjungos mechanizmo struktūrines ir veiklos sistemas, užtikrinant, kad jas būtų galima pritaikyti ir kad jos būtų tvirtos ir padėtų spręsti sudėtingus numatytų ir nenumatytų ekstremaliųjų situacijų klausimus. Šis nuoseklus požiūris atitinka visa apimantį tikslą sukurti veiksmingesnę ir skaidresnę civilinės saugos sistemą. Siekiant užtikrinti, kad šios strategijos būtų suderintos su praktiniais veiklos poreikiais, skatinamas tolesnis dialogas ir grįžtamoji informacija.

- **Pagrindinės teisės**

Sąjungos mechanizmo teisiniai patikslinimai ir siūlomos parengties ir reagavimo sveikatos srityje paramos priemonės parengtos taip, kad atitiktų ES pagrindinių teisių chartijoje išdėstytas pagrindines teises ir kad jos būtų puoselėjamos. Šiame memorandume išsamiai aprašoma, kaip patikslinimais integruojamos svarbiausios pagrindinės teisės.

Pagrindinis dėmesys skiriamas teisei į gyvybę (2 straipsnis), nes pasiūlymo tikslas – apsaugoti ir išsaugoti žmonių gyvybę nelaimių ir ekstremaliųjų situacijų metu. Supaprastinant procedūras, pakeitimais siekiama padidinti Sąjungos mechanizmo gebėjimą reaguoti: veiksmingai valdant nelaimes tiesiogiai saugomos gyvybės.

Pasiūlyme taip pat labai svarbios teisės į laisvę ir saugumą (6 straipsnis). Patobulinimais užtikrinamas savalaikis reagavimas į grėsmes ir taip visoje Sąjungoje padidinamas tiek individualus, tiek kolektyvinis saugumas. Šie patobulinimai padeda apsaugoti piliečius užtikrinant greitą dislokavimą ir koordinavimą krizių metu.

Dėmesys teikiamas ir teisei į sveikatos priežiūrą (35 straipsnis) – išaiškinama, kaip Sąjungos mechanizmas padeda užtikrinti patikimas visuomenės sveikatos srityje taikomas reagavimo priemones. Šiais patikslinimais sustiprinamas tarpvalstybinis bendradarbiavimas ir pagerinamas išteklių paskirstymas visų pirma su sveikata susijusių ekstremaliųjų situacijų metu, taigi teisė į sveikatą remiama kaip viena pagrindinių teisių.

Pagal Sąjungos mechanizmą itin svarbus vaidmuo tenka pagrindinei teisei į aplinkos apsaugą, įtvirtintai Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 37 straipsnyje. Šis mechanizmas, skirtas koordinuotam reagavimui į gaivalines ir žmogaus sukeltas nelaimes visoje ES ir už jos ribų remti, iš esmės turi apimti aplinkos apsaugą – ji turi būti vienas pagrindinių jo veiklos aspektų. Aplinkos apsaugai daug dėmesio skiriama visais trimis nelaimių valdymo etapais, be kita ko, kai tai susiję su didelėmis grėsmėmis sveikatai: prevencijos etape, siekiant sumažinti pavojų aplinkai tikimybę ir poveikį; parengties etape, siekiant užtikrinti, kad būtų įdiegtos sistemos, kuriomis būtų švelninama žala ekosistemoms ir biologinei įvairovei; reagavimo etape, siekiant sparčiai šalinti žalą aplinkai dėl tokių nelaimių kaip miškų gaisrai, cheminių medžiagų išsiliejimas ar potvyniai. Teisė į aplinkos apsaugą pripažįstama kaip viena pagrindinių teisių ir taip sustiprinama ES institucijų ir valstybių narių pareiga į civilinės saugos politiką ir veiksmus integruoti ekologinius aspektus.

Laikantis visos visuomenės įtraukimo požiūrio, Sąjungos mechanizmo patikslinimais sustiprinama pagrindinė teisė į lygybę (III skyrius), užtikrinant, kad visais prevencijos, pasirengimo ir reagavimo etapais būtų atsižvelgiama į moterų ir pažeidžiamoje padėtyje esančių ir (arba) diskriminaciją bei socialinę atskirtį patiriančių grupių, pavyzdžiui, vaikų, vyresnio amžiaus žmonių, asmenų su negalia, rasinėms ar etninėms mažumoms priklausančių asmenų, poreikius.

Be to, teisė į gerą administravimą (41 straipsnis) yra užtikrinama akcentuojant procedūrų aiškumą ir supaprastinimą. Šiais pakeitimais užtikrinama, kad mechanizmas veiktų skaidriai ir veiksmingai ir būtų sukurta patikima reagavimo į ekstremaliąsias situacijas sistema.

Šie patikslinimai atspindi pagrindinėmis teisėmis grindžiamą požiūrį į Sąjungos mechanizmo stiprinimą, užtikrinant, kad juo būtų remiami ES chartijoje įtvirtinti apsaugos pajėgumai ir vertybės. Raginama toliau teikti grįžtamąją informaciją ir diskutuoti siekiant patobulinti šias strategijas, kad būtų kuo geriau paisoma visų asmenų pagrindinių teisių ir jos būtų užtikrinamos.

Šiame pasiūlyme atsižvelgiama į įsipareigojimus, kylančius iš JT neįgaliųjų teisių konvencijos (JT NTK), kurios šalis yra ES kartu su visomis valstybėmis narėmis. Visų pirma konvencijos 11 straipsnyje dėl pavojingų situacijų ir humanitarinių krizių nurodyta, kad valstybės, kurios yra šios konvencijos šalys, laikydamosi savo įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę ir tarptautinę žmogaus teisių teisę, imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų asmenų su negalia apsaugą ir saugumą pavojingose situacijose.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Orientacinis finansinis paketas pagal šį reglamentą yra 10 675 000 000 EUR (dabartinėmis kainomis).

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Remiantis reglamento II skyriumi dėl rizikos vertinimo ir numatymo, politikos formavimo procesas pagal šį persvarstytą siūlomą reglamentą apima kelis pagrindinius elementus ir ataskaitas, kurie yra suderinti skirtinguose ataskaitų teikimo cikluose ir išdėstyti tam tikra eilės tvarka, kad būtų užtikrintas ciklišKas ir veiksmingas požiūris į nelaimių rizikos valdymą.

Procesas pradedamas nacionaliniu lygmeniu – valstybės narės yra atsakingos už rizikos vertinimų nacionaliniu arba subnacionaliniu lygmenimis rengimą ir viešą skelbimą. Šiais rizikos vertinimais remiamasi rengiant nelaimių rizikos, įskaitant saugumo riziką ir hibridines

grėsmes, valdymo planavimą, kurį atliekant atsižvelgiama į tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir tarpvalstybinį poveikį turinčią riziką. Tokie vertinimai ir planai turėtų būti nuoseklūs ir suderinti su kitais atitinkamais nacionaliniais procesais. Be to, tikimasi, kad valstybės narės pagerins nelaimių nuostolių duomenų rinkimą, – tai yra būtina sąlyga, kad būtų galima atlikti informacija pagrįstus rizikos vertinimus.

Bent kartą per penkerius metus valstybės narės pateikia Komisijai savo rizikos vertinimų, reagavimo pajėgumų ir veiklos, kuria remiami Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslai, santraukas. Komisija toliau rengia šių santraukų teikimo gaires, užtikrindama, kad procesas būtų standartizuotas ir veiksmingas.

Sąjungos lygmeniu perduodama prašoma informacija ir kiti turimi duomenys Komisijai leidžia sudaryti rizikos valdymo pajėgumų kartogramas Sąjungos, nacionaliniu ir subnacionaliniu lygmenimis, kad būtų lengviau keistis geriausios praktikos pavyzdžiais ir stiprinti susijusius pajėgumus. Remdamasi nustatytu rizikos vertinimu, Komisija reguliariai peržiūri Sąjungos masto nelaimių scenarijus, susijusius su nelaimių prevencija, pasirengimu joms ir reagavimu į jas. Šiais scenarijais prisidedama prie Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslų, kurie grindžiami bendrai pripažintomis prielaidomis dėl nustatytinų būtinų nelaimių rizikos valdymo pajėgumų, plėtojimo. Remdamasi šiais nustatytais rodikliais, Komisija reguliariai teikia ataskaitas apie Sąjungai kylančią gamtinę ir žmogaus sukeltą riziką, pažangą, padarytą įgyvendinant rizikos valdymo veiksmus ir atsparumo nelaimėms didinimo tikslus, taip pat reagavimo pajėgumus ir pajėgumus, kurių reikia Sąjungos lygmeniu, kad būtų remiami nacionaliniai veiksmai, kuriais reaguojama į kintančią rizikos ir grėsmių aplinką. Tokios ataskaitos turėtų būti nuoseklios ir suderintos su kitais atitinkamais ES lygmens procesais.

Šia seka užtikrinama, kad nacionaliniai rizikos vertinimai ir planavimas būtų įtraukti į Sąjungos lygmens vertinimo ir tikslų nustatymo procesą, kuriuo savo ruožtu grindžiami nacionaliniai veiksmai ir pajėgumų stiprinimas, taikant reguliarios peržiūros ir atnaujinimo mechanizmus, siekiant užtikrinti, kad politika išliktų veiksminga ir aktuali.

Komisija gali prašyti valstybių narių pateikti papildomos informacijos apie konkrečias prevencijos ir parengties priemones. Komisija taip pat gali siūlyti dislokuoti ekspertus arba teikti rekomendacijas, kaip sustiprinti prevencijos ir parengties lygį.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pagrindinė siūlomo reglamento naujovė yra tarpsektorinio parengties lygmens sukūrimas ir pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas finansavimo įtraukimas.

Naujuoju parengties lygmeniu siekiama užpildyti kiekybines ir kokybines dabartinės teisinės sistemos spragas. Jis grindžiamas nustatyta patirtimi, įgyta kovojant su COVID-19 pandemija, pastaruoju metu pagausėjus užsikrėtimo m raupais atvejų skaičiui ir pastaruoju metu vykdant SCSM operacijas, visų pirma susijusias su sudėtingomis tarpvalstybinėmis krizėmis ir poreikių, susijusių su Rusijos agresijos karu prieš Ukrainą, tenkinimu. Minėtu lygmeniu atsižvelgiama į mokslinius tyrimus ir prognozes dėl kintančios Europos rizikos ir grėsmių aplinkos, pabrėžiant vis labiau sisteminį rizikos pobūdį ir didėjančią pakopinio poveikio įtaką įvairiuose sektoriuose. Be to, šiuo lygmeniu atsižvelgiama į toliaregiškus svarstymus su valstybėmis narėmis dėl poreikio užtikrinti nuolatinį esamų civilinės saugos sistemų veikimą Europoje vis sudėtingesniais nepaprastosios padėties ir krizių scenarijais.

Kalbant apie kiekybines spragas, šis naujasis lygmuo turėtų padėti įveikti tarpsektorines didelio poveikio krizes taikant visapusiškesnį ir labiau integruotą požiūrį, kuriuo būtų

veiksmingiau koordinuojama parengties ir reagavimo tvarka visuose paveiktuose sektoriuose. Kalbant apie kokybines spragas, minėtas lygmuo leidžia šalinti riziką ir grėsmes, kurioms šalinti šiuo metu priemonių nėra. Tai leis sumažinti krizių valdymo struktūrų susiskaidymą ES lygmeniu, supaprastinti procedūras ir veiksmingiau naudoti išteklius kovojant su kylančia saugumo rizika, susijusia su hibridinėmis grėsmėmis ir ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimais, darančiais tarpsektorinį poveikį.

Siūlomo reglamento pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas komponentu bus pagerintas kylančių ir neišvengiamų grėsmių sveikatai stebėjimo, nustatymo ir supratimo finansavimas ir šios įžvalgos bus susietos su medicininėmis atsako priemonėmis. Glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, pasiūlymu bus pagerintos galimybės naudotis gamybos pajėgumais krizių metu ir remiami medicininių atsako priemonių viešieji pirkimai, atsargų kaupimas ir dislokavimas, įgyvendinant parengties ir reagavimo pastangas. Pasiūlymu taip pat bus remiamas žinių plėtojimas ir ES valstybių narių pajėgumai užkirsti kelią didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai, joms pasirengti ir į jas reaguoti.

Numatoma, kad RNKC atliks svarbų vaidmenį, turėdamas išplėstus naujus pagrindinio ES krizių koordinavimo centro pajėgumus. Pagrindinės jo veiklos srities tikslas – sutelkti dėmesį į geresnį krizių supratimą, sudarant palankesnes sąlygas iniciatyvesnėms pasirengimo ir reagavimo priemonėms, tarpsektoriniam koordinavimui, neperimant ar nedubliuojant sektorių ekspertinių žinių, ir geresnei stebėsenai, kartu informuojant valstybes nares ir sprendimus priimančius subjektus, atsižvelgiant į atitinkamą kompetenciją ir atsakomybę.

Atsižvelgiant į šios politikos srities kompetenciją, susijusią su parama, ir atitinkamus opius nacionalinius klausimus, susijusius su ES krizių valdymo pajėgumų išplėtimu, reagavimo priemonių naudojimas taikant šį papildomą parengties lygmenį turėtų būti susietas su aktyvavimo mechanizmu, kurį turi aktyvuoti Taryba, ir su esamomis procedūromis, pavyzdžiui, ES integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo arba solidarumo sąlygos aktyvavimu (pagal SESV 222 straipsnį).

Remiantis įgyta patirtimi, bus supaprastintos Sprendime Nr. 1313/2013 ir pagal programą „ES – sveikatos labui“ nustatytos bendro finansavimo normos ir veiklos taisyklės, kad krizėms sparčiai kintant būtų galima užtikrinti veiksmingesnį ir lankstesnį įgyvendinimą. Todėl siūlomu reglamentu siekiama paaiškinti taisykles dėl daugelio reagavimo veiksmų, pavyzdžiui, logistikos centrų ir medicininio evakavimo centrų sukūrimo, tinkamo medicininio evakavimo, išankstinio reagavimo pajėgumų ir intervencijos grupių išdėstymo. Į pasiūlymą taip pat bus aiškiau įtrauktas pagal SCSM privačiojo sektoriaus dovanojamas turtas, toks dovanojimas buvo sėkmingai įtvirtintas vykdant poreikių Ukrainoje tenkinimo operacijas.

Be to, siūlomu reglamentu bus geriau apibrėžta SCSM parama valstybėms narėms jų nacionaliniuose parengties cikluose. Tai apima specialias taisykles, kuriomis skatinama atlikti nacionalinių parengties sistemų tarpusavio vertinimus ir savanoriškus vertinimus. Bus toliau stiprinamas Sąjungos civilinės saugos žinių tinklo, kaip pajėgumų stiprinimo ramsčio, vaidmuo – tai platforma, skirta keistis ekspertinėmis žiniomis, įgyta patirtimi ir novatoriška nelaimių rizikos valdymo praktika. Be to, bus įtrauktos gyventojų parengties ir bendradarbiavimo su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais (kariniu ir privačiuoju sektoriais) taisyklės mokymų ir pratybų kontekste.

Siūlomu reglamentu siekiama nustatyti lankstesnę ir labiau integruotą biudžeto struktūrą, atsižvelgiant į siūlomo reglamento platesnį tikslą ir didesnę parengties aprėptį. Siekiant veiksmingai reaguoti į didelio poveikio krizes ir naujas grėsmes, labai svarbu didinti siūlomu

reglamentu užtikrinamą lankstumą ir gebėjimą reaguoti, o tai turi būti remiama susijusia prevencijos ir parengties veikla, įskaitant numatymą, prognozavimą ir pajėgumų stiprinimą.

2025/0223 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo ir Sąjungos paramos ekstremaliosioms sveikatos situacijoms pasirengti ir į jas reaguoti, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES (Sąjungos civilinės saugos mechanizmas)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 168 straipsnio 5 dalį, 196 straipsnį ir 322 straipsnio 1 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[13],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[14],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

1) atsižvelgiant į tai, kad pastaraisiais metais labai pagausėjo gamtinių ir žmogaus sukeltų pavojų skaičius ir padidėjo jų mastas, būtina stiprinti bendradarbiavimą civilinės saugos srityje Sąjungos lygmeniu, kad būtų sukurta atspari Sąjunga, turinti pajėgumų numatyti ir valdyti tą riziką ir grėsmes, kad ir kokia būtų jų priežastis, kad būtų užtikrinta tinkama Sąjungos piliečių apsauga. Šį vaidmenį turėtų atlikti Sąjungos civilinės saugos mechanizmas (toliau – Sąjungos mechanizmas), stiprindamas valstybių narių bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą, kad būtų sustiprintas bendras gebėjimas užkirsti kelią nelaimėms ir krizėms, joms pasirengti ir į jas reaguoti;

2) šiuo reglamentu nustatomas orientacinis Sąjungos mechanizmo finansinis paketas ir pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms bei reagavimo į jas finansavimas. Šiame reglamente dabartinės kainos apskaičiuojamos taikant fiksuotą 2 proc. defliatorių. Šiam reglamentui taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509[15] (toliau – Finansinis reglamentas). Jame nustatytos Sąjungos bendrojo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės, tarp jų – taisyklės, susijusios su dotacijomis, apdovanojimais, nepiniginiu dovanojamu turtu, viešaisiais

[13] *OL L..., p.

[14] *OL L..., p.

[15] 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

pirkimais, netiesioginiu valdymu, finansine parama, finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantijomis;

3) nors prevencijos ir parengties priemonės yra labai svarbios siekiant užtikrinti didesnį Sąjungos atsparumą reaguojant į gaivalines ir žmogaus sukeltas nelaimes, dėl šių nelaimių pobūdžio neįmanoma prognozuoti, ar jos įvyks, kada ir kokiu mastu. Finansiniai ištekliai, kurių reikia adekvačiam reagavimui užtikrinti, gali įvairiais metais labai skirtis ir juos turėtų būti galima panaudoti nedelsiant. Todėl, derinant biudžeto nuspėjamumo principą su būtinumu greitai reaguoti į naujus poreikius, reikia koreguoti finansinį darbo programų įgyvendinimą. Taigi, papildant asignavimų perkėlimus, leidžiamus pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 12 straipsnio 4 dalį, tikslinga leisti nepanaudotus asignavimus perkelti tik į kitus metus ir skirti juos tik reagavimo veiksmams;

4) sparčiai kintančiomis ekonominėmis, socialinėmis ir geopolitinėmis aplinkybėmis pastarojo meto patirtis parodė, kad reikia lankstesnės daugiametės finansinės programos ir lankstesnių Sąjungos išlaidų programų. Todėl skiriant finansavimą turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į kintančius politikos poreikius ir Sąjungos prioritetus, nustatytus atitinkamuose Komisijos paskelbtuose dokumentuose, Tarybos išvadose ir Europos Parlamento rezoliucijose, kartu užtikrinant pakankamą biudžeto vykdymo nuspėjamumą;

5) pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95[16], Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96[17] ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939, Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, jei reikia, administracinių nuobaudų skyrimą. Visų pirma, pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ar bet kurios kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939[18], Europos prokuratūra gali tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo ir kitos neteisėtos veiklos atvejus, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371[19], ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509, bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšų, turi visapusiškai bendradarbiauti siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

6) pagal Sąjungos mechanizmą užtikrintina apsauga turėtų apimti žmonių, aplinkos ir turto, įskaitant būstą, ypatingos svarbos infrastruktūros objektus, pavyzdžiui, energetikos ir transporto arba kosmoso infrastruktūrą, ir kultūros paveldo apsaugą nuo visų rūšių gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių. Nuoroda į gaivalines ir žmogaus

16 OL L 312, 1995 12 23, p. 1–4.
17 OL L 292, 1996 11 15, p. 2–5.
18 OL L 283, 2017 10 31, p. 1–71.
19 OL L 198, 2017 7 28, p. 29–41.

sukeltas nelaimes turėtų būti suprantama kaip nuoroda į visų gamtinių ir žmogaus sukeltų pavojų padarinius. Tai turėtų apimti teroro aktus, technologines, radiologines ar ekologines nelaimes, klimato kaitą, jūrų ir vidaus vandenų taršą, vandens tiekimo sutrikimus ir mažėjantį hidrologinį atsparumą, taip pat hidrogeologinį nestabilumą, ekstremaliąsias sveikatos situacijas ir kitas neapibrėžtas hibridines nelaimes ar ekstremaliąsias situacijas Sąjungoje ar už jos ribų. Toms nelaimėms šalinti reikalingas tarpsektorinis koordinavimas tais atvejais, kai taikomi ir kiti Sąjungos krizių valdymo mechanizmai;

7) Sąjungos mechanizmu, pasitelkiant praktinį bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą, turėtų būti skatinamas valstybių narių solidarumas, nedarant poveikio pagrindinei valstybių narių pareigai savo teritorijoje apsaugoti nuo nelaimių žmones, aplinką ir turtą, įskaitant kultūros paveldą, ir užtikrinti pakankamus nelaimių valdymo sistemų pajėgumus, kad jos galėtų tinkamai ir nuosekliai užkirsti kelią tokio pobūdžio ir masto nelaimėms, kurių galima pagrįstai tikėtis ir kurioms galima pasirengti, ir į jas reaguoti;

8) siekdama skatinti savo tarptautinių veiksmų civilinės saugos srityje nuoseklumą, Sąjunga turėtų pripažinti svarbų tarpvyriausybinių organizacijų vaidmenį, stiprindama politinį dialogą, keitimąsi žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais, nes nelaimių ir krizių mastas ir aprėptis visame pasaulyje didėja, o jų rizika ir grėsmės juntamos ir Sąjungoje;

9) siekiant skatinti integruotą ir visapusišką požiūrį į nelaimių rizikos valdymą, Sąjungos veiksmai turėtų apimti visus Sendajaus programos veiksmų prioritetus. Nors struktūrinio atsparumo ir parengties priemonės nustatytos horizontaliai ir atitinkamose Sąjungos programose, pagal mechanizmą jos turėtų būti nustatytos atsižvelgiant į įvairius nelaimių valdymo ciklo etapus (prevencija, parengtis ir reagavimas), vykdant koordinuotą planavimą ir veiksmus, kuriais numatoma ir švelninama rizika, gerinama parengtis ir sudaromos sąlygos veiksmingai reaguoti, o atkūrimo ir atstatymo klausimai turėtų būti toliau sprendžiami kitomis Sąjungos priemonėmis. Sąjunga turėtų didinti nelaimių prevencijos ir prevencinių priemonių integravimo į valdymą ir sektorių politiką svarbą, kad būtų sumažinta rizika, sustiprintas gyventojų, infrastruktūros ir pagrindinių paslaugų atsparumas ir kuo labiau sumažintas nelaimių poveikis, taip pat siekti toliau plėtoti Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/836[20]. Siekiant užtikrinti įgūdžius, išteklius ir žinias, kurių reikia rizikai valdyti, pažeidžiamumui mažinti ir atsparumui būsimai rizikai bei grėsmėms didinti, labai svarbus tvirtesnis kolektyvinis operatyvinis reagavimas Sąjungos lygmeniu ir parama individualiems valstybių narių pajėgumams taikant pajėgumų stiprinimo priemones;

10) siekdamos užtikrinti išsamią ir naujausią nacionalinio ir atitinkamo subnacionalinio lygmenų rizikos aplinkos apžvalgą ir supratimą, valstybės narės turėtų reguliariai atlikti ir skelbti rizikos vertinimus; informacija apie juos valstybės narės su Komisija turėtų dalytis bent kartą per 5 metus arba kai dėl reikšmingų rizikos aplinkos pokyčių tokius vertinimus reikia atnaujinti. Komisija turėtų naudotis tais rizikos vertinimais arba jų santraukomis, kad prireikus parengtų ir plėtotų Sąjungos lygmens nelaimių scenarijus, planus ir rizikos bei grėsmių vertinimus, taip pat rizikos valdymo

[20] 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/836, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo, (OL L 185, 2021 5 26, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/836/oj).

priemonių ataskaitas, kad būtų visapusiškai suprasta Sąjungai poveikį daranti rizika ir jos šalinimo pajėgumai. Tokie vertinimai ir planai turėtų būti nuoseklūs ir suderinti su kitais atitinkamais nacionalinio ir Sąjungos lygmens procesais;

11) nors valstybės narės yra atsakingos už savo sveikatos politiką, jos turėtų pasirengti didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai ir nuo jų apsisaugoti laikydamosi Europos solidarumo, bendradarbiavimo ir koordinavimo principų. Siekiant sustiprinti pajėgumus Sąjungoje šiuo atžvilgiu, pagal šį reglamentą visų pirma turėtų būti remiami veiksmai pagal 2022 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/2371 dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, taip pat pagal Tarybos reglamentą (ES) 2022/2372 dėl priemonių sistemos kilus krizei svarbių medicininių atsako priemonių tiekimui Sąjungos lygmens ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos atveju užtikrinti. Šiuo reglamentu taip pat turėtų būti užtikrinta sinergija su Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro ir Europos vaistų agentūros, taip pat atitinkamų nacionalinių ir tarptautinių organizacijų įgaliojimais, susijusiais su krizėmis;

12) iš Sąjungos medicininių atsako priemonių aplinkos toliau matyti, kad Sąjunga yra priklausoma nuo trečiųjų valstybių, kai reikia užtikrinti žaliavų ir medžiagų, veikliųjų vaistinių medžiagų, vaistų, medicinos priemonių ir asmeninių apsaugos priemonių, kurių reikia Sąjungoje sveikatos krizių ir ypač pandemijų metu, tiekimą. Todėl reglamentu turėtų būti remiami veiksmai, kuriais Sąjungoje skatinami kilus krizei svarbių produktų viešieji pirkimai, valdymas, atsargų kaupimas ir dislokavimas, siekiant stiprinti Sąjungos strateginį savarankiškumą ir užtikrinti geresnį medicininių atsako priemonių tiekimo saugumą;

13) esant Sąjungos lygmens ekstremaliajai visuomenės sveikatos situacijai, kaip nurodyta Reglamente (ES, Euratomas) 2022/2371, krizės atveju reikalingų medicininių atsako priemonių paklausa gali būti didesnė už pasiūlą. Tokiomis aplinkybėmis labai svarbu didinti medicininių atsako priemonių gamybą. Parama turėtų būti teikiama veiksmams, kuriais rezervuojami kilus krizei svarbių medicininių atsako priemonių gamybos pajėgumai, įskaitant reikalingas žaliavas ir pagalbines priemones bei komponentus;

14) kitaip nei įprastos viešųjų pirkimų veiklos atveju, viešųjų pirkimų veiklai, susijusiai su galimų sveikatos krizių eskalavimosi ir virtimo realiomis krizinėmis situacijomis prevencija, reikalingas tam tikras lankstumas ir reaktyvumas. Todėl reglamentu turėtų būti leidžiama įtraukti naujas perkančiąsias organizacijas, nesiekiant Reglamente (ES, Euratomas) 2024/2509 reikalaujamos vertės ribos, kad būtų išvengta galimos didelės sveikatos krizės;

15) pajėgumų stiprinimo programos, taip pat mokslinių tyrimų ir inovacijų įsisavinimas ir dalijimasis jais yra esminiai bendradarbiavimo civilinės saugos srityje aspektai. Siekiant stiprinti bendrus nelaimių prevencijos, pasirengimo joms ir reagavimo į jas pajėgumus, remti dalijimąsi žiniomis civilinės saugos bendruomenėje ir mokslinių tyrimų taikymą visais nelaimių rizikos valdymo etapais, taip pat stiprinti civilinės saugos ir nelaimių rizikos valdymo subjektų, pilietinės visuomenės organizacijų ir mokslinių tyrimų bendruomenės bendradarbiavimą ir keitimąsi žiniomis, būtina išlaikyti ir toliau stiprinti Sąjungos civilinės saugos žinių tinklą (toliau – Žinių tinklas), įsteigtą Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/1956[21]; Žinių tinklas turėtų

[21] 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/836, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo, (OL L 185, 2021 5 26, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/836/oj).

remtis esamų struktūrų, įskaitant civilinės saugos specialistus, kompetencijos centrus, universitetus, tyrėjus ir kitus ekspertus, jaunus specialistus ir patyrusius savanorius ekstremaliųjų situacijų valdymo srityje, taip pat visus nelaimių rizikos valdymo srityje intervenciją vykdančius subjektus, darbu ir su tomis struktūromis bendradarbiauti. Žinių tinklas taip pat turėtų būti stiprinamas pagal ES pasirengimo krizėms strategiją[22], įtraukiant specialius gyventojų parengties ir viešojo bei privačiojo sektorių bendradarbiavimo sričių veiksmus. Tinklas turėtų galėti sudaryti palankesnes sąlygas keistis žiniomis ir bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis ir, atsižvelgiant į valstybių narių institucinę ir teisinę sistemą, bendradarbiauti su regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, užtikrindamas, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į jų vaidmenį, poreikius ir pajėgumus;

16) siekiant stiprinti Sąjungos pajėgumus užkirsti kelią sveikatos krizėms, joms pasirengti, į jas reaguoti ir jas valdyti, šiuo reglamentu turėtų būti remiami veiksmai, kurių imamasi taikant papildomus mechanizmus ir struktūras, sukurtus pagal atitinkamas Sąjungos krizių valdymo priemones, visų pirma atsižvelgiant į Europos tiekimo grandinę. Ta parama turėtų apimti reagavimo į sveikatos krizes pajėgumų stiprinimą, įskaitant nenumatytų atvejų planavimą ir parengtį, be kita ko, klimato poveikio sveikatai srityje, taip pat prevencines priemones, pavyzdžiui, susijusias su skiepijimu ir imunizacija, griežtesnes priežiūros programas ir geresnį koordinavimą bei bendradarbiavimą;

17) turėtų būti nustatytos nuostatos, kuriomis būtų užtikrinama nuolatinės Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslų raidos sistema. Tie tikslai grindžiami dabartiniais ir į ateitį orientuotais scenarijais, įskaitant klimato kaitos poveikį nelaimių rizikai, duomenis apie ankstesnius įvykius ir tarpsektorinę poveikio analizę, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamoms grupėms ir bendruomenėms, gyvenančioms pakrančių vietovėse, salose ar kituose regionuose, kurios yra ypač pažeidžiamos dėl klimato kaitos poveikio, pavyzdžiui, kylančio jūros lygio ir potvynių;

18) reaguojant į vis dažnėjančias ir sunkėjančias gaivalines ir žmogaus sukeltas nelaimes, būtina didinti visuomenės atsparumą iš kartos į kartą ir prisiimti kolektyvinę atsakomybę. Tam reikia naudoti bendrus jaunimo ir pilietinės visuomenės organizacijų, žiniasklaidos, švietimo, mokymo ir kultūros įstaigų, mokslo įstaigų ir akademinės bendruomenės, valdžios institucijų, socialinių partnerių, privačiojo sektoriaus, vietos tinklų ir bendruomenių bei piliečių išteklius, kad būtų galima numatyti nelaimes ir krizes, užkirsti joms kelią, jas valdyti ir atsigauti po jų. Veiksminga visų gyventojų, įskaitant moteris ir pažeidžiamoje padėtyje esančias grupes, vaikus, vyresnio amžiaus asmenis, pabėgėlius, rasinėms ar etninėms mažumoms priklausančius asmenis, pavyzdžiui, romus, ir asmenis su negalia, taip pat turistus ir asmenis, kurie laikinai yra valstybės narės teritorijoje ir kuriems gali kilti tarpvalstybinė rizika, parengtis stiprina visuomenės atsparumą, nes užtikrinama, kad visi žmonės, nepriklausomai nuo jų gebėjimų, turėtų žinių, įgūdžių ir išteklių, būtinų apsisaugoti nuo galimos rizikos ir grėsmių ir padėti kitiems;

19) kaip nurodyta ES pasirengimo krizėms strategijoje, integruotoji parengtis apima prevencines priemones, rizikos vertinimą, adaptyvųjį planavimą, suinteresuotųjų subjektų įtraukimą, taip pat saugumo aspektus, nustatytus visuose Sąjungos teisės aktuose, politikoje ir programose, be kita ko, ekonominės ir socialinės politikos srityse, koordinuojamose pagal Europos semestrą. Šiuo požiūriu sukuriama iniciatyvi

[22] JOIN/2025/130 *final*

sistema, suteikianti galimybę visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, pavyzdžiui, organizacijoms, bendruomenėms ir valdžios institucijoms, numatyti krizes, užkirsti joms kelią, jas valdyti ir po jų atsigauti, kad ir kokia būtų jų priežastis. Skatinant viešojo ir privačiojo sektorių ir mokslo bendruomenės bendradarbiavimą, taip pat įsisavinant mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatus, integruotoji parengtis stiprina pajėgumus užkirsti kelią sutrikimams ir juos valdyti ir užtikrina gyvybių, turto, aplinkos ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektų vientisumo apsaugą;

20) nelaimių rizikos prevencijos ir parengties aspektai turėtų būti sistemingai integruojami į atitinkamą politiką, programas ir valdymo procesus. Todėl Sąjungos mechanizmu turėtų būti skatinama laikytis strategijoje nustatyto integruotosios parengties principo, be kita ko, prisidedant prie žinių apie riziką ir veiklos patirties plėtojimo ir sklaidos, kad būtų remiamas su rizika susijęs planavimas ir sprendimai, kuriais gerinama parengtis įvairiuose sektoriuose;

21) COVID-19 pandemija parodė, kad sveikatos krizės yra daugiasektorinio pobūdžio, todėl į krizių valdymo sistemą, kuri apima šį reglamentą, svarbu įtraukti sveikatos aspektus. Civilinės saugos ir pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas priemonių derinimas civilinės saugos srityje užtikrina visapusišką ir koordinuotą požiūrį į nelaimių valdymą, o dėl to galiausiai didinamas atsparumas ir gyventojai apsaugomi nuo įvairios galimos rizikos ir grėsmių. Ekstremaliosios sveikatos situacijos, pavyzdžiui, pandemijos, cheminės, biologinės, radiologinės, branduolinės grėsmės, atsparumas antimikrobinėms medžiagoms arba su klimatu susijusių įvykių, kuriuos lemia Europoje plintančios pernešėjų platinamos ligos, poveikis sveikatai, gali turėti didelių padarinių ne tik sveikatos sektoriui, bet ir socialiniam stabilumui, aplinkos pusiausvyrai arba esminių paslaugų, kurios priklauso nuo ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, teikimui. Numatomas kompleksinis požiūris gali užkirsti kelią su sveikata susijusioms ekstremaliosioms situacijoms arba sušvelninti jų poveikį prieš joms eskaluojantis ir virstant krizėmis. Ypatingą dėmesį reikia skirti globos įstaigų gyventojams, pavyzdžiui, asmenims su negalia arba vyresnio amžiaus asmenims, kuriems reikia ilgalaikės priežiūros ir kurie yra ypač pažeidžiami ir itin nukenčia nuo ekstremaliųjų sveikatos situacijų, kaip paaiškėjo per COVID-19 krizę;

22) nors valstybės narės yra atsakingos už savo sveikatos politiką, jos turėtų saugoti visuomenės sveikatą laikydamosi Europos solidarumo, bendradarbiavimo ir koordinavimo principų. Tas bendradarbiavimas turėtų pagerinti parengtį didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai, jų prevenciją ir kontrolę. Parengtis yra labai svarbi didinant atsparumą būsimoms grėsmėms. Per COVID-19 pandemiją įgyta patirtis rodo, kad reikia imtis tolesnių veiksmų Sąjungos lygmeniu siekiant remti valstybių narių bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą. Tuo bendradarbiavimu turėtų būti pagerinta sunkių žmonių infekcijų ir ligų plitimo tarpvalstybiniu mastu parengtis, prevencija ir kontrolė, siekiant kovoti su kitomis didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai, apsaugoti ir gerinti visų Sąjungos gyventojų sveikatą ir gerovę;

23) sparčiai didėjant rizikai ir neapibrėžtumui, Sąjunga yra pasiryžusi didinti įvairių sričių atsparumą, kad būtų galima veiksmingai numatyti įvairius iššūkius ir krizes, juos ištverti ir po jų atsigauti. Atsižvelgiant į tai, politinis įsipareigojimas dirbti siekiant sukurti Europos civilinės gynybos mechanizmą reiškia tvirtą politinį įsipareigojimą suteikti tinkamas ir lanksčias priemones, kad būtų galima veiksmingai ir efektyviai reaguoti į tarpsektorines, sudėtingas ir ilgalaikes krizes. Šios konkrečios priemonės turėtų būti taikomos kilus tarpsektorinėms krizėms ir, be kita ko, susidarius

situacijoms, susijusioms su integruotu politiniu reagavimu į krizes arba solidarumo sąlygos aktyvavimu, arba situacijoms, kai Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) paskelbia tarptautinio masto ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją, taip pat ekstremaliosioms situacijoms, kurioms taikomos kitos Sąjungos priemonės, skirtos sektorių ekstremaliosioms situacijoms, pavyzdžiui, vidaus rinkos, konsulinių įstaigų, saugumo, sveikatos ir su klimatu susijusioms ekstremaliosioms situacijoms spręsti, kai Sąjungos mechanizmo pajėgumai gali padėti valdyti tų krizių padarinius;

24) Sąjunga turėtų būti pasirengusi didelio masto tarpsektoriniams incidentams ir krizėms, įskaitant ginkluotos agresijos galimybę, darantiems poveikį vienai ar daugiau valstybių narių. Paprastai pagrindinė atsakomybė daugumoje krizinių situacijų tenka nacionalinėms civilinės saugos institucijoms. Tačiau joms vis dažniau reikia karinės paramos, pavyzdžiui, ekstremaliųjų sveikatos situacijų, ekstremalių meteorologinių reiškinių ir hibridinių ar kibernetinių išpuolių atvejais. Ginkluotos agresijos atveju karinėms pajėgoms reikėtų civilinės pagalbos, kad būtų užtikrintas nuolatinis valstybės ir visuomenės funkcionavimas. Todėl reikia gerinti civilinių ir karinių subjektų sąveiką, nekenkiant jų atitinkamai kompetencijai ir visapusiškai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis. Vykdydami tolesnę veiklą, susijusią su ES pasirengimo krizėms strategija, Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis turėtų parengti civilinės ir karinės parengties priemones. Tomis priemonėmis turėtų būti aiškiai nustatyti Sąjungos institucijų, įstaigų, agentūrų ir valstybių narių vaidmenys, atsakomybė ir prioritetai rengiantis incidentams ir krizėms ir į juos reaguojant;

25) kraštutiniu atveju karinių priemonių naudojimas vadovaujant civiliams subjektams gali būti svarbus indėlis reaguojant į nelaimes. Kai manoma, kad remiant civilinės saugos operacijas tikslinga naudoti karinius pajėgumus, su kariškiais turėtų būti bendradarbiaujama vadovaujantis Tarybos ar jos kompetentingų organų nustatytomis sąlygomis, procedūromis ir kriterijais, kad Sąjungos mechanizmui būtų galima teikti su civiline sauga susijusius karinius pajėgumus, ir toks bendradarbiavimas turėtų atitikti atitinkamas tarptautines gaires;

26) krizės dažnai būna tarpsektorinio pobūdžio, daro poveikį daugeliui visuomenės sluoksnių ir reikalauja koordinuoto ir integruoto įvairių sektorių reagavimo. Šios krizės, neatsižvelgiant į tai, ar jos kyla dėl gamtinių pavojų, saugumo ar ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų, paprastai peržengia tradicines ribas ir vienu metu daro poveikį įvairiems sektoriams. Turėtų būti nustatytos taisyklės, kad Sąjungos mechanizmu būtų galima veiksmingai remti tarpsektorinį krizių valdymą, papildant priemones ir procedūras, taikomas pagal kitas Sąjungos priemones;

27) dėl daugialypio tarpsektorinių krizių pobūdžio reikalingas visapusiškas ir integruotas požiūris į jų valdymą, todėl būtinas glaudus ir veiksmingas bendradarbiavimas, kad būtų galima veiksmingai spręsti krizių keliamus uždavinius. Nacionalinės civilinės saugos institucijos turėtų toliau būti pagrindinės kompetentingos institucijos, remiančios Sąjungos mechanizmą. Kartu būtina užtikrinti tarpsektorinės veiklos koordinavimą, stebėseną ir rėmimą Sąjungos lygmeniu, remiant nacionalines pastangas. Dėl šios priežasties turėtų būti įsteigtas Krizių koordinavimo centras (toliau – Centras). Centras veikia užtikrindamas sinergiją su Reagavimo į nelaimes koordinavimo centru (RNKC) ir papildo jo funkcijas, naudodamasis esamomis RNKC struktūromis ir ekspertinėmis žiniomis. RNKC toliau vykdys savo įgaliojimus, kuriais remiamas Sąjungos mechanizmas, ir bus vienas pagrindinių operatyvinio koordinavimo su valstybių narių valdžios institucijomis, įskaitant valstybių narių, Sąjungos institucijų ir įstaigų, taip pat Komisijos tarnybų įgaliotus subjektus, punktų. Siekiant kuo labiau sustiprinti šias pastangas, turėtų būti nustatytos taisyklės, pagal

kurias būtų galima didinti Sąjungos paramą valstybių narių veiksmams, kad būtų tiksliai atspindėti poreikiai ir poreikių skubumas. Siekiant išorės veiksmus veiksmingiau susieti su reagavimu į vidaus krizes ir išvengti pastangų dubliavimo, Centras turėtų bendradarbiauti su Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT), visų pirma su jos Reagavimo į krizes centru, atsižvelgiant į vyriausiojo įgaliotinio vaidmenį ir kompetenciją;

28) siekiant užtikrinti suderinamumą su atitinkamomis esamomis struktūromis, Krizių koordinavimo centras taip pat glaudžiai koordinuos veiksmus su Komisijos vidaus saugumo struktūra, įskaitant planuojamą įsteigti Integruotą saugumo operacijų centrą (ISOC), kaip paskelbta Komisijos komunikate „ProtectEU“ – Europos vidaus saugumo strategija“[23]. Prireikus Centro veikla bus suderinta su Komisijos standartinėmis veiklos procedūromis, komunikacijos priemonėmis ir saugumo procedūromis, taip užtikrinant kuo didesnį sąveikumą, sudarant palankesnes sąlygas dalytis informacija ir remiant saugumo aspektus, susijusius su Komisijos turto apsauga;

29) šio reglamento nuostatos, skirtos valstybėms narėms, turėtų būti suprantamos kaip skirtos ir asocijuotosioms valstybėms. Tačiau, nors tarpsektorinių krizių atveju šis reglamentas gali papildyti kitas įgyvendinamas Sąjungos rizikos valdymo priemones, Sąjungos mechanizmo asocijuotosios valstybės neturėtų dalyvauti jį taikant, išskyrus atvejus, kai jos patenka į remiamos priemonės taikymo sritį;

30) taisyklėse turėtų būti numatyta, kad pagalbos prašymus pagal Sąjungos mechanizmą gali teikti nukentėjusioji valstybė, nepriklausomai nuo to, ar ji yra valstybė narė, ar trečioji valstybė, taip pat Jungtinės Tautos ir jų agentūros arba šiuo tikslu konkrečiai nurodyta tarptautinė organizacija. Tokiuose pagalbos prašymuose turėtų būti leidžiama nustatyti, kokios rūšies civilinė sauga ar pagalba reikalinga ekstremaliajai situacijai spręsti, įskaitant atvejus, kai prašoma dvejopo naudojimo turto;

31) valstybės narės, remiamos Komisijos, ir, atitinkamais atvejais, Sąjungos delegacijos trečiosiose valstybėse turėtų užtikrinti, kad būtų imtasi visų tinkamų priemonių, kad būtų laiku vežama jų siūloma pagalba, be kita ko, kiek tai susiję su tokios pagalbos parengimu, prieinamumu ir dislokavimo galimybėmis;

32) reagavimo pajėgumus pagal Sąjungos mechanizmą turėtų būti galima laikinai paskirstyti tais atvejais, kai valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje padidėja nelaimių rizika. Tai turėtų apimti laikiną išteklių ir reagavimo grupių dislokavimą, kai numatomi gamtiniai ar žmogaus sukelti pavojai;

33) siekiant užtikrinti operacinę parengtį, visų pirma teritorijose, kuriose vasaros sezonu kyla gamtos gaisrų rizika, ir kitose teritorijose, kuriose nuolat kyla sezoninė rizika, Sąjungos mechanizmu turėtų būti sudarytos sąlygos iš anksto išdėstyti reagavimo pajėgumus valstybėse narėse, kad ta rizika būtų sumažinta. Šia iniciatyvia priemone turėtų būti sustiprintas Sąjungos pasirengimas kovoti su pasikartojančiomis nelaimėmis, švelninant jų pražūtingą poveikį gyvybei, namams ir aplinkai. Be to, šiais veiksmais turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos dalytis techninėmis ir veiklos žiniomis, atsižvelgiant į įvairius scenarijus ir gaisrų aplinkybes, sustiprintas sąveikumas ir pagerinta priimančiosios valstybės paramos reagavimo pajėgumams koncepcija. Tais atvejais, kai tų pajėgumų ir intervencijos grupių prireiktų siekiant

[23] COM(2025)148 *final*.

reaguoti į nelaimę jų išankstinio išdėstymo metu, turėtų būti taikomos reagavimo taisyklės, visų pirma susijusios su jų veiklos išlaidomis;

34) kylant temperatūrai ir ilgėjant sausros laikotarpiams, Sąjungoje didėja miškų gaisrų rizika – jie vis dažnesni ir intensyvesni. Be to, ribotas specializuotų reagavimo pajėgumų, įskaitant amfibines miškų gaisrų gesinimo iš oro priemones, prieinamumas tebekelia didelį susirūpinimą ir yra pagrindinis Sąjungos veiklos uždavinys, kai vienu metu kyla daug miškų gaisrų. Siekiant užtikrinti sklandų perėjimą prie visiško „rescEU“ – Sąjungos lygmens pajėgumų rezervo, sukurto Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2019/420[24], – įgyvendinimo, labai svarbu pratęsti tą pereinamąjį laikotarpį, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos sprendime (ES) 2023/2671[25], iki 2034 m., kad Sąjunga galėtų toliau finansuoti nacionalines gaisrų gesinimo iš oro priemones ir jas naudoti reagavimo operacijoms pagal Sąjungos mechanizmą, kol palaipsniui kuriamas nuolatinis „rescEU“ miškų gaisrų gesinimo orlaivių parkas. Tos naujos gaisrų gesinimo iš oro priemonės, finansuojamos pagal „rescEU“, šiuo metu kuriamos ir tikimasi, kad jomis palaipsniui bus galima naudotis nuo 2028 m.;

35) Sąjungos mechanizmas gali būti naudojamas teikiant civilinės saugos paramą konsulinei pagalbai Sąjungos piliečiams, nukentėjusiems per nelaimes trečiosiose valstybėse, jei to prašo valstybės narės, kurių piliečiai nukentėjo per nelaimę. Kai tik įmanoma, atitinkamos valstybės narės turėtų siekti tokius prašymus koordinuoti tarpusavyje ir su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų užtikrinta, jog Sąjungos mechanizmas būtų naudojamas optimaliai, ir būtų išvengta praktinių sunkumų vietoje. Civilinės saugos parama konsulinei pagalbai gali apimti tokius veiksmus kaip repatriacija, remiamas išvykimas ir evakavimas, nedarant poveikio kitiems galimiems veiksmams. Tokios paramos gali būti prašoma tais atvejais, kai valstybės narės dėl staigaus ekstremaliosios situacijos pobūdžio arba politinės ar saugumo padėties, dėl kurios komerciniai skrydžiai gali tapti nepakankami, nepatikimi arba neprieinami, negali užtikrinti greito ir veiksmingo Sąjungos piliečių evakavimo naudodamosi komercinėmis galimybėmis. Be to, prašymai gali būti teikiami esant situacijoms, susijusioms su keliomis valstybėmis narėmis arba didelio masto repatriacija, remiamu išvykimu ir evakavimu, kai veiksmingiau ir ekonomiškiau būtų naudotis sutelktomis transporto priemonėmis. Nukentėjusių piliečių valstybė narė arba pagalbą visiems Sąjungos piliečiams koordinuojanti valstybė narė civilinės saugos paramos konsulinei pagalbai reikmėms gali gauti finansinę paramą pagal Sąjungos mechanizmą. Siekiant toliau skatinti šiame reglamente įtvirtintą Europos solidarumo principą, finansinė parama turėtų būti teikiama laipsniškai, atsižvelgiant į įvairią Sąjungos piliečių transporto priemonėse pilietybę. Valstybė narė, teikianti konsulinę pagalbą neatstovaujamiems Sąjungos piliečiams pagal Tarybos direktyvą (ES) 2015/637[26], gali prašyti, kad keleiviai arba valstybės narės, kurių piliečiams taikomas

---

[24] 2019 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2019/420, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo, (OL L 77I, 2019 3 20, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/420/oj).

[25] 2023 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2023/2671, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES pratęsiant „rescEU“ pereinamąjį laikotarpį, (OL L, 2023/2671, 2023 11 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2671/oj).

[26] Tarybos direktyva (ES) 2015/637 dėl koordinavimo ir bendradarbiavimo priemonių, skirtų neatstovaujamų Sąjungos piliečių konsulinei apsaugai trečiosiose šalyse palengvinti ir kuria panaikinimas Sprendimas 95/553/EB, (OL L 106, 2015 4 24, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/637/oj).

šis veiksmas, prisidėtų prie su veiksmais susijusių išlaidų padengimo rinkos kainomis. Kai tokią konsulinę pagalbą teikiančios valstybės narės gauna finansinę paramą pagal Sąjungos mechanizmus, nustatant įnašą pagal Sąjungos mechanizmą turėtų būti atsižvelgiama į kompensacijas, kurių prašoma pagal tą direktyvą. Teikiant civilinės saugos paramą konsulinei pagalbai taip pat gali būti naudojami „rescEU“ pajėgumai transporto ir logistikos srityje, taip užtikrinant papildomą civilinės saugos pagalbą;

36) siekiant padidinti aiškumą, taigi ir teisinį tikrumą, Europos civilinės saugos rezervui (ECSR) skirtų reagavimo pajėgumų adaptavimo išlaidų finansavimas turėtų būti supaprastintas. Be to, turėtų būti užtikrintas didesnis finansavimas veiklos išlaidoms, patirtoms dislokuojant ECSR pajėgumus, užregistruotus pagal Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2025/704[27], vykdant reagavimo operacijas pagal Sąjungos mechanizmą;

37) „rescEU“ pridėtinė vertė vykdant koordinuotas Sąjungos reagavimo operacijas nuosekliai įrodyta. Siekdama užtikrinti suderinamumą su strategija ir atsižvelgdama į turimus finansinius išteklius, Komisija turėtų toliau stiprinti „rescEU“, finansuodama esamų pajėgumų išlaikymą ir, kai tinkama, juos didindama ir kurdama papildomus pajėgumus. „rescEU“ pajėgumų plėtojimas turėtų apimti visų formų įsigijimą, pavyzdžiui, viešuosius pirkimus, sutarčių sudarymą, nuomą ar išperkamąją nuomą, įskaitant medicininių atsako priemonių įsigijimą. Atsižvelgiant į tai ir laikantis Sąjungos teisės ir tarptautinių įsipareigojimų, turėtų būti skatinama naudoti Sąjungoje parengtus ar sukurtus sprendimus, kad būtų sustiprintas Sąjungos strateginis savarankiškumas ir ypatingos svarbos tiekimo grandinių atsparumas. Išskirtinėmis aplinkybėmis, pavyzdžiui, kai būtinos medicininės atsako priemonės pagal „rescEU“ neapibrėžtos, pavyzdžiui, veikliųjų vaistinių medžiagų ar tiriamųjų vaistų atveju, atsargos galėtų būti kaupiamos ne pagal Sąjungos mechanizmą. Patirtis, įgyta dislokuojant pajėgumus per COVID-19 pandemiją, Sąjungai reaguojant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir imantis veiksmų per pasikartojančių miškų gaisrų sezonus, rodo, kad „rescEU“ pajėgumų valdymą ir greitą dislokavimą reglamentuojančios taisyklės turi būti dar labiau supaprastintos, kad būtų užtikrintas greitas reagavimas;

38) jei gamtinis ar žmogaus sukeltas pavojus pasiekia didelį mastą ir kelia tarptautinį susirūpinimą, „rescEU“ pajėgumai gali būti dislokuojami už Sąjungos ribų. Toks dislokavimas turėtų būti svarstomas tais atvejais, kai Sąjunga yra suinteresuota reaguoti į ekstremaliąją situaciją arba kai krizė gali daryti poveikį Sąjungai, įskaitant atvejus, kai krizė kelia grėsmę Sąjungos piliečiams, reikalauja skubios intervencijos ir apie ją pranešta pagal kitas Sąjungos priemones arba tarptautinius reagavimo mechanizmus;

39) privačiojo sektoriaus bendradarbiavimas turėtų būti toliau stiprinamas nukreipiant dovanojamus pagalbos nelaimės atveju išteklius esamiems „rescEU“ pajėgumams valstybėse narėse. Dovanojamas turtas turėtų būti nukreipiamas per valstybes nares, kuriose yra „rescEU“ pajėgumų buvimo vieta, laikantis kokybės užtikrinimo reikalavimų prieš galimą siuntimą. Turėtų būti nustatytos taisyklės, pagal kurias būtų galima steigti logistikos centrus, kad būtų galima sutelkti pagalbą, arba sandėlius,

[27] Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2025/704, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo įgyvendinimo taisyklės ir panaikinami Komisijos įgyvendinimo sprendimai 2014/762/ES ir (ES) 2019/1310, (OL L, 2025/704, 2025 4 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/704/oj).

kuriuose būtų kaupiamos „rescEU“ pajėgumų, kurie gali būti gaunami iš privačiojo sektoriaus, atsargos;

40) sudarydama palankesnes sąlygas toliau plėtoti ir geriau integruoti Sąjungai svarbias tarpvalstybines aptikimo, ankstyvojo perspėjimo ir pranešimo apie nelaimes sistemas, Sąjunga turėtų padėti valstybėms narėms sutrumpinti pasirengimo reaguoti į nelaimes laiką ir laiku teikti perspėjimus Sąjungos piliečiams. Tos sistemos turėtų būti grindžiamos tiek esamais, tiek naujais informacijos šaltiniais ir infrastruktūra, kartu turėtų būti aktyviai skatinamas novatoriškų technologijų diegimas. Pripažįstant, kad valstybėms narėms tenka pagrindinė atsakomybė įspėti savo gyventojus, kad būtų užtikrinta veiksminga perspėjimų sklaida ir parengtis nelaimių atveju, labai svarbu stiprinti jų pajėgumus;

41) siekdama pagerinti pasirengimą tarpsektorinėms, tarpvalstybinėms ir Sąjungos masto nelaimėms, Sąjunga, pasitelkdama savo mechanizmą ir esamas Sąjungos priemones, turėtų padėti valstybėms narėms kurti ir įgyvendinti viešąsias perspėjimo sistemas. Sąjungos mechanizmo reikmėms prireikus turėtų būti naudojamasi Sąjungos kosminių sistemų teikiamomis paslaugomis, pavyzdžiui, GALILEO, EGNOS, „Copernicus“ ir Žemės stebėjimo vyriausybine paslauga, IRIS^2 ir GOVSATCOM, taip pat informuotumo apie padėtį kosmose paslaugomis. „Copernicus“ ekstremaliųjų situacijų valdymo paslaugos ankstyvojo perspėjimo komponentas, kurį sudaro Europos perspėjimo apie potvynius sistema, Europos miškų gaisrų informacijos sistema ir Europos sausrų stebėjimo centras, turėtų padėti kuo labiau sutrumpinti pasirengimo reaguoti į nelaimes laiką. Šie ištekliai yra svarbios Sąjungos lygmens priemonės, skirtos veiksmingai pasirengti nelaimėms ir krizėms Sąjungos viduje ir už jos ribų ir į jas reaguoti;

42) pagal Sąjungos mechanizmą turėtų būti konsoliduojami ir sutelkiami analitiniai ir moksliniai pajėgumai, būtini operatyvinei parengčiai užtikrinti siekiant imtis Sąjungos koordinuojamų reagavimo veiksmų pagal mokslinių ir techninių konsultacijų priemonę (STAF). Ši priemonė turėtų būti vienas pagrindinių RNKC, Centro ir valstybių narių ramsčių. STAF turėtų teikti ekspertų analizę ir mokslines bei technines įžvalgas ir taip prisidėti prie geresnės operatyvinės parengties, analizės ir informuotumo apie padėtį. Šia iniciatyva turėtų būti laikomasi į paslaugas orientuoto, visus pavojus apimančio ir tarpsektorinio požiūrio, kad būtų galima numatyti nelaimes ir krizes, joms pasirengti ir į jas reaguoti, papildant Komisijos vidaus mokslo ir žinių tarnybos – Jungtinio tyrimų centro – mokslinių tyrimų ir plėtros darbą;

43) pastaraisiais metais Sąjungos mechanizmas buvo ne kartą aktyvuotas siekiant vykdyti medicininį evakavimą iš nelaimės paveiktų trečiųjų valstybių, kurių sveikatos priežiūros sistemos buvo perpildytos, visų pirma reaguojant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir humanitarinę krizę Gazoje ir po naktinio klubo gaisro Šiaurės Makedonijoje, užtikrinant saugų pacientų perkėlimą ir gydymą valstybėse narėse ir kitose Sąjungos mechanizmo asocijuotosiose valstybėse, kurios savanoriškai teikė tokią paramą. Todėl vykdydama didelio masto operacijas Sąjunga turėtų remti įvairius veiksmus, kuriais sudaromos sąlygos koordinuoti pacientų perkėlimą iš prašančiosios valstybės į valstybę narę, kurioje užtikrinamas gydymas. Tokie veiksmai gali apimti vertinimo grupės dislokavimą ir trumpalaikį tranzitą vietos medicinos įstaigoje arba specialiai įsteigtame su medicininiu evakavimu susijusiame centre. Todėl bendrose taisyklėse turėtų būti nurodyta, kokia veikla laikoma medicininio evakavimo operacijos dalimi, taip pat medicininiam evakavimui palengvinti skirtų centrų sukūrimo ir veikimo sąlygos bei procedūros;

44) pripažįstant, kad svarbu skatinti tarptautinį bendradarbiavimą civilinės saugos srityje, ir nedarant poveikio taisyklėms, reglamentuojančioms trečiųjų valstybių prisijungimą prie Sąjungos mechanizmo, labai svarbu, kad Komisija imtųsi koordinuotų veiksmų su trečiosiomis valstybėmis, siekiančiomis panašių tikslų nelaimių rizikos valdymo ir civilinės saugos srityse. Tai turėtų sudaryti sąlygas Komisijai suderinti politikos prioritetus ir koordinuoti veiksmus su trečiųjų valstybių, kurios paskirtos strateginėmis valstybėmis partnerėmis, nacionalinėmis valdžios institucijomis;

45) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo atitinkamais įgyvendinimo aktais sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011[28];

46) nagrinėjimo procedūra turėtų būti taikoma atitinkamiems įgyvendinimo aktams priimti, atsižvelgiant į tai, kad tas aktais įgyvendinami bendrojo pobūdžio aktai;

47) pagal Tarybos sprendimo (ES) 2021/1764[29] 85 straipsnio 1 dalį, užjūrio šalyse bei teritorijose įsisteigę asmenys ir subjektai yra tinkami gauti finansavimą, laikantis nustatytų Programos tikslų bei galimos tvarkos, taikomų valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;

48) Sąjungos mechanizmas turi būti įgyvendinamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) [XXX]* [Veiklos rezultatų reglamentas], kuriuo nustatomos išlaidų stebėjimo ir biudžetui skirto veiklos peržiūros plano taisyklės, įskaitant taisykles, kuriomis užtikrinamas vienodas reikšmingos žalos nedarymo ir lyčių lygybės principų, nurodytų atitinkamai Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 33 straipsnio 2 dalies d ir f punktuose, taikymas, Sąjungos programų ir veiklos rezultatų stebėsenos ir ataskaitų apie juos teikimo taisykles, Sąjungos finansavimo portalo sukūrimo taisykles, programų vertinimo taisykles, taip pat kitas horizontaliąsias visoms Sąjungos programoms taikytinas nuostatas, kaip antai nuostatas dėl informavimo, komunikacijos ir matomumo;

49) kai pagalba pagal Sąjungos mechanizmą prisidedama prie Sąjungos humanitarinio reagavimo, visų pirma sudėtingų ekstremaliųjų situacijų atveju, veiksmai, kuriems teikiama finansinė parama pagal šį reglamentą, turėtų atitikti Europos konsensuse dėl humanitarinės pagalbos nustatytus humanitarinius principus ir civilinės saugos bei karinių išteklių naudojimo principus. Vykdant šiuos veiksmus taip pat turėtų būti atsižvelgiama į kitą Sąjungos finansuojamą reagavimą į ekstremaliąsias humanitarines situacijas, užtikrinant suderinamumą su nustatytomis gairėmis ir tikslais. Sąjungos mechanizmas turėtų pakeisti Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1313/2013/ES[30];

50) todėl Sprendimas 1313/2013/ES turėtų būti panaikintas,

---

28 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

29 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/1764 dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius, (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją) (OL L 355, 2021 10 7, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

30 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 skyrius
Dalykas, taikymo sritis ir apibrėžtys

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu nustatomas Sąjungos civilinės saugos mechanizmas (toliau – Sąjungos mechanizmas) ir Sąjungos parama ekstremaliosioms sveikatos situacijoms pasirengti ir į jas reaguoti. Jame nustatomi tikslai, 2028–2034 m. laikotarpio biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

2. Šiuo reglamentu visų pirma nustatomos:

   a) Sąjungos mechanizmo veikimo taisyklės, įskaitant konkrečias prevencijos, parengties ir reagavimo priemones,

   b) Reagavimo į nelaimes koordinavimo centro (RNKC), kaip Sąjungos mechanizmo koordinavimo įstaigos, veikimo taisyklės,

   c) Krizių koordinavimo centro (toliau – Centras), kaip bendros struktūros, kuria sudaromos palankesnės sąlygos informuotumui apie padėtį ir operatyvinei tarpsektorinei parengčiai bei koordinavimui, įsteigimo taisyklės,

   d) paramos ekstremaliosioms sveikatos situacijoms pasirengti ir į jas reaguoti priemonės.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu siekiama užtikrinti žmonių, aplinkos ir turto, taip pat kultūros paveldo apsaugą nuo visų rūšių gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių, įskaitant dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai.

2. Šiuo reglamentu sudaromos sąlygos tarpsektoriniam koordinavimui tais atvejais, kai taikomi kiti Sąjungos reagavimo į krizes arba rizikos valdymo mechanizmai. Reglamento nuostatos nedaro poveikio vyriausiojo įgaliotinio kompetencijai krizių išorės aspekto srityje, įskaitant misijas ir operacijas, vykdomas pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką.

3. Šis reglamentas nedaro poveikio įsipareigojimams pagal galiojančius Sąjungos teisės aktus arba galiojančius tarptautinius susitarimus, taip pat Komisijos kompetencijai Komisijos personalo, turto ir informacijos saugumo srityje. Jis taikomas nedarant poveikio kitiems Sąjungos teisės aktams, kuriais nustatomos konkrečios reagavimo į krizes arba krizių rizikos valdymo taisyklės, įskaitant pasirengimą ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimą į jas, ir juos papildant.

4. Šio reglamento II antraštinėje dalyje nustatomos taisyklės dėl:

   a) valstybių narių prevencijos ir parengties veiksmų,

   b) trečiosiose valstybėse vykdomų veiksmų, susijusių su ekspertų ir Europos Sąjungos civilinės saugos grupių (toliau – ES civilinės saugos grupės), teikiančių konsultacijas prevencijos ir parengties priemonių klausimais, mobilizavimu ir siuntimu, taip pat bendradarbiavimo mokymų srityje ir dalijimosi žiniomis bei patirtimi Žinių tinkle, ir

   c) veiksmų, kuriais siekiama padėti reaguoti į neišvengiamą nelaimę ar tiesioginius neigiamus nelaimės padarinius valstybėse narėse arba trečiosiose valstybėse, kai pagal 28 straipsnį pateikiamas pagalbos prašymas.

5. Šio reglamento III antraštinėje dalyje nustatomos Sąjungos paramos ekstremaliosioms sveikatos situacijoms pasirengti ir į jas reaguoti taisyklės, visų pirma susijusios su Reglamento (ES) 2022/2371 ir Reglamento (ES) 2022/2372 įgyvendinimu.

6. III antraštinėje dalyje nurodytos atsargos kaupiamos pagal 21 straipsnį, išskyrus medicinines atsako priemones, kurios nėra apibrėžtos kaip „rescEU“.

7. Taikant prevencijos, parengties ir reagavimo priemones pagal šį reglamentą, atsižvelgiama į specialiuosius izoliuotų, atokiausių ir kitų Sąjungos regionų ar salų poreikius, susijusius su prevencija, parengtimi ir reagavimu.

8. Imantis reagavimo veiksmų pagal šį reglamentą atsižvelgiama į specialiuosius užjūrio šalių ir teritorijų poreikius, susijusius su reagavimu.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) nelaimė – bet kokios priežasties sukelta padėtis, daranti arba galinti daryti didelį poveikį žmonėms, visuomenės sveikatai, aplinkai, ypatingos svarbos infrastruktūrai ar turtui, įskaitant kultūros paveldą;

2) krizė – esama arba neišvengiama nelaimė, kuri vienu metu daro arba gali daryti poveikį keliems sektoriams (nedarant poveikio Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 2 straipsnio 22 punkte pateiktai krizės apibrėžčiai, taikytinai viešųjų pirkimų procedūrų srityje);

3) sektorius – konkreti tarpusavyje susijusios visuomeninės, vyriausybinės ir ekonominės veiklos sritis, visų pirma sveikatos, aplinkos, transporto, energetikos, saugumo ir kitos nelaimių pažeidžiamos veiklos sritys;

4) pagalba – ekspertai, moduliai, kiti reagavimo pajėgumai arba techninės pagalbos ir paramos grupės, taip pat jų įranga ir pagalba natūra, įskaitant pagalbos medžiagas ar reikmenis, taip pat Sąjungos institucijų, agentūrų ir įstaigų pasiūlymai ir kiti pajėgumai, reikalingi tiesioginiams nelaimės ar krizės padariniams sušvelninti;

5) parengtis – žmogiškųjų ir materialinių priemonių, struktūrų, sistemų, bendruomenių ir organizacijų pasirengimas ir pajėgumai, kuriais galima užtikrinti veiksmingą greitą reagavimą, kuris užtikrinamas iš anksto ėmusis veiksmų;

6) prevencija – veiksmai, kuriais siekiama sumažinti nelaimės riziką arba sušvelninti galimus neigiamus jos padarinius žmonėms, visuomenės sveikatai, aplinkai ir turtui, įskaitant kultūros paveldą;

7) Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslai – tikslai, kuriuos bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis civilinės saugos srityje nustato Komisija, siekdama remti prevencijos ir parengties veiksmus, kuriais siekiama pagerinti Sąjungos ir jos valstybių narių pajėgumus atlaikyti nelaimės, sukeliančios arba galinčios sukelti tarpvalstybinį poveikį, padarinius;

8) Bendra ekstremaliųjų situacijų ryšių ir informacijos sistema (CECIS) – Komisijos sukurta ir prižiūrima internetinė platforma, padedanti valstybėms narėms ir RNKC tikruoju laiku keistis informacija;

9) ankstyvasis perspėjimas – laiku ir veiksmingai pateikiama informacija, pagal kurią galima imtis veiksmų, kad būtų išvengta nelaimės arba sumažinta jos rizika ir išvengta neigiamų jos padarinių arba jie būtų sumažinti, ir sudarytos palankesnės sąlygos pasirengti veiksmingai reaguoti;

10) modulis – savarankiškas ir autonomiškas, iš anksto nustatytai užduočiai ir poreikiams skirtas valstybių narių pajėgumų darinys arba valstybių narių mobili operacijų komanda, kuriuos sudaro žmogiškosios ir materialinės priemonės, kuriuos galima apibūdinti pagal jų intervencijos pajėgumus arba galimybę atlikti užduotį (-is) ir kuriems nėra nustatyti minimalūs techniniai reikalavimai;

11) techninės pagalbos ir paramos grupė – žmogiškosios ir materialinės priemonės, kurias viena ar daugiau valstybių narių skyrė logistikos ir paramos užduotims vykdyti;

12) intervencijos grupė – specializuota grupė, kurią sudaro parengtas personalas, kuri turi išteklių greitai ir veiksmingai reaguoti į nelaimių padarinius ir kuri nėra iš anksto paskirta Europos civilinės saugos rezervui arba įsteigta kaip „rescEU“ dalis;

13) Europos Sąjungos civilinės saugos grupė (toliau – ES civilinės saugos grupė) – iš ekspertų ir prireikus techninės pagalbos ir paramos grupės narių sudaryta grupė, kurią atrenka ir dislokuoja RNKC pagal įgaliojimus, susijusius su prašymu suteikti ekspertinių žinių apie prevenciją ir parengtį arba reaguoti į ekstremaliąją situaciją, kai jau pateiktas pagalbos prašymas;

14) dvejopas naudojimas – turtas ir pajėgumai, dislokuotini civiliniame ir kariniame kontekste;

15) rizikos vertinimas – bendras tarpsektorinis rizikos nustatymo, rizikos analizės ir rizikos įvertinimo procesas, vykdomas nacionaliniu arba atitinkamu subnacionaliniu lygmeniu;

16) rizikos valdymo pajėgumai – valstybės narės arba jos regionų gebėjimas sumažinti savo rizikos vertinimuose nustatytą riziką (nelaimės poveikį ir tikimybę), prisitaikyti prie jos ar ją sušvelninti iki tai valstybei narei priimtino lygio. Rizikos valdymo pajėgumai vertinami atsižvelgiant į techninius, finansinius ir administracinius pajėgumus atlikti tinkamus rizikos vertinimus, rizikos valdymo planavimą prevencijos ir parengties tikslais, taip pat rizikos prevencijos ir parengties priemones;

17) priimančiosios valstybės parama – veiksmai, kurių parengties ir reagavimo etapais imasi pagalbą gaunanti arba siunčianti valstybė arba Komisija, kad pašalintų numatomas kliūtis tarptautinei pagalbai, siūlomai per Sąjungos mechanizmą. Ji apima valstybių narių paramą, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas gabenti šią pagalbą tranzitu per jų teritoriją;

18) logistinė parama – pagrindinė įranga ar paslaugos, reikalingos reagavimo pajėgumams, kad jie galėtų atlikti savo užduotis, įskaitant logistikos centrų steigimą;

19) medicininis evakavimas – koordinuoti veiksmai, kuriais sudaromos sąlygos organizuotai vežti asmenis, kuriems reikalinga medicininė priežiūra, iš nelaimės paveiktų vietovių į tinkamas medicinos įstaigas valstybėje narėje, o Sąjungos piliečių atveju – ir trečiosiose valstybėse;

20) medicininio evakavimo centras – pagal Sąjungos mechanizmą įsteigtas tranzito centras, į kurį laikinai priimami evakuoti pacientai ir juos lydintys asmenys, užtikrinamas medicininis skirstymas, pacientų stabilizavimas ir nuolatinė (visą parą kasdien) priežiūra ir prireikus organizuojamas jų vežimas į valstybės narės sveikatos priežiūros įstaigas koordinuojant RNKC; medicininio evakavimo centrą sudaro fizinė vieta, jos medicinos ir logistinis personalas, įranga ir pagalbinės paslaugos, būtinos siekiant užtikrinti saugų pacientų perdavimą iš prašančiosios valstybės į medicininį gydymą teikiančią valstybę;

21) veiklos išlaidos – visos pajėgumų valdymo arba ekspertų ar ES civilinės saugos grupės dislokavimo operacijos metu išlaidos. Tokios išlaidos gali apimti išlaidas, susijusias su personalu, tarptautiniu vežimu ir vežimu vietoje, logistika, saugumu, vartojamosiomis priemonėmis ir atsargomis, technine priežiūra, taip pat kitas išlaidas, būtinas veiksmingam tokių pajėgumų naudojimui užtikrinti.

22) vežimo išlaidos – išlaidos, susijusios su transporto ir logistinių išteklių judėjimu į prašančiosios valstybės narės, trečiosios valstybės ar organizacijos nurodytą vietą, įskaitant visų paslaugų, rinkliavų, logistinių, tvarkymo ir kitų transporto poreikių, susijusių su reagavimu, išlaidas, kuro ir galimo apgyvendinimo išlaidas, taip pat kitas netiesiogines išlaidas, pvz., mokesčius, muitus ir tranzito išlaidas;

23) asocijuotoji valstybė – trečioji valstybė, pasirašiusi susitarimą su Sąjunga dalyvauti veiksmuose pagal šį reglamentą tomis pačiomis sąlygomis kaip ir valstybės narės. Jei nenurodyta kitaip, laikoma, kad nuoroda į valstybes nares apima asocijuotąsias valstybes;

24) medicininės atsako priemonės – medicininės atsako priemonės pagal Reglamento (ES) 2022/2371 3 straipsnio 10 punktą;

25) didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai – Reglamento (ES) 2022/2371 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos grėsmės, taip pat radiologinės ir branduolinės grėsmės.

2 skyrius
Tikslai ir finansinės nuostatos

4 straipsnis

Tikslai

1. Bendrasis šio reglamento tikslas – stiprinti Sąjungos ir valstybių narių bendradarbiavimą siekiant užkirsti kelią visų rūšių gaivalinėms ir žmogaus sukeltoms nelaimėms, siekiant valdyti jų padarinius, ir didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai, kurios gali kilti Sąjungoje ar už jos ribų, taip pat situacijoms, kai jos vienu metu daro poveikį keliems sektoriams, joms pasirengti ir į jas reaguoti.

2. 1 dalyje nurodyto bendrojo tikslo siekiama įgyvendinant šiuos konkrečius tikslus:

   a) geriau suprasti ir numatyti nelaimių riziką ir grėsmes, taip pat susijusias su klimato kaita ir visuomenės sveikata, ir iniciatyviai dirbti, siekiant užkirsti kelią galimam jų poveikiui arba jį sušvelninti; skatinti prevenciją ir parengtį ir stiprinti civilinės saugos, sveikatos ir kitų atitinkamų institucijų bendradarbiavimą;

   b) sudaryti palankesnes sąlygas, visų pirma per Žinių tinklą, stiprinti pajėgumus Sąjungos ir valstybių narių lygmenimis, visų pirma skatinant ir didinant mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų įsisavinimą ir naudojimą nelaimių ir krizių metu, teikiant ir vykdant pajėgumų stiprinimo programas, pavyzdžiui, mokymą ir pratybas, tarpusavio vertinimus, ekspertų ir ES civilinės saugos grupių, kurios teikia konsultacijas dėl prevencijos ir parengties priemonių, dislokavimą, taip pat kitas ekspertines žinias, techninę ir finansinę paramą strategijoms, planams ir investicijoms remti, prevencijai, parengčiai ir atsparumui skatinti;

   c) gerinti pasirengimą reaguoti į nelaimes valstybių narių ir Sąjungos lygmenimis, įskaitant visus visuomenės lygmenis, visų pirma i) padedant RNKC ir Centrui, taip pat jų ryšių ir informacijos struktūroms, skirtoms valstybių narių valdžios institucijų ir esamų ES krizių valdymo struktūrų koordinavimui ir informuotumui apie padėtį užtikrinti, ii) remiant veiksmingų ankstyvojo perspėjimo sistemų, skirtų neišvengiamų nelaimių grėsmėms nustatyti ir apie jas pranešti, kūrimą ir priežiūrą, kad būtų galima laiku imtis veiksmų siekiant užkirsti kelią poveikiui arba jį sušvelninti, iii) plėtojant ir išlaikant reagavimo pajėgumus, stiprinant jų sąveikumą ir apsvarstant galimo jų dvejopo naudojimo krizės atveju galimybę, iv) skatinant integruoti nelaimių rizikos prevencijos ir parengties aspektus į nacionalinio ir Sąjungos lygmenų politiką ir finansines programas, siekiant stiprinti ilgalaikį atsparumą, v) sudarant palankesnes sąlygas užtikrinti visų subjektų ir suinteresuotųjų subjektų, įskaitant visų lygmenų valdžios institucijas, civilines ir karines institucijas, pilietinę visuomenę ir privatųjį sektorių, parengtį ir atsparumą, taip pat vykdyti gyvybiškai svarbias visuomenės funkcijas, siekiant stiprinti bendrą gyventojų parengtį ir visuomenės atsparumą;

   d) sudaryti palankesnes sąlygas greitai ir veiksmingai reaguoti Sąjungoje, be kita ko, 9 straipsnio 1 dalyje nurodytose valstybėse, taip pat už Sąjungos ribų, kai pagal 28 straipsnį pateikiamas pagalbos prašymas;

e) remti valstybių narių ir Sąjungos pasirengimą tarpsektorinėms krizėms ir reagavimą į jas, visų pirma didinant pagalbą jų intensyvumui ir poveikiui mažinti, taip pat remiant reagavimą į krizes, prireikus inicijuotą pagal kitas Sąjungos reagavimo į krizes arba rizikos valdymo priemones, be kita ko, pasitelkiant Centrą, ir remiant atitinkamų civilinių ir karinių subjektų bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą, visų pirma remiant visapusiškų civilinės ir karinės parengties priemonių kūrimą;

f) stiprinti valstybių narių ir Sąjungos pastangas pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas srityje:

i) stiprinant didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai prevencijos, pasirengimo joms ir greito reagavimo į jas pajėgumus, visų pirma remiant sveikatos saugumo politiką ir sprendimus, gerinant duomenų rinkimą, ankstyvojo perspėjimo ir stebėjimo sistemas, taip pat

ii) gerinant medicininių atsako priemonių tiekimą didinant jų prieinamumą ir galimybes jų gauti, visų pirma rezervuojant pajėgumus, vykdant viešuosius pirkimus, kaupiant atsargas ir vykdant dislokavimą, taip pat

iii) vykdant koordinavimo veiksmus ir stiprinant pajėgumus.

5 straipsnis

ES civilinė ir karinė parengtis ir bendradarbiavimas

Komisija bendradarbiauja su vyriausiuoju įgaliotiniu ir:

a) konsultuodamasi su valstybėmis narėmis prisideda prie priemonių, skirtų civilinei ir karinei parengčiai bei reagavimo koordinavimui Sąjungoje gerinti;

b) parengia priemones, kuriomis patikslinamos funkcijos ir atsakomybė ir nustatomi pasirengimo nelaimėms ir krizėms Sąjungoje ir reagavimo į jas prioritetai, taip pat Sąjungos masto scenarijai, į kuriuos atsižvelgiant parengiami Sąjungos lygmens mokymai ir pratybos, geriausia praktika, įskaitant standartines veiklos procedūras, ir veiksmingo bendradarbiavimo ir komunikacijos krizių atvejais mechanizmai.

6 straipsnis

Biudžetas

1. Reglamento įgyvendinimo 2028–2034 m. orientacinis finansinis paketas yra 10 675 000 000 mln. EUR einamosiomis kainomis.

2. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiklos, vykdomos daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidomi į kelerius metus mokamas metines dalis.

3. Asignavimai gali būti įtraukiami į Sąjungos biudžetą po 2034 m., kad būtų padengiamos būtinos sąnaudos ir sudaromos sąlygos valdyti iki 2034 m. nebaigtus vykdyti veiksmus.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas finansinis paketas ir 7 straipsnyje nurodytos papildomų išteklių sumos taip pat gali būti panaudojamos teikiant šiam reglamentui įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę pagalbą, kaip antai parengiamąją, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklą, institucijos informacinių

technologijų sistemas bei platformas, informavimo ir komunikacijos veiklą, įskaitant institucinį informavimą apie Sąjungos politinius prioritetus, taip pat visą kitą techninę ir administracinę pagalbą arba su darbuotojais susijusias sąnaudas, kurias Komisija patiria vykdydama valdymą pagal šį reglamentą.

5. Be to, kas nustatyta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 12 straipsnio 4 dalyje, įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai, kurie nebuvo panaudoti iki finansinių metų, kuriems jie buvo įtraukti į metinį biudžetą, pabaigos, automatiškai perkeliami ir gali būti priskiriami įsipareigojimams bei išmokami iki kitų metų gruodžio 31 d. Perkelti asignavimai naudojami tik reagavimo veiksmams. Perkelti asignavimai kitais finansiniais metais naudojami pirmiausia.

7 straipsnis

Papildomi ištekliai

6. Valstybės narės, Sąjungos institucijos, organai ir agentūros, trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos, tarptautinės finansų įstaigos ar kitos trečiosios šalys gali teikti papildomus finansinius ar nefinansinius įnašus pagal šį reglamentą. Papildomi finansiniai įnašai sudaro išorės asignuotąsias pajamas, kaip apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 2 dalies a, d arba e punkte arba 21 straipsnio 5 dalyje.

7. Valstybių narių prašymu pagal šį reglamentą gali būti teikiami pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti ištekliai. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies a arba c punktą, Komisija tuos išteklius valdo tiesiogiai arba netiesiogiai. Jie papildo šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą sumą. Tie ištekliai panaudojami atitinkamos valstybės narės naudai. Jei Komisija dėl pagal šį reglamentą taip suteiktų papildomų sumų nėra prisiėmusi teisinio įsipareigojimo pagal tiesioginio ar netiesioginio valdymo principą, atitinkamos sumos, dėl kurių įsipareigojimas neprisiimtas, atitinkamos valstybės narės prašymu gali būti perkeliamos atgal į vieną ar daugiau atitinkamų pirminių ar tolesnių programų.

8 straipsnis

Alternatyvusis, mišrusis bei sudėtinis finansavimas

1. Šis reglamentas įgyvendinamas užtikrinant sinergiją su Sąjungos programomis. Veiksmui, kuriam skirtas Sąjungos įnašas pagal kitą programą, įnašas gali būti skiriamas ir pagal šį reglamentą. Atitinkamam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės arba visiems įnašams gali būti taikomas bendras taisyklių rinkinys ir gali būti prisiimamas vienas teisinis įsipareigojimas. Jei visi Sąjungos įnašai teikiami remiantis tinkamomis finansuoti išlaidomis, sudėtinė parama iš Sąjungos biudžeto negali viršyti visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų ir gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriuose nustatytos paramos sąlygos.

2. Skyrimo procedūros pagal šį reglamentą gali būti vykdomos taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą, bendrai su valstybėmis narėmis, Sąjungos institucijomis, organais ir agentūromis, trečiosiomis valstybėmis, tarptautinėmis organizacijomis, tarptautinėmis finansų įstaigomis ar kitomis trečiosiomis šalims (bendros skyrimo procedūros partneriai), jei užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga. Tokioms procedūroms taikomas bendras taisyklių rinkinys ir dėl jų prisiimami bendri

teisiniai įsipareigojimai. Tuo tikslu bendros skyrimo procedūros partneriai gali suteikti Sąjungos programai išteklių pagal šio reglamento 7 straipsnį arba įgyvendinti skyrimo procedūrą tiems partneriams gali būti pavesta, kai taikytina, pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies c punktą. Vykdant bendras skyrimo procedūras, bendros skyrimo procedūros partnerių atstovai taip pat gali būti Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 153 straipsnio 3 dalyje nurodyto vertinimo komiteto nariai.

9 straipsnis

Asocijuotosios trečiosios valstybės

1. Pagal šį reglamentą visapusiškai arba iš dalies dalyvauti asocijuotųjų dalyvių teisėmis gali būti leidžiama toliau nurodytoms trečiosioms valstybėms, laikantis 4 straipsnyje nustatytų tikslų ir atitinkamų tarptautinių susitarimų ar sprendimų, priimtų pagal tuos susitarimus ir taikomų:

   a) Europos laisvosios prekybos asociacijos narėms, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės, taip pat labai mažoms Europos valstybėms;

   b) stojančiosioms valstybėms, šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms;

   c) Europos kaimynystės politikos šalims;

   d) kitoms trečiosioms valstybėms.

2. Asociacijos susitarimais dėl dalyvavimo pagal šį reglamentą:

   a) užtikrinama tinkama pagal šį reglamentą nustatytos asocijuotosios trečiosios valstybės įnašų ir gaunamos naudos pusiausvyra;

   b) nustatomos dalyvavimo pagal šį reglamentą sąlygos, įskaitant finansinių įnašų ir bendro pobūdžio administracines išlaidas, kuriuos sudaro veiklos įnašas ir dalyvavimo mokestis, apskaičiavimą;

   c) nesuteikiami jokie sprendimų priėmimo įgaliojimai pagal šį reglamentą;

   d) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus;

   e) atitinkamais atvejais užtikrinama Sąjungos saugumo ir viešosios tvarkos interesų apsauga.

Taikant d punktą, trečioji valstybė suteikia būtinas teises ir prieigą, kurių reikalaujama pagal reglamentus (ES, Euratomas) 2024/2509 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, ir užtikrina, kad vykdymo užtikrinimo sprendimai, kuriais pagal Sutarties 299 straipsnį nustatoma piniginė prievolė, taip pat Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai ir nutartys būtų vykdytini.

10 straipsnis

Sąjungos finansavimo įgyvendinimas ir formos

1. Šis reglamentas įgyvendinamas pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 taikant tiesioginį valdymą arba taikant netiesioginį valdymą kartu su to reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais subjektais.

2. Sąjungos finansavimas gali būti teikiamas bet kokia pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 numatyta forma, visų pirma dotacijų, apdovanojimų, viešųjų pirkimų ir nepiniginio dovanojamo turto.

3. Komisija gali skirti tiesiogines dotacijas valstybėms narėms neskelbdama kvietimo teikti pasiūlymus dėl veiksmų, kuriais siekiama 4 straipsnio 2 dalyje nurodytų konkrečių tikslų, pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509.

4. Dotacijos, kuriomis siekiama 4 straipsnio 2 dalyje nurodytų konkrečių tikslų, gali būti naudojamos kartu su Europos investicijų banko, Sąjungos arba asocijuotųjų valstybių bankų ar kitų plėtros arba viešųjų finansų įstaigų skiriamu finansavimu, taip pat kartu su privačiojo sektoriaus finansų įstaigų ir viešojo ar privačiojo sektoriaus investuotojų, įskaitant viešojo sektoriaus tarpusavio ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, skiriamu finansavimu.

5. Jei Sąjungos finansavimas teikiamas dotacijos forma, finansavimas pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 teikiamas kaip su išlaidomis nesusijęs finansavimas arba prireikus kaip supaprastintas išlaidų apmokėjimas. Finansavimas faktinių tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimo forma gali būti teikiamas tik tuo atveju, jei veiksmo tikslų kitaip pasiekti neįmanoma.

6. Taikant Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 153 straipsnio 3 dalį, vertinimo komiteto dalį arba jį visą gali sudaryti nepriklausomi išorės ekspertai.

11 straipsnis

Tinkamumas

1. Tinkamumo kriterijai pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 nustatomi siekiant remti 4 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų įgyvendinimą ir taikomi visoms skyrimo procedūroms pagal šį reglamentą.

2. Taikant tiesioginį ir netiesioginį valdymą įgyvendinamose skyrimo procedūrose tinkamumo gauti Sąjungos finansavimą kriterijus gali atitikti vienas ar keli iš šių teisės subjektų:

   a) subjektai, įsisteigę valstybėje narėje;

   b) subjektai, įsisteigę asocijuotojoje trečiojoje valstybėje;

   c) tarptautinės organizacijos;

   d) kiti subjektai, įsisteigę neasocijuotosiose trečiosiose valstybėse, jei tokių subjektų finansavimas yra labai svarbus veiksmui įgyvendinti ir prisideda prie 4 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų.

3. Be to, kas numatyta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse, šio reglamento 9 straipsnio 1 dalyje nurodytos asocijuotosios trečiosios valstybės atitinkamais atvejais gali dalyvauti Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytuose viešųjų pirkimų mechanizmuose ir gauti iš jų naudos. Neasocijuotosios trečiosios valstybės gali dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose, nustatytose Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse, jei tai būtina 4 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti ir jei tam pritaria visos dalyvaujančios valstybės.

4. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 136 straipsnį, skyrimo procedūroms, turinčioms įtakos saugumui ar viešajai tvarkai, visų pirma susijusioms su Sąjungos ar jos valstybių narių strateginiu turtu ir interesais, taikomi apribojimai.

5. Dotacijų skyrimo procedūrose tinkamumo finansuoti kriterijų neatitinka šie veiksmai: veiksmai ar jų dalys, kurie jau yra visiškai finansuojami iš kitų viešų ar privačių šaltinių, išskyrus Sąjungos įnašus, kai vykdomi 8 straipsnyje nurodyti sinergijos veiksmai.

6. Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 110 straipsnyje nurodytoje darbo programoje arba su skyrimo procedūra susijusiuose dokumentuose gali būti papildomai patikslinami šiame reglamente nustatyti tinkamumo kriterijai arba gali būti nustatomi papildomi tinkamumo kriterijai konkretiems veiksmams.

12 straipsnis

Darbo programa

Reglamentas įgyvendinamas Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 110 straipsnyje nurodytomis darbo programomis.

II ANTRAŠTINĖ DALIS
CIVILINĖ SAUGA

1 skyrius
Rizikos vertinimas ir rizikos valdymo planavimas

13 straipsnis

Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslai

Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, toliau plėtoja Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslus civilinės saugos srityje ir priima rekomendacijas, kad jie būtų apibrėžiami kaip bendras pagrindas, kuriuo remiami prevencijos ir parengties veiksmai. Tie tikslai grindžiami dabartiniais ir į ateitį orientuotais scenarijais, be kita ko, programos „Copernicus“ kosmoso duomenimis, ir scenarijais, kurie susiję su klimato kaitos poveikiu nelaimių rizikai, praeities įvykių duomenimis ir tarpsektorine poveikio analize, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamoms grupėms. Rengdama Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslus, Komisija atsižvelgia į pasikartojančias nelaimes, nuo kurių nukenčia valstybės narės, ir siūlo, kad valstybės narės imtųsi konkrečių priemonių, įskaitant priemones, kurios turi būti įgyvendintos naudojant Sąjungos lėšas, kad būtų sustiprintas atsparumas tokioms nelaimėms.

14 straipsnis

Nacionalinis rizikos vertinimas ir rizikos valdymo planavimas

Siekdamos skatinti veiksmingą ir nuoseklų požiūrį į prevenciją ir parengtį pagal Sąjungos mechanizmą, valstybės narės:

a) toliau plėtoja nelaimių rizikos vertinimus nacionaliniu arba atitinkamu subnacionaliniu lygmeniu ir užtikrina koordinavimą ir suderinamumą su kitais atitinkamais rizikos vertinimo procesais, taip pat viešai skelbia jų rezultatus, kurie nėra neskelbtini, kad būtų remiamas gyventojų informuotumas apie riziką ir pasirengimas jai;

b) toliau rengia nelaimių rizikos valdymo pajėgumų vertinimą nacionaliniu arba atitinkamu subnacionaliniu lygmeniu;

c) toliau plėtoja ir tobulina nelaimių rizikos valdymo planavimą nacionaliniu arba atitinkamu subnacionaliniu lygmeniu, be kita ko, kiek tai susiję su tarpvalstybiniu bendradarbiavimu ir tarpvalstybinį poveikį galinčia turėti rizika, atsižvelgdamos į Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslus, ir užtikrina koordinavimą ir suderinamumą su kitais atitinkamais planavimo procesais;

d) laikydamosi tarptautinių įsipareigojimų gerina nelaimių nuostolių duomenų rinkimą ir sklaidą nacionaliniu arba atitinkamu subnacionaliniu lygmeniu, be kita ko, geriau naudodamos kosmoso duomenis.

15 straipsnis

Dalijimasis nacionaline rizikos valdymo informacija

Siekdamos skatinti plėtoti bendrą supratimą apie nelaimių riziką ir grėsmes Sąjungos lygmeniu, nustatyti bendrus nelaimių rizikos valdymo pajėgumų stiprinimo poreikius, remti Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslų įgyvendinimą ir palengvinti keitimąsi gerąja patirtimi, valstybės narės, nedarydamos poveikio nacionalinėms taisyklėms ir procedūroms, ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d. ir vėliau bent kartą per 5 metus pateikia Komisijai santrauką pagal 16 straipsnio 2 dalyje nurodytas gaires, kurioje nurodo:

a) rizikos vertinimus nacionaliniu arba atitinkamu subnacionaliniu lygmeniu, įskaitant rizikos ar nelaimių, galinčių turėti tarpvalstybinį poveikį, vertinimą;

b) nelaimių rizikos valdymo pajėgumų ir reagavimo pajėgumų vertinimą nacionaliniu arba atitinkamu subnacionaliniu lygmeniu;

c) veiklą, kuria remiamas Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslų įgyvendinimas;

d) investicijų į nelaimių rizikos valdymą poreikius, kuriems reikalinga arba galėtų būti naudinga parama pagal atitinkamas Sąjungos priemones.

16 straipsnis

Sąjungos lygmens veiksmai, susiję su rizikos vertinimu ir rizikos valdymo planavimu

1. Siekdama pagerinti supratimą apie nelaimių riziką, su kuria susiduria Sąjunga, ir koordinuotą parengtį pagrįsti informacija, remdamasi 16 straipsnyje nurodytomis santraukomis ir atsižvelgdama į visus kitus turimus tarpsektorinius duomenis, įskaitant kosmoso duomenis, apie rizikos nustatymą, be kita ko, Sąjungos lygmeniu, taip pat Žinių tinklo darbą, Komisija:

a) bent kartą per 5 metus parengia ataskaitą, kurioje pateikiama tarpsektorinė gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių rizikos, su kuria susiduria Sąjunga, ir pažangos, padarytos įgyvendinant 14 straipsnį ir 13 straipsnyje nurodytus Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslus, apžvalga;

b) Sąjungos lygmeniu nustato ir reguliariai peržiūri nelaimių scenarijus prevencijos, pasirengimo joms ir reagavimo į jas tikslais;

c) bent kartą per 5 metus parengia ataskaitą dėl reagavimo pajėgumų ir atitinkamų pajėgumų Sąjungos lygmeniu ir likusių trūkumų, susijusių su reagavimo

pajėgumais nacionaliniu arba atitinkamu subnacionaliniu lygmeniu, kaip nurodyta 15 straipsnio b punkte, kartu atsižvelgdama į atitinkamus pajėgumų tikslus ir tikslinius veiklos rezultatų rodiklius. Ataskaitoje taip pat pateikiama biudžeto ir išlaidų pokyčių, susijusių su reagavimo pajėgumais, apžvalga ir poreikio toliau plėtoti tuos pajėgumus įvertinimas.

2. Komisija kartu su valstybėmis narėmis parengia ir atnaujina 15 straipsnyje nurodytos santraukos pateikimo gaires.

3. Komisija gali prašyti, kad valstybės narės pateiktų papildomą informaciją apie konkrečias prevencijos ir parengties priemones, susijusias su rizika, dėl kurios įvyksta reguliariai pasitaikančios arba ypač didelio poveikio nelaimės, ir prireikus:

   a) pasiūlyti dislokuoti ekspertus, kurie teiktų konsultacijas prevencijos ir parengties priemonių klausimais arba

   b) pateikti rekomendacijas dėl atitinkamos valstybės narės prevencijos ir parengties lygio stiprinimo. Komisija ir ta valstybė narė nuolat viena kitą informuoja apie priemones, kurių imtasi atsižvelgiant į tokias rekomendacijas.

2 skyrius
Pajėgumų stiprinimas ir parengtis

17 straipsnis

Pajėgumų stiprinimo priemonės

Komisija padeda valstybėms narėms stiprinti savo pajėgumus mažinti riziką suteikdama prieigą prie tokių priemonių kaip mokymo ir pratybų programos, techninė ir finansinė pagalba, tarpusavio vertinimai, ekspertų ir ES civilinės saugos grupių, teikiančių konsultacijas prevencijos ir parengties priemonių klausimais, dislokavimas ir kitoks ekspertinių žinių teikimas, mokymasis ir dalijimasis žiniomis, taip pat parama mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatams įsisavinti nelaimių rizikos valdymo srityje.

18 straipsnis

Sąjungos civilinės saugos žinių tinklas

1. Žinių tinklas kaupia, tvarko ir platina su Sąjungos mechanizmu susijusias žinias ir informaciją ir remia Sąjungos civilinės saugos ir nelaimių rizikos valdymo subjektų, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, vietos ir regionų valdžios institucijas, privatųjį sektorių ir mokslinių tyrimų bendruomenę, bendradarbiavimo iniciatyvas, remdamasis įvairius pavojus apimančiu požiūriu.

2. Komisija per Žinių tinklą deramai atsižvelgia į valstybių narių, įskaitant visus valdymo lygmenis, Sąjungos lygmens, tarptautinių organizacijų ir subjektų, trečiųjų valstybių ir vietoje veikiančių organizacijų lygmens ekspertines žinias.

3. Komisija ir valstybės narės skatina lyčių pusiausvyra grindžiamą ir įtraukų dalyvavimą kuriant Žinių tinklą ir užtikrinant jo veikimą.

4. Komisija per Žinių tinklą remia planavimo ir sprendimų priėmimo procesų nuoseklumą, sudarydama palankesnes sąlygas nuolat keistis žiniomis ir informacija, apimdama visas veiklos sritis pagal Sąjungos mechanizmą.

5. Komisija per Žinių tinklą padeda valstybėms narėms didinti gyventojų informuotumą apie nelaimių riziką.

6. Komisija per Žinių tinklą visų pirma:

a) stiprina kolektyvinius pajėgumus užkirsti kelią nelaimėms, joms pasirengti ir į jas reaguoti, taip pat remti dalijimąsi žiniomis ir mokymąsi ir skatinti investicijas į nelaimių rizikos valdymą. Tai apima:

i) finansinės paramos programų rengimą ir valdymą siekiant pagerinti rizikos valdymą ir dalijimąsi žiniomis bei skatinti investicijų ir prevencijos bei parengties planų kūrimą;

ii) mokymo ir pratybų programos, taip pat civilinės saugos ir nelaimių bei krizių valdymo personalo ekspertų mainų programos, apimančios prevenciją, parengtį ir reagavimą, rengimą ir valdymą. Programomis daugiausia dėmesio skiriama keitimuisi geriausios praktikos pavyzdžiais civilinės saugos, nelaimių ir krizių valdymo srityse ir skatinamas toks keitimasis, be to, programos apima bendrus kursus. Keitimasis ekspertinėmis žiniomis nelaimių ir krizių valdymo srityje apima specialistų ir patyrusių savanorių mainus. Mokymo, pratybų ir ekspertų mainų programomis siekiama stiprinti valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimą ir koordinavimą civilinės saugos, nelaimių ir krizių valdymo srityje, gerinti 20 ir 21 straipsniuose nurodytų pajėgumų koordinavimą, suderinamumą ir papildomumą, taip pat gerinti 33 straipsnyje nurodytų ekspertų kompetenciją;

iii) ekspertinių žinių teikimo ir keitimosi jomis programų rengimą ir valdymą.

b) stiprina mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų sklaidą ir įsisavinimą visais civilinės saugos ir nelaimių rizikos valdymo etapais ir skatina mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų, privačiojo sektoriaus ir valstybių narių valdžios institucijų sąveiką;

c) kaupia ir valdo patirtį, įgytą vykdant civilinės saugos veiksmus Sąjungos mechanizmo sistemoje, įskaitant viso nelaimių valdymo ciklo aspektus, kad būtų sukurtas platus mokymosi procesų ir žinių plėtojimo pagrindas. Tai apima:

i) visų atitinkamų civilinės saugos veiksmų pagal Sąjungos mechanizmą stebėseną, analizavimą ir vertinimą;

ii) įgytos patirties panaudojimo skatinimą, siekiant sukurti patirtimi grindžiamą pagrindą nelaimių valdymo ciklo veiklai plėtoti, ir

iii) metodikos ir priemonių įgytai patirčiai kaupti, analizuoti, skatinti ir panaudoti rengimą.

Šis veiksmas prireikus apima pagal Sąjungos mechanizmą teikiamos pagalbos ir humanitarinio reagavimo sąsajų ir sinergijos panaudojimo patirtį, įgytą vykdant intervenciją už Sąjungos ribų;

d) prižiūri Žinių tinklui skirtą internetinę platformą, kad būtų remiamas įvairių a, b bei c punktuose nurodytų užduočių įgyvendinimas ir jam būtų sudaromos palankesnės sąlygos.

7. Vykdydama 1 dalyje nustatytas užduotis, Komisija ypač atsižvelgia į valstybių narių, kurioms gresia panašaus pobūdžio nelaimių rizika, poreikius ir interesus, taip pat į poreikį stiprinti biologinės įvairovės ir kultūros paveldo apsaugą.

8. Komisija stiprina bendradarbiavimą pajėgumų stiprinimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų įsisavinimo srityje ir skatina Tinklo, tarptautinių organizacijų ir trečiųjų valstybių dalijimąsi žiniomis bei patirtimi, visų pirma siekdama prisidėti prie tarptautinių įsipareigojimų, ypač numatytų 2015–2030 m. Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programoje, vykdymo.

9. Tinklas taip pat skatina operatyvinį Sąjungos finansuojamų novatoriškų sprendimų įsisavinimą ir padeda valstybėms narėms nustatyti ir taikyti pažangiausias technologijas ir metodus, be kita ko, novatoriškų sprendimų viešaisiais pirkimais ir viešojo bei privačiojo sektorių partnerystėmis.

10. Sąjungos civilinės saugos žinių tinklo struktūra nustatoma įgyvendinimo aktu, priimtu laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

19 straipsnis

Bendrieji parengties veiksmai

1. Valstybės narės savanoriškai plėtoja reagavimo pajėgumus pagal 20 ir 21 straipsnius.

2. Komisija padeda valstybėms narėms didinti gyventojų informuotumą apie nelaimių riziką.

3. Valstybės narės prašymu Komisija gali remti ir koordinuoti laikiną reagavimo pajėgumų ir intervencijos grupių paskirstymą, be kita ko, mokymų, pratybų, keitimosi žiniomis ir pajėgumų bei intervencijos grupių sąveikumo gerinimo reikmėms.

4. Valstybės narės gali, laikydamosi tinkamų apsaugos priemonių, teikti informaciją apie atitinkamus karinius reagavimo pajėgumus, kuriuos būtų galima panaudoti kaip pagalbos pagal Sąjungos mechanizmą dalį, pavyzdžiui, transporto ir logistinę ar medicininę paramą.

5. Valstybės narės pateikia Komisijai atitinkamą informaciją apie ekspertus, modulius ir kitus reagavimo pajėgumus, kuriuos jos teikia pagalbos tikslais pagal Sąjungos mechanizmą, ir prireikus atnaujina šią informaciją.

6. Valstybės narės imasi tinkamų parengties veiksmų, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos priimančiosios valstybės paramai.

7. Pripažindama ir pagerbdama ilgalaikį įsipareigojimą ir neeilinį įnašą į Sąjungos mechanizmo veiklą, Komisija apdovanoja medaliais. Medaliai skiriami laikantis įgyvendinimo aktų, priimtų laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8. Nedarant poveikio 9 straipsniui, Komisija gali koordinuoti politikos prioritetus ir prireikus koordinuoti operatyvinę veiklą su trečiosios valstybės, kuri paskirta strategine valstybe partnere, kuri yra suderinusi tikslus civilinės saugos srityje arba su kuria Sąjunga yra sudariusi saugumo ir gynybos susitarimą, nacionalinėmis institucijomis.

20 straipsnis

Europos civilinės saugos rezervas

1. Europos civilinės saugos rezervą (ECSR) sudaro valstybių narių savanoriškai skirtų reagavimo pajėgumų rezervas, apimantis modulius, kitus reagavimo pajėgumus,

ekspertų kategorijas ir techninės pagalbos ir paramos grupes. Komisija įgyvendinimo akte, priimtame laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, nustato valstybių narių ekspertų, modulių ir kitų reagavimo pajėgumų nustatymo taisykles, taip pat su modulių veikimu ir sąveikumu bei dislokavimu susijusius veiklos reikalavimus.

2. Valstybės narės per ECSR skiriama pagalba papildo prašančiosios valstybės narės turimus pajėgumus, nedarant poveikio pagrindinei valstybių narių atsakomybei už nelaimių prevenciją ir reagavimą į jas jų teritorijoje.

3. Atsižvelgdama į nustatytą riziką ir esamų scenarijų rengimą, kaip nurodyta 16 straipsnio 1 dalies b punkte, Komisija įgyvendinimo aktais apibrėžia ECSR reikalingų pagrindinių reagavimo pajėgumų rūšis ir nurodo jų kiekį (toliau – reagavimo pajėgumų tikslai). Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, stebi pažangą, padarytą siekiant reagavimo pajėgumų tikslų, išdėstytų 3 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose, ir nustato galimus didelius ECSR reagavimo pajėgumų trūkumus. Jei tokie trūkumai nustatomi, Komisija nagrinėja, ar valstybės narės gali gauti reikiamų pajėgumų ne iš ECSR. Komisija skatina valstybes nares šalinti didelius reagavimo pajėgumų trūkumus ECSR, remdamasi 17 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyta ataskaita.

5. Įgyvendinimo aktu, priimtu laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, Komisija nustato ir valdo reagavimo pajėgumų, kuriuos valstybės narės suteikia ECSR, sertifikavimo ir registravimo procesą ir apibrėžia reagavimo pajėgumų kokybės ir sąveikumo reikalavimus.

6. Valstybės narės savanoriškai nustato, skiria ir registruoja reagavimo pajėgumus, kuriuos jos teikia ECSR, įskaitant atitinkamus karinius pajėgumus, kurie galėtų būti panaudoti kaip pagalbos dalis. Daugiašalius modulius, kuriuos suteikė dvi ar daugiau valstybių narių, kartu registruoja visos atitinkamos valstybės narės.

7. Reagavimo pajėgumai, kuriuos valstybės narės teikia ECSR, toliau gali bet kada būti naudojami nacionaliniais tikslais.

8. Kai per RNKC pateikiamas pagalbos prašymas, reagavimo pajėgumus, kuriuos valstybė narė pateikė ECSR, galima naudoti reagavimo operacijoms pagal Sąjungos mechanizmą. Galutinį sprendimą dėl jų dislokavimo priima valstybės narės, kurios įregistravo atitinkamus reagavimo pajėgumus. Kai dėl vidaus ekstremaliųjų situacijų, *force majeure* ar išskirtiniais atvejais dėl svarbių priežasčių valstybė narė konkrečios nelaimės atveju tų reagavimo pajėgumų suteikti negali, ta valstybė narė kuo skubiau informuoja Komisiją, nurodydama šį straipsnį.

9. Dislokuojamiems valstybių narių reagavimo pajėgumams ir toliau vadovauja bei juos kontroliuoja valstybės narės, o tais atvejais, kai dėl vidaus ekstremaliųjų situacijų, *force majeure* ar išskirtiniais atvejais dėl svarbių priežasčių valstybė narė negali užtikrinti, kad galės suteikti tuos reagavimo pajėgumus, ji, pasikonsultavusi su Komisija, juos gali atšaukti. Atitinkamais atvejais pagal 25 straipsnį Komisija per RNKC sudaro palankesnes sąlygas koordinuoti skirtingus reagavimo pajėgumus.

21 straipsnis

„rescEU“

1. „rescEU“ teikia pagalbą, kuria papildomi bendri esami nacionalinio lygmens reagavimo pajėgumai ir pajėgumai, kuriuos valstybės narės įsipareigojo skirti ECSR, arba tenkina veiklos poreikius, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir greitas reagavimas į pagalbos prašymus, pateiktus pagal 28 straipsnį.

2. Komisija įgyvendinimo aktais apibrėžia „rescEU“ reagavimo pajėgumus, remdamasi, be kita ko, Sąjungos rizikos vertinimais pagal 16 straipsnio 1 dalį, atsižvelgdama į nustatytą ir naują riziką ir bendrus pajėgumus bei trūkumus Sąjungos lygmeniu. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Valstybės „rescEU“ pajėgumus įsigyja, nuomojasi, nuomojasi išsipirktinai ar kitaip sudarydamos sutartis arba jie joms dovanojami.

4. Komisija, kaip apibrėžta įgyvendinimo aktais, priimtais pagal 35 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą, gali išsinuomoti, nuomotis išsipirktinai ar kitaip sudarydama sutartis įsigyti „rescEU“ pajėgumų tiek, kiek būtina transporto ir logistikos srities trūkumams pašalinti.

5. Tinkamai pagrįstais skubos atvejais Komisija gali įsigyti, išsinuomoti, nuomotis išsipirktinai ar kitaip sudarydama sutartis įgyti pajėgumų, nustatytų įgyvendinimo aktais, priimtais laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos skubos procedūros. Tokiais įgyvendinimo aktais:

   a) nustatoma būtina materialinių priemonių rūšis bei kiekis ir visos būtinos įgalinančios paramos paslaugos, kurios jau apibrėžtos kaip „rescEU“ pajėgumai, ir (arba)

   b) apibrėžiamos papildomos materialinės priemonės ir visos būtinos įgalinančios paramos paslaugos, kaip „rescEU“ pajėgumai, ir nustatoma būtina tų pajėgumų rūšis bei kiekis.

6. „rescEU“ pajėgumų buvimo vieta yra valstybėse narėse arba Komisijoje. Komisija ir valstybės narės, kai tikslinga, užtikrina tinkamą „rescEU“ pajėgumų geografinį paskirstymą.

7. Komisija, konsultuodamasi su valstybėmis narėmis, įgyvendinimo aktais apibrėžia dalį „rescEU“ sudarančių reagavimo pajėgumų kokybės reikalavimus. Kokybės reikalavimai grindžiami nusistovėjusiais tarptautiniais standartais, kai tokie standartai jau egzistuoja. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8. „rescEU“ pajėgumai nacionaliniais tikslais, įskaitant dvejopo naudojimo pajėgumus, gali būti naudojami tik kai jie nenaudojami arba nereikalingi reagavimo reikmėms.

9. „rescEU“ pajėgumai naudojami, be kita ko, dislokavimo, nacionalinio naudojimo, skolinimo ar dovanojimo reikmėms, taip pat „rescEU“ strateginiams rezervams valdyti, pagal įgyvendinimo aktus, priimtus laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

10. „rescEU“ pajėgumus galima pasitelkti reagavimo reikmėms, kai pagal 28 straipsnį per RNKS pateikiamas pagalbos prašymas. Sprendimą dėl jų dislokavimo ir demobilizacijos, taip pat visus sprendimus, jei prašymai nesutampa, priima Komisija per RNKC, glaudžiai koordinuodama veiksmus su prašančiąja valstybe nare ir valstybe nare, kurios teritorijoje yra reagavimo pajėgumų buvimo vieta.

11. Kai „rescEU“ pajėgumus sudaro įranga arba vartojimo prekės, Komisija per RNKC gali nuspręsti siūlomus „rescEU“ pajėgumus dovanoti arba skolinti.

12. Už reagavimo operacijų valdymą atsako valstybė narė, kurios teritorijoje dislokuojami „rescEU“ pajėgumai. Tuo atveju, kai pajėgumai dislokuojami už Sąjungos ribų, už visapusišką „rescEU“ pajėgumų integravimą į bendrą reagavimo veiklą atsako valstybė narė, kurios teritorijoje yra „rescEU“ pajėgumų buvimo vieta.

13. Dislokavimo atveju Komisija per RNKC susitaria su prašančiąja valstybe nare dėl „rescEU“ pajėgumų operacinio dislokavimo. Kai vykdomos operacijos, prašančioji valstybė narė sudaro palankesnes sąlygas užtikrinti savo pajėgumų ir „rescEU“ veiklos operacinį koordinavimą.

14. Kai tikslinga, Komisija per RNKC sudaro palankesnes sąlygas koordinuoti skirtingus reagavimo pajėgumus.

15. Valstybės narės per CECIS informuojamos apie „rescEU“ pajėgumų eksploatacinę būklę.

16. Atsižvelgiant į veiklos poreikius valstybėse narėse, „rescEU“ pajėgumai gali būti dislokuojami reaguojant į nelaimes ir krizes už Sąjungos ribų, kurios daro didelį poveikį Sąjungai ar valstybėms narėms arba kelia tarptautinį susirūpinimą.

17. Kai „rescEU“ pajėgumai dislokuojami trečiosiose valstybėse, konkrečiais atvejais valstybės narės gali atsisakyti dislokuoti savo personalą pagal įgyvendinimo aktus, priimtus laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

22 straipsnis

„rescEU“ pereinamojo laikotarpio tvarka

1. Iki 2034 m. Sąjungos parama gali būti teikiama siekiant padengti 75 proc. išlaidų, būtinų siekiant užtikrinti greitą prieigą prie nacionalinių pajėgumų, atitinkančių pagal 21 straipsnio 2 dalį apibrėžtus pajėgumus.

2. 1 dalyje nurodyti pajėgumai iki joje nurodytos datos skiriami kaip „rescEU“ pajėgumai.

3. Nukrypstant nuo 21 straipsnio, sprendimą dėl 1 dalyje nurodytų pajėgumų dislokavimo priima ta valstybė narė, kuri suteikė juos kaip „rescEU“ pajėgumus. Kai dėl vidaus ekstremaliųjų situacijų, *force majeure* ar išskirtiniais atvejais dėl svarbių priežasčių valstybė narė konkrečios nelaimės atveju tų pajėgumų suteikti negali, ta valstybė narė kuo skubiau informuoja Komisiją, nurodydama šį straipsnį.

23 straipsnis

Numatymas ir ankstyvasis perspėjimas

1. Kad padidintų numatymo ir ankstyvojo perspėjimo pajėgumus, remdamasi Sąjungos kosmoso pajėgumais, teikiamais pagal programas „Copernicus“, GALILEO ir prireikus kitomis kosmoso paslaugomis, Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, imasi:

   a) toliau tobulinti Sąjungos svarbos tarpvalstybines aptikimo ir ankstyvojo perspėjimo sistemas, kad būtų sušvelnintas tiesioginis nelaimių poveikis;

b) integruoti ir tobulinti esamas tarpvalstybines aptikimo ir ankstyvojo perspėjimo sistemas, remdamasi įvairius pavojus apimančiu požiūriu, kad būtų kuo labiau sutrumpintas pasirengimo reaguoti laikas;

c) išlaikyti ir toliau plėtoti informuotumo apie padėtį ir analizės pajėgumus;

d) vykdyti nelaimių stebėseną ir, kai aktualu, vertinti klimato kaitos poveikį, teikti mokslinėmis žiniomis pagrįstas rekomendacijas;

e) mokslinius duomenis versti įveiklinamąja operatyvine informacija;

f) kurti, palaikyti ir plėtoti Europos mokslines partnerystes, skirtas visiems pavojams šalinti, taip skatindama nacionalinių ankstyvojo perspėjimo ir pranešimo apie nelaimes sistemų tarpusavio ryšį ir potencialiai susiedama tokias sistemas su RNKC ir atitinkamomis IT sistemomis;

g) remti valstybių narių ir įgaliotų tarptautinių organizacijų pastangas teikdama mokslines žinias, novatoriškas technologijas ir ekspertines žinias jų ankstyvojo perspėjimo sistemoms plėtoti, be kita ko, per Žinių tinklą.

2. Moksline ir technine priemone sujungiamos esamos iniciatyvos, programos, priemonės ir paslaugos, pavyzdžiui, „Copernicus“ paslaugos, siekiant mokslinėmis ir techninėmis ekspertinėmis žiniomis prisidėti prie Centro, RNKC ir valstybių narių operatyvinės parengties, analizės ir informuotumo apie padėtį, kad būtų galima numatyti nelaimes ir krizes, joms pasirengti ir į jas reaguoti, laikantis į paslaugas orientuoto, visus pavojus apimančio ir tarpsektorinio požiūrio.

3. Jei skubiosios pagalbos paslaugas teikia GALILEO ir EGNOS, „Copernicus“, IRIS2 ir GOVSATCOM arba Informuotumo apie padėtį kosmose sistema, kiekviena valstybė narė gali nuspręsti jomis naudotis.

24 straipsnis

Viešosios perspėjimo sistemos

1. Komisija bendradarbiauja su valstybėmis narėmis, kad padėtų GALILEO įspėjimo apie ekstremaliąsias situacijas palydovų paslaugą integruoti į nacionalines viešąsias perspėjimo sistemas.

2. Komisija padeda valstybėms narėms gerinti gyventojų parengtį ir informuotumą apie visoje Sąjungoje teikiamus perspėjimus.

3. Tarpvalstybinės nelaimės atveju Centras ir RNKC gali sudaryti palankesnes sąlygas atitinkamoms valstybėms dalytis informacija apie naudojimąsi GALILEO įspėjimo apie ekstremaliąsias situacijas palydovų paslauga. Gavę valstybės narės prašymą, Centras ir RNKC tos valstybės narės vardu gali platinti viešus įspėjamuosius pranešimus per GALILEO įspėjimo apie ekstremaliąsias situacijas palydovų paslaugą toje valstybėje narėje.

4. Komisija nustato naudojimosi GALILEO įspėjimo apie ekstremaliąsias situacijas palydovų paslauga tvarką, kad padėtų tokios paslaugos prašančioms trečiosioms valstybėms.

5. 3 dalyje nurodytuose viešuose įspėjamuosiuose pranešimuose gali būti atsižvelgiama į Sąjungos informuotumo apie padėtį kosmose paslaugas, visų pirma kosmoso stebėjimo ir sekimo paslaugas.

25 straipsnis

Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras

1. RNKC didina bendrą informuotumą apie į šio reglamento taikymo sritį patenkančią riziką, visą parą kasdien užtikrina veiklos pajėgumus ir padeda valstybėms narėms ir Komisijai siekti šio reglamento tikslų.
2. RNKC glaudžiai bendradarbiauja su nacionalinėmis civilinės saugos institucijomis ir atitinkamomis Sąjungos institucijomis bei įstaigomis.
3. RNKC visų pirma tikruoju laiku koordinuoja, stebi ir remia reagavimo veiksmus Sąjungos lygmeniu.
4. RNKC turi prieigą prie veiklos, analitinių, stebėsenos, informacijos valdymo ir ryšių pajėgumų ir yra pasirengęs priimti ir tvarkyti ES įslaptintą informaciją, kad galėtų reaguoti į įvairias nelaimes Sąjungoje ir už jos ribų.
5. Valstybės narės RNKC veikimo reikmėms paskiria kontaktinius punktus ir atitinkamai informuoja Komisiją. RNKC sąveika su valstybės narės kontaktiniais punktais nustatoma įgyvendinimo aktu, priimtu laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

26 straipsnis

Krizių koordinavimo centras

1. Nedarant poveikio 25 straipsniui, įsteigiamas Krizių koordinavimo centras (toliau – Centras). Centras remiasi RNKC struktūra ir pajėgumais, įskaitant jo analitinius ir mokslinius pajėgumus, informuotumą apie padėtį ir visą parą kasdien užtikrinamus veiklos pajėgumus tarpsektorinių krizių atveju.
2. Centras glaudžiai bendradarbiauja su EIVT reagavimo į krizes centru, kiek tai susiję su tarpsektorinių krizių išorės aspektu, atsižvelgdamas į jo vaidmenis ir kompetenciją.
3. Centras numato ir stebi su tarpsektorinėmis krizėmis susijusią riziką, be kita ko, reguliariai rengia operatyvinius informacinius pranešimus apie tarpsektorinę ir visus pavojus apimančią riziką.
4. Centras užtikrina koordinavimą su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, paskirtomis pagal 5 dalį, Komisijos tarnybomis, Sąjungos institucijomis ir įstaigomis ir teikia paramą 29 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais.
5. Valstybės narės Centro veikimo reikmėms paskiria kontaktinius punktus ir atitinkamai informuoja Komisiją.

3 skyrius
Reagavimas

27 straipsnis

Pranešimai apie nelaimes

1. Kai Sąjungoje įvyksta arba neišvengiamai gresia įvykti nelaimė, kuri sukelia arba gali sukelti tarpvalstybinį poveikį, valstybė narė, kurioje įvyko ar gali įvykti nelaimė, nedelsdama apie tai praneša galinčioms nukentėti valstybėms narėms ir Komisijai. Pranešti Komisijai nereikalaujama, kai pareiga pranešti jau buvo įvykdyta pagal

atitinkamus kitus Sąjungos teisės aktus, pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį arba esamus tarptautinius susitarimus.

2. Kai Sąjungoje įvyksta arba neišvengiamai gresia įvykti nelaimė, dėl kurios gali reikėti prašyti vienos ar daugiau valstybių narių pagalbos, valstybė narė, kurioje įvyko arba gali įvykti nelaimė, nedelsdama praneša Komisijai, jog gali reikėti prašyti pagalbos per RNKC, kad Komisija galėtų atitinkamai informuoti kitas valstybes nares ir jos kompetentingos tarnybos pradėtų veikti.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyti pranešimai atitinkamais atvejais teikiami per CECIS. Komisija įgyvendinimo aktu, priimtu pagal 35 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą, nustato CECIS komponentus ir keitimosi informacija per CECIS organizavimą.

4. Centras užtikrina tinkamą pranešimų apie krizes, kuriuos Komisija gauna naudodamasi kitomis Sąjungos priemonėmis, gavimo sistemą.

28 straipsnis

Pagalbos prašymas

1. Kai įvyksta arba neišvengiamai gresia įvykti nelaimė, valstybė narė arba trečioji valstybė gali prašyti pagalbos per RNKC. Prašymas turi būti kuo konkretesnis. Tai visų pirma gali apimti prašymą skirti modulius, intervencijos grupes, pagalbos nelaimės atveju išteklius ir įrangą, logistinius išteklius, transporto išteklius ir bet kokius kitus išteklius. Komisija įgyvendinimo aktu, priimtu laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, nustato reagavimo į nelaimes veiklos procedūras.

2. Išskirtinėmis aplinkybėmis ir jei nuo nelaimės nukentėjusi trečioji valstybė nepateikia pagalbos prašymo, aktyvuoti Sąjungos mechanizmą dėl humanitarinių priežasčių gali prašyti valstybė narė. Sąjungos mechanizmas įgyvendinamas laikantis taikytinų tarptautinės teisės taisyklių (įskaitant (aiškų ar numanomą) nukentėjusios valstybės sutikimą). Bendras reagavimas derinamas su Jungtinėmis Tautomis ir jų agentūromis, be to, turi būti veiksmingai priimami pasiūlymai ir teikiama pagalba.

3. Kai nukentėjusi valstybė yra trečioji valstybė, pagalbos taip pat gali prašyti Jungtinės Tautos ir jų agentūros arba atitinkama tarptautinė organizacija nukentėjusios valstybės vardu ir jai sutikus. Komisija atitinkamas tarptautines organizacijas nustato įgyvendinimo aktu, priimtu pagal 35 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

4. Pagalbos prašymas galioja ne ilgiau kaip 90 dienų, nebent RNKC pateikiama naujų duomenų, kuriais pateisinamas poreikis toliau teikti pagalbą arba suteikti papildomos pagalbos.

5. Mokslinių ir techninių konsultacijų priemonė (STAF) sujungia turimus analitinius ir mokslinius pajėgumus, įskaitant RNKC siūlomus pajėgumus, būtinus reaguoti. Nukentėjusioji valstybė gali paprašyti RNKC aktyvuoti STAF, įskaitant ES kosmoso pajėgumų teikiamas paslaugas, ir gauti prieigą prie išvestinių kosmoso duomenų.

6. Gavusi pagalbos prašymą Komisija per RNKC atitinkamai nedelsdama imasi šių veiksmų:

   a) perduoda prašymą valstybių narių kontaktiniams punktams;

b) siekdama užtikrinti bendrą informuotumą apie padėtį ir reagavimo į ją veiksmus, renka ir analizuoja informaciją apie padėtį ir tiesiogiai platina tą informaciją valstybėms narėms;

c) sudaro palankesnes sąlygas koordinuoti ir teikti pagalbą, jei reikia, vietoje dalyvaujant ekspertų arba ES civilinės saugos grupei, taip pat kitus būtinus paramos ir papildomuosius veiksmus;

d) konsultuoja dėl pagalbos, būtinos nelaimės padariniams sušvelninti, rūšies;

e) konsultuodamasi su nukentėjusiąja valstybe nare ar trečiąja valstybe, teikia rekomendacijas dėl pagalbos teikimo pagal Sąjungos mechanizmą ir kviečia valstybes nares dislokuoti pajėgumus ir sudaryti palankesnes sąlygas reikalingai pagalbai koordinuoti. Kai prašančioji valstybė yra valstybė narė, ji imasi tinkamų veiksmų, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti priimančiosios valstybės paramą gaunamai pagalbai teikti pagal Rekomendaciją dėl priimančiosios valstybės paramos.

7. Jei nukentėjusioji valstybė yra trečioji valstybė, Komisija:

a) palaiko ryšius su nukentėjusiąja valstybe techniniais klausimais, pavyzdžiui, dėl tikslių su pagalba susijusių poreikių, pasiūlymų priėmimo ir praktinių priemonių priimti pagalbą vietoje ir ją paskirstyti;

b) palaiko ryšius su Jungtinėmis Tautomis ir jų agentūromis arba jas remia ir bendradarbiauja su kitais atitinkamais subjektais, kurie prisideda prie bendro pagalbos teikimo, kad būtų kuo labiau padidinta sinergija, siekiama papildomumo ir išvengta dubliavimo bei trūkumų;

c) palaiko ryšius su visais atitinkamais subjektais, visų pirma baigiamajame pagalbos teikimo etape, siekdama sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam perdavimui.

8. Kiekviena valstybė narė, kuriai yra pateiktas pagalbos prašymas per Sąjungos mechanizmą, skubiai nusprendžia, ar ji gali suteikti reikiamą pagalbą, ir informuoja RNKC apie savo sprendimą teikti pagalbą per CECIS, nurodydama jos apimtį ir teikimo sąlygas. RNKC nuolat informuoja valstybes nares.

9. Pagal šį straipsnį intervencija už Sąjungos ribų gali būti vykdoma kaip savarankiškai teikiama pagalba arba prisidedant prie intervencijos, vykdomos vadovaujant tarptautinei organizacijai. Sąjungos veiklos koordinavimas visapusiškai integruojamas į Jungtinių Tautų ir jų agentūrų vykdomą bendrą koordinavimą ir pripažįstamas jų vadovaujamasis vaidmuo. Žmogaus sukeltų nelaimių arba sudėtingų ekstremaliųjų situacijų atveju Komisija užtikrina suderinamumą su Europos konsensusu dėl humanitarinės pagalbos ir humanitarinių principų laikymąsi.

10. Planuodamos reagavimo į humanitarinę krizę operacijas už Sąjungos ribų, Komisija ir valstybės narės nustato ir skatina civilinės saugos pagalbos ir humanitarinės pagalbos finansavimo, kurį teikia Sąjunga ir valstybės narės, sinergiją.

11. Pagalbos trečiosioms valstybėms koordinavimas per Sąjungos mechanizmą nedaro įtakos valstybių narių ir nukentėjusiosios valstybės dvišaliams ryšiams ir pagalbai, taip pat valstybių narių ir Jungtinių Tautų bei kitų atitinkamų tarptautinių organizacijų bendradarbiavimui. Tokie dvišaliai ryšiai ir pagalba taip pat gali būti naudojami siekiant prisidėti prie koordinavimo pagal Sąjungos mechanizmą ir informacijos apie bet kokius dvišalius ryšius ir pagalbą, suteiktą nukentėjusiajai valstybei, perdavimo RNKC.

12. Pagalbą gali teikti kitos Sąjungos institucijos, agentūros ir įstaigos ir ji gali būti koordinuojama reaguojant pagal šį straipsnį.

29 straipsnis

Parama sprendžiant tarpsektorines krizes

1. Centras gali būti naudojamas teikiant paramą sprendžiant tarpsektorines krizes, kai:
   a) reagavimas inicijuojamas pagal kitas Sąjungos rizikos valdymo priemones;
   b) Tarybos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2018/1993[31] 2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytais atvejais;
   c) Tarybos sprendimo 2014/415/ES[32] 4 straipsnyje nurodytais atvejais;
   d) paramos prašo Taryba;
   e) susidarius Sąjungos lygmens ekstremaliajai visuomenės sveikatos situacijai pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2022/2371 arba PSO paskelbus tarptautinio masto ekstremaliąsias sveikatos situacijas.
2. 1 dalyje nurodytais atvejais reaguoti skirta Sąjungos parama gali būti padengiama iki 100 proc. išlaidų, kad būtų atspindėtas krizės mastas ir poveikis.
3. 1 dalyje nurodytais atvejais Komisija gali pirkti materialines priemones ir būtinas įgalinančias paslaugas, kurių reikia pagalbai pagal Sąjungos mechanizmą papildyti, arba gali skirti dotacijas valstybėms narėms tokiems viešiesiems pirkimams vykdyti.
4. Kai pagal Sąjungos mechanizmą teikiama reaguoti skirta parama arba Centras palengvina pagal kitas Sąjungos rizikos valdymo priemones inicijuotą reagavimą, nustatant asocijuotųjų valstybių įtraukimą į veiksmus pagal šį skyrių atsižvelgiama į tų priemonių taikymo sritį.

30 straipsnis

Konsulinė pagalba

1. Išskirtinėmis aplinkybėmis Sąjungos mechanizmas gali būti naudojamas teikiant civilinės saugos paramą konsulinei pagalbai Sąjungos piliečiams nelaimių trečiosiose valstybėse atvejais, jei to prašo atitinkama valstybė narė.
2. Civilinės saugos parama konsulinei pagalbai atspindi valstybių narių solidarumą ir visų pirma apima repatriaciją, evakavimą ir remiamą išvykimą, taip pat kitus pagalbos veiksmus.
3. Sąjungos parama gali būti koreguojama atsižvelgiant į įvairią Sąjungos piliečių, kuriems taikomas atitinkamas veiksmas, pilietybę.
4. Konsulinės pagalbos veiksmą vykdanti valstybė narė gali prašyti, kad keleiviai arba valstybės narės, kurių piliečiams taikomas atitinkamas veiksmas, prisidėtų prie su veiksmu susijusių išlaidų padengimo. Kai pagalba teikiama Sąjungos piliečiui,

---

31 2018 m. gruodžio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1993 dėl ES integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo (OL L 320, 2018 12 17, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/1993/oj).

32 2014/415/ES: 2014 m. birželio 24 d. Tarybos sprendimas dėl tvarkos, kuria Sąjunga įgyvendina solidarumo sąlygą, (OL L 192, 2014 7 1, p. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/415/oj).

turinčiam valstybės narės, kuri neturi atstovybės trečiojoje valstybėje, pilietybę, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2015/637 6 straipsnyje, taikomi tos direktyvos 14 ir 15 straipsniai.

4 skyrius
Reaguoti skirta Sąjungos parama

31 straipsnis

Reaguoti skirta Sąjungos parama

1. Komisija remia 32 straipsnyje nurodytą reagavimą:

   a) teikdama informaciją apie įrangą ir transporto bei logistinius išteklius, kuriuos valstybės narės nusprendžia suteikti, ir keisdamasi ja, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos telkti tokią įrangą arba transporto ir logistinius išteklius;

   b) padėdama valstybėms narėms nustatyti transporto, logistinius išteklius ir įrangą, kurių galima gauti iš kitų šaltinių, įskaitant komercinę rinką, ir sudarydama palankesnes sąlygas tokius išteklius gauti;

   c) finansuodama transporto ir logistinius išteklius, įskaitant karinius išteklius, taip pat veiklos išlaidas, būtinas greitajam reagavimui užtikrinti, be kita ko, tais atvejais, kai transporto ir logistinių išteklių prašo nukentėjusioji valstybė.

2. 32 straipsnyje nurodyti veiksmai atitinka reaguoti skirtos Sąjungos paramos teikimo reikalavimus tik tuo atveju, jei tenkinami šie kriterijai:

   a) pateiktas pagalbos prašymas pagal 28 straipsnį;

   b) reagavimo veiksmingumui užtikrinti reikia papildomų transporto ir logistinių išteklių;

   c) pagalba atitinka RNKC nustatytus poreikius ir yra teikiama pagal RNKC pateiktas rekomendacijas dėl pagalbos teikimo techninių specifikacijų, kokybės, laiko ir sąlygų;

   d) prašančioji valstybė priėmė pagal Sąjungos mechanizmą suteiktą pagalbą tiesiogiai arba per Jungtines Tautas ar jų agentūras arba atitinkamą tarptautinę organizaciją ir

   e) nelaimių trečiosiose valstybėse atvejais pagalba papildo bendrą Sąjungos humanitarinį reagavimą.

3. Kai valstybė narė prašo, kad Komisija sudarytų sutartį dėl transporto paslaugų, Komisija prašo iš dalies kompensuoti išlaidas pagal I priede nurodytas finansavimo normas.

32 straipsnis

Reagavimas

1. Siekdama skatinti veiksmingą reagavimą, Komisija pagalbą teikiančioms valstybėms narėms padeda:

   a) nustatydama įrangą, transporto ir logistinius išteklius bei paslaugas ir su Komisijos pagalba suteikdama prieigą prie komercinės rinkos ar kitų šaltinių,

pvz., transporto paslaugų, įsigytų iš privačių ar kitų subjektų, ir palengvindama jų prieigą prie tokių išteklių;

b) teikdama informaciją apie įrangą, transporto ir logistinius išteklius bei paslaugas sutelkus išteklius su kitomis valstybėmis narėmis ir ja dalydamasi su kitomis valstybėmis narėmis, taip pat sudarydama palankesnes sąlygas steigti ir prižiūrėti telkimą lengvinančius logistikos centrus;

c) remdama spontaniškai pasiūlytos pagalbos, kuri nebuvo iš anksto skirta ECSR, vežimą;

d) sudarydama palankesnes sąlygas veiksmams, kuriais sudaromos sąlygos medicininio evakavimo centrams ir medicininiam evakavimui vykdyti;

e) parengdama mobilizuoti ir dislokuoti ekspertus ir ES civilinės saugos grupes;

f) parengdama mobilizuoti ir dislokuoti intervencijos grupes;

g) plėtodama ir išlaikydama pajėgumus tenkinti padidėjusius poreikius per valstybių narių parengtų ekspertų tinklą;

h) laikinai iš anksto išdėstydama ir koordinuodama reagavimo pajėgumus didesnės rizikos atvejais, gavusi valstybės narės arba trečiosios valstybės prašymą, ir atsižvelgdama į Komisijos vertinimą;

i) užtikrindama laikiną reagavimo pajėgumų paskirstymą padidėjusios ar pasikartojančios sezoninės rizikos laikotarpiais atitinkamose vietovėse, gavusi valstybės narės prašymą;

j) veždama pagalbą, reikalingą įvykus ekologinėms katastrofoms, kurių atveju taikomas principas „teršėjas moka“, pagal šias sąlygas:

   i) nukentėjusioji ar padedančioji valstybė narė, remdamasi tinkamai pagrįstu poreikių vertinimu, prašo Sąjungos finansinės paramos pagalbai vežti;

   ii) nukentėjusioji ar, kai tinkama, padedančioji valstybė narė pagal visas taikytinas tarptautinės, Sąjungos ar nacionalinės teisės nuostatas imasi visų būtinų veiksmų, kad iš teršėjo pareikalautų kompensacijos ir ją gautų;

   iii) iš teršėjo gavusi kompensaciją nukentėjusioji ar, kai tinkama, padedančioji valstybė narė nedelsdama grąžina lėšas Sąjungai;

k) imdamasi kitų būtinų paramos ir papildomųjų veiksmų siekiant sudaryti palankesnes sąlygas kuo veiksmingiau koordinuoti reagavimą.

2. Jei valstybės narės vykdo vežimo operacijas nuo sutelkimo punkto iki galutinės paskirties vietos, valstybė narė imasi iniciatyvos prašyti Sąjungos paramos, t. y. dotacijos arba palengvintos prieigos prie visai operacijai reikalingų išteklių ir paslaugų.

3. Išlaidos, susijusios su 1 dalies h ir i punktais, nėra tinkamos finansuoti, kai jas apima priimančiosios valstybės parama.

4. 1 dalies j punkte nurodytos ekologinės katastrofos atveju, kai ji nedaro poveikio valstybei narei, j punkte nurodytus veiksmus vykdo padedančioji valstybė narė.

5. Komisija gali papildyti valstybių narių teikiamus transporto bei logistinius išteklius kitais ištekliais, kurie būtini siekiant užtikrinti greitą reagavimą.

6. Komisija gali sudaryti palankesnes sąlygas reaguoti parengdama kartografinę medžiagą greitam išteklių dislokavimui ir mobilizavimu, ypač atsižvelgdama į tarpvalstybinių regionų ypatumus, susijusius su daugiašale tarpvalstybine rizika.

7. Komisija įgyvendinimo aktu, priimtu laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, nustato ekspertų ir ES civilinės saugos grupių dislokavimo taisykles.

8. Kai valstybė narė prašo, kad Komisija sudarytų sutartį dėl transporto paslaugų, Komisija prašo iš dalies kompensuoti išlaidas pagal I priede nurodytas finansavimo normas.

33 straipsnis

Ekspertų ir ES civilinės saugos grupių dislokavimas

1. Valstybės narės, trečiosios valstybės, Jungtinių Tautų ar jų agentūrų arba pagal 28 straipsnio 3 dalį nustatytos atitinkamos tarptautinės organizacijos prašymu Komisija gali atrinkti, paskirti ir teikti paramą dislokuojant individualius ekspertus ar ES civilinės saugos grupes, sudarytas iš valstybių narių paskirtų ekspertų, kad jos teiktų konsultacijas prevencijos ar parengties priemonių klausimais arba padėtų atlikti bendrą padėties ir poreikių vertinimą, palengvintų pagalbos koordinavimą arba teiktų technines konsultacijas.

2. Sąjungos mechanizmas ir Centro pajėgumai gali būti naudojami teikiant paramą ekspertams arba ES civilinės saugos grupėms dislokuoti tais atvejais, kai pagal Sąjungos mechanizmą teikiama parama 29 straipsnyje nurodytais atvejais. Siekiant padėti ES civilinės saugos grupei ir palengvinti ryšius su Centru, į grupę gali būti įtraukiami Komisijos ir kitų Sąjungos institucijų, agentūrų, įskaitant ES sveikatos darbo grupę, įsteigtą pagal Reglamento (EB) Nr. 851/2004[33] 11 straipsnio a punktą, ir Sąjungos įstaigų ekspertai. Siekiant sustiprinti bendradarbiavimą ir sudaryti palankesnes sąlygas atlikti bendrus vertinimus, į grupę gali būti integruoti JT agentūrų arba kitų tarptautinių organizacijų pasiųsti ekspertai.

3. Kai to reikia veiklos efektyvumui užtikrinti, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, gali sudaryti palankesnes sąlygas papildomiems ekspertams įtraukti, juos dislokuodama ir teikdama techninę bei mokslinę paramą, ir pasitelkti specializuotas mokslines, skubios medicinos pagalbos ir su tam tikrais sektoriais susijusias ekspertines žinias.

4. Ekspertų atrankos ir skyrimo tvarka yra tokia:

   a) valstybės narės savo atsakomybe siūlo ekspertus, kurie gali būti dislokuojami kaip ES civilinės saugos grupių nariai;

   b) Komisija atrenka ekspertus ir tų grupių vadovą, remdamasi jų kvalifikacija ir patirtimi, įskaitant baigtų mokymų pagal Sąjungos mechanizmą lygį, ankstesnę dalyvavimo pagal Sąjungos mechanizmą vykdytose misijose ir kitoje tarptautinėje pagalbos teikimo veikloje patirtį; atranka taip pat grindžiama

[33] 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 851/2004, steigiantis Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą, OL L 142, 2004 4 30, p. 1–11.

kitais kriterijais, įskaitant kalbų įgūdžius, siekiant užtikrinti, kad visa grupė turėtų konkrečioje situacijoje reikalingų įgūdžių;

c) Komisija misijos ekspertus ir grupių vadovus atrenka sutarusi su jų kandidatūras pasiūliusia valstybe nare;

d) Komisija praneša valstybėms narėms apie pagal 3 dalį suteiktą papildomą ekspertų paramą.

5. Kai siunčiami ekspertai arba ES civilinės saugos grupės, jie sudaro palankesnes sąlygas koordinuoti valstybių narių reagavimo pajėgumus ir palaiko ryšius su prašančiosios valstybės kompetentingomis institucijomis. RNKC palaiko glaudžius ryšius su ekspertų grupėmis ir teikia joms rekomendacijas bei logistinę paramą.

6. Komisija per RNKC padeda pagal šį straipsnį atrinktiems, paskirtiems ar dislokuotiems ekspertams ir ES civilinės saugos grupėms rengti saugumo ir saugos planą, dalydamasi savo saugumo vertinimu ir rengdama saugumo instruktažą, kuris yra informacinio susirinkimo dėl misijos dalis. Komisija padeda ekspertams ir ES civilinės saugos grupėms rengti papildomas poveikio švelninimo priemones ir kitas būtinas priemones prieš dislokavimą arba dislokavus.

III ANTRAŠTINĖ DALIS PASIRENGIMAS EKSTREMALIOSIOMS SVEIKATOS SITUACIJOMS IR REAGAVIMAS Į JAS

34 straipsnis

Pasirengimas ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimas į jas

Komisija padeda valstybėms narėms stiprinti didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai prevencijos, pasirengimo joms ir reagavimo į jas pajėgumus, visų pirma:

a) remdama duomenų rinkimą, keitimąsi informacija, ankstyvojo perspėjimo ir stebėjimo sistemas;

b) gerindama medicininių atsako priemonių prieinamumą ir galimybes jų gauti, be kita ko, pasitelkiant viešuosius pirkimus, pajėgumų rezervavimą, taip pat jų atsargų kaupimą ir dislokavimą;

c) stiprindama pajėgumus;

d) vykdydama paramos veiksmus, skirtus pajėgumams plėtoti, įgyvendinti ir stebėti, be kita ko, nacionalinėms valdžios institucijoms bendradarbiaujant tarpusavyje ir su suinteresuotaisiais subjektais, ir kurdama bei diegdama būtinas priemones ir infrastruktūrą, įskaitant IT infrastruktūrą.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

3. Kai komiteto nuomonei gauti būtina rašytinė procedūra, tokia procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo paprastoji komiteto narių dauguma.

4. Pagal Sąjungos sudarytus tarptautinius susitarimus trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų atstovai kaip stebėtojai gali būti kviečiami į komiteto posėdžius pagal jo darbo tvarkos taisyklėse numatytus reikalavimus, atsižvelgiant į Sąjungos ar jos valstybių narių saugumą ir viešąją tvarką. Trečiųjų valstybių arba tarptautinių organizacijų atstovai nedalyvauja svarstymuose klausimais, susijusiais su trečiųjų valstybių subjektų ar tarptautinių organizacijų atitiktimi reikalavimams.

36 straipsnis

Panaikinimas

Sprendimas Nr. 1313/2013/ES panaikinamas nuo 2028 m. sausio 1 d.

37 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas neturi poveikio susijusių veiksmų tęsimui ar keitimui iki jų užbaigimo pagal Sprendimą Nr. 1313/2013/ES arba Reglamentą (ES) 2021/522, kurie toliau taikomi tiems veiksmams tol, kol jie užbaigiami.

2. Šio reglamento finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės paramos išlaidos, būtinos perėjimui nuo priemonių, patvirtintų pagal Sprendimą Nr. 1313/2013/ES arba Reglamentą (ES) 2021/522, prie Sąjungos mechanizmo užtikrinti.

38 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas / Pirmininkė	*Pirmininkas / Pirmininkė*

TEISĖS AKTO PASIŪLYMO FINANSINIO POVEIKIO IR SKAITMENINIŲ ASPEKTŲ PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA 3
1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas 3
1.2. Atitinkama politikos sritis (-ys) 3
1.3. Tikslas (-ai) 3
1.3.1. Bendrasis tikslas (-ai) 3
1.3.2. Konkretus tikslas (-ai) 3
1.3.3. Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis 3
1.3.4. Veiklos rezultatų rodikliai 3
1.4. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su: 4
1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas 4
1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį 4
1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmais užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais. 4
1.5.3. Panašios patirties išvados 4
1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis 5
1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą 5
1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė 6
1.7. Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai) 6
2. VALDYMO PRIEMONĖS 8
2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės 8
2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os) 8
2.2.1. Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas 8
2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as) 8
2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą) 8
2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės 9
3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS 10
3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės) 10
3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams 12

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka 12
3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai 12
3.2.1.2. Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai 17
3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas 22
3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka 24
3.2.3.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai 24
3.2.3.2. Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai 24
3.2.3.3. Iš viso asignavimų 24
3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai 25
3.2.4.1. Finansuojami iš patvirtinto biudžeto 25
3.2.4.2. Finansuojami išorės asignuotosiomis pajamomis 26
3.2.4.3. Visi žmogiškųjų išteklių poreikiai 26
3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga 28
3.2.6. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa 28
3.2.7. Trečiųjų šalių įnašai 28
3.3. Numatomas poveikis pajamoms 29
4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI 29
4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai 30
4.2. Duomenys 30
4.3. Skaitmeniniai sprendimai 31
4.4. Sąveikumo vertinimas 31
4.5. Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės 32

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo ir pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms bei reagavimo į jas finansavimo, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES (Sąjungos civilinės saugos mechanizmas)

1.2. Atitinkama politikos sritis (-ys)

Civilinė sauga ir pasirengimas ekstremaliosioms sveikatos situacijoms bei reagavimas į jas.

1.3. Tikslas (-ai)

1.3.1. Bendrasis tikslas (-ai)

Reglamentu siekiama stiprinti Sąjungos ir valstybių narių bendradarbiavimą siekiant užkirsti kelią visų rūšių gaivalinėms ir žmogaus sukeltoms nelaimėms, kurios gali įvykti Sąjungoje arba už jos ribų, įskaitant situacijas, kai tokios nelaimės vienu metu daro poveikį keliems sektoriams, ir į jas reaguoti, taip pat pasirengti ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir į jas reaguoti. Pagal reglamentą taip pat nustatytas finansavimas pasirengimui ir reagavimui sveikatos srityje.

1.3.2. Konkretus tikslas (-ai)

Šiuo reglamentu užtikrinama žmonių, aplinkos ir turto, įskaitant kultūros paveldą, apsauga nuo visų rūšių gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių, įskaitant dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai. Jis sudaro sąlygas koordinuoti veiksmus tais atvejais, kai įgyvendinami kiti Sąjungos krizių valdymo mechanizmai.

1.3.3. Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Tikimasi, kad dėl šio pasiūlymo Sąjunga galės geriau veikti įvairiais nelaimių valdymo ciklo etapais, t. y. prevencijos, pasirengimo ir reagavimo, vykdydama koordinuotą planavimą ir imdamasi veiksmų, kuriais numatoma ir švelninama rizika, gerinama parengtis ir sudaromos sąlygos veiksmingai reaguoti, be kita ko, ekstremaliųjų sveikatos situacijų atveju.

Tikimasi, kad pasiūlymu bus sumažinta rizika, sustiprintas gyventojų, infrastruktūros ir pagrindinių paslaugų atsparumas ir padedama kuo labiau sumažinti nelaimių, įskaitant dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, poveikį.

Tikimasi, kad pasiūlymu bus sustiprintas kolektyvinis operatyvinis reagavimas Sąjungos lygmeniu, remiamos pajėgumų stiprinimo priemonės nacionaliniu lygmeniu ir taip stiprinami įgūdžiai, ištekliai ir žinios, kurių reikia rizikai valdyti, pažeidžiamumui mažinti ir atsparumui būsimoms grėsmėms didinti.

1.3.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Reglamentas bus vertinamas ir stebimas pagal Veiklos rezultatų reglamento nuostatas. Vertinimas bus atliekamas pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires ir bus grindžiamas su programos tikslais susijusiais rodikliais.

Veiklos rezultatų reglamente bus išsamiau apibrėžti horizontalieji principai, kurie turi būti integruoti į biudžeto programas, apimančias SCSM, laikantis Finansinio reglamento ir atitinkamų įgyvendinimo nuostatų.

Galiausiai, siekiant užtikrinti, kad būtų prieinami veiklos duomenys, bus parengtas duomenų planas. Darbas šioje srityje jau pradėtas: po SCSM vertinimo 2025 m. pradžioje Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD sukūrė civilinės saugos duomenų saugyklą, kurioje renkami veiklos duomenys, pvz., apie pajėgumų dislokavimą arba atsargų kaupimo vietas.

1.4. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☐ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai[34]

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☒ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą (naują) veiksmą

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Dėl vis nepastovesnio saugumo, sveikatos, klimato kaitos ir aplinkos problemų derinio, formuojančio prastėjančią rizikos ir grėsmių aplinką, Europos civilinės saugos srityje kilo didelių sunkumų. Pasiūlyme pateikiamos priemonės, leidžiančios Sąjungai ir jos valstybėms narėms prisitaikyti prie įvairių pavojų ir grėsmių, atsižvelgiant į tai, kad pastaraisiais metais gerokai padaugėjo Sąjungos mechanizmo aktyvavimo atvejų, o tai aiškiai rodo, kad nacionalinės reagavimo į nelaimes ir krizes sistemos ateityje toliau patirs naštą, todėl tam, kad būtų galima veikti veiksmingiau ir efektyviau, turi būti tinkamai parengtas Sąjungos lygmens koordinavimo mechanizmas. Kartu pagal ES pasirengimo krizėms strategiją būtina užtikrinti tarpsektorinės veiklos koordinavimą, stebėseną ir rėmimą Sąjungos lygmeniu, remiant nacionalines pastangas. Dėl šios priežasties turėtų būti įsteigtas ES krizių koordinavimo centras, grindžiamas Reagavimo į nelaimes koordinavimo centro, toliau vykdančio savo įgaliojimus, kuriais remiamas Sąjungos mechanizmas, struktūromis ir ekspertinėmis žiniomis. Tai būtų vienas pagrindinių operatyvinio koordinavimo su valstybių narių valdžios institucijomis, įskaitant valstybių narių ir Komisijos tarnybų įgaliotus subjektus, punktų. Dėl į šį pasiūlymą integruotų pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas priemonių papildomai apsaugomi ES piliečiai, galiausiai padidinamas atsparumas ir gyventojai apsaugomi nuo įvairių grėsmių sveikatai.

1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmais užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.

Kadangi krizės vis dažniau tampa daugialypės ir tarpvalstybinės, pajėgumų trūkumai turi būti šalinami ES lygmeniu – pasitelkiant ES priklausančius pajėgumus arba

[34] Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

koordinuotas valstybių narių pastangas. Tai ne tik leistų geriau koordinuoti Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis veikiančius reagavimo į krizes mechanizmus, bet ir padėtų užtikrinti, kad ES pagalba pasiektų visus ES piliečius, kuriems jos reikia, ir darytų ilgalaikį teigiamą poveikį ES visuomenei ir ekonomikai. Ypatingos svarbos pajėgumų, pavyzdžiui, siūlomų pagal programas „Galileo“ ir „Copernicus“, tvarumą galima užtikrinti tik kolektyviniais veiksmais, kuriais sukuriama strateginė infrastruktūra, kurios nė viena valstybė narė pati viena užtikrinti negali.

Be to, Sąjungos veiksmai būtini siekiant stiprinti reagavimo į krizes pajėgumus strateginiu prognozavimu, integruotu rizikos valdymu, tarpvalstybinio reagavimo į ekstremaliąsias situacijas pajėgumų stiprinimu, tarpsektorine integracija ir žinių spragų šalinimu.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Kaip matyti iš SCSM vertinimo (prie kurio prisidėjo SCSM įgytos patirties programa), taip pat S. Niinistö ataskaitos ir poveikio vertinime pateiktos papildomos analizės, tarpsektorinių krizių, pavyzdžiui, COVID-19 pandemijos ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, sudėtingumas ir daugialypis pobūdis reikalauja visapusiško ir integruoto požiūrio į jų valdymą, todėl būtinas glaudus ir veiksmingas Sąjungos ir jos valstybių narių bendradarbiavimas, kad būtų galima veiksmingai spręsti krizių keliamus uždavinius. Anuomet tai buvo pasiekta sanglaudos politikos srityje įgyvendinant iniciatyvos „REACT EU“ priemonių rinkinį. Atsižvelgiant į dabartines geopolitinės padėties aplinkybes ir sėkmingą ankstesnį koordinavimą, reikia stiprinti Europos civilinę ir karinę parengtį ir pasirengimą.

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Veiksmai pagal SCSM bus grindžiami sinergija su kitomis ES priemonėmis. Visų pirma parengtis bus remiama reformomis ir investicijomis į nacionalinės ir regioninės partnerystės planus, į kuriuos bus įtrauktas nepaskirstytas teminis rezervas, skirtas reaguoti į krizes. Tarpvalstybinės infrastruktūros atsparumą ir toliau skatins Europos infrastruktūros tinklų priemonė, nacionalinės ir regioninės investicijos ir reformos, vykdomos pagal nacionalinės ir regioninės partnerystės planą bei INTERREG, taip pat priemone „Globali Europa“ užtikrinamas strateginis junglumas. Europos konkurencingumo fondas stiprins ES parengtį ir strateginį savarankiškumą pagrindiniuose sektoriuose ir technologijų srityse (pvz., sveikatos srities inovacijų ir gamybos). Trečiosiose valstybėse pasirengimui krizėms ir reagavimui į jas ir toliau bus teikiama humanitarinė pagalba ir kitos priemonės (pvz., makrofinansinė parama). Naujojo SCSM ir kitų fondų su parengtimi susijusio darbo suderinamumas bus užtikrintas plačiau įgyvendinant ES pasirengimo krizėms strategiją. Naujasis mechanizmas taip pat grindžiamas programa „ES – sveikatos labui“ ir kitomis iniciatyvomis, kuriomis siekiama gerinti pasirengimą ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimą į jas, užtikrinant Sąjungos pasirengimą ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimą į jas.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė

☒ **trukmė ribota**

– ☒ galioja nuo 2018 01 01 iki 2034 12 31

– ☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

☐ **trukmė neribota**

– įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,

– vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai)

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

– ☐ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

– ☐ vykdomųjų įstaigų

☐ **Pasidalijamasis valdymas** su valstybėmis narėmis

☒ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

– ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;

– ☒ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

– ☐ Europos investicijų bankui ir Europos investicijų fondui;

– ☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;

– ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

– ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms ar asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus bendros užsienio ir saugumo politikos srityje pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį;

– ☐ valstybėje narėje įsteigtoms įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė arba Sąjungos teisė ir kurioms pagal konkrečių sektorių taisykles gali būti patikėtas Sąjungos lėšų arba biudžeto garantijų įgyvendinimas tiek, kiek tokias įstaigas kontroliuoja viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, ir joms kontrolės įstaigos suteikia tinkamas finansines garantijas solidariosios atsakomybės forma arba lygiavertes finansines garantijas, kurios kiekvienam veiksmui gali būti apribotos iki didžiausios Sąjungos paramos sumos.

Pastabos

Iš esmės pagal reglamentą skirtas biudžetas bus vykdomas taikant tiesioginį valdymą.

Galimybė vykdyti biudžetą taikant netiesioginio valdymo būdą yra papildoma priemonė biudžeto vykdymui optimizuoti. Kadangi civilinės saugos politika dažnai būna susijusi su nenuspėjamais įvykiais (žmogaus sukeltomis ir gaivalinėmis nelaimėmis), labai svarbu užtikrinti įtraukią (dalyvaujančių subjektų atžvilgiu) ir lanksčią DFP sistemą.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Veiksmai ir priemonės, kuriems teikiama finansinė parama pagal šiuos sprendimus, vertinami ir stebimi pagal Veiklos rezultatų reglamento nuostatas.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

Finansinė parama prevencijai ir pasirengimui pagal Sąjungos mechanizmą naudojama pagal Civilinės saugos komiteto priimtą daugiametę darbo programą. Komisija reguliariai informuoja komitetą apie darbo programos įgyvendinimą. Su pasirengimu ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimu į jas susijusiems klausimams svarstyti renkasi kitos sudėties komitetas.

Reglamentas įgyvendinamas laikantis šio reglamento 32 straipsnyje nustatytų sąlygų, o mokėjimo tvarka grindžiama praeityje sukaupta patirtimi.

Remdamasi Sąjungos mechanizmo įgyvendinimo patirtimi ir siekdama užtikrinti veiksmingą Sąjungos mechanizmo tikslų įgyvendinimą, Komisija ketina įgyvendinti veiksmus naudodama tiesioginį ir netiesioginį valdymą ir visapusiškai atsižvelgdama į ekonomiškumo, veiksmingumo ir didžiausio ekonominio naudingumo principus.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as)

Siekiant užtikrinti, kad pagal Sąjungos mechanizmą skirtos lėšos būtų naudojamos tinkamai ir laikantis atitinkamų teisės aktų, taikoma esama Europos Komisijos vidaus kontrolės sistema.

Dabartinės sistemos struktūra nurodyta toliau.

1. Vadovaujančios tarnybos (Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų generalinio direktorato) vidaus kontrolės grupė daugiausia dėmesio skiria atitikčiai administracinėms procedūroms ir galiojantiems teisės aktams civilinės saugos srityje ir stebi Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD kontrolės strategijos įgyvendinimą. Šiuo tikslu taip pat naudojama Komisijos vidaus kontrolės sistema.

2. Reguliarus išorės auditorių vykdomas dotacijų ir sutarčių, skiriamų iš civilinės saugos biudžeto, auditas visapusiškai įtrauktas į Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD metinį audito planą.

3. Išorės vertintojų atliekamas bendros veiklos vertinimas.

Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Audito Rūmai gali atlikti įvykdytų veiksmų auditą.

Įgyvendinant Sąjungos mechanizmą netiesioginio valdymo būdu priežiūros ir stebėsenos srityje bus pasinaudota didele įgyvendinant humanitarinės pagalbos priemonę įgyta patirtimi su būtinais pakeitimais.

Panaši sistema bus sukurta pasirengimo ir reagavimo sveikatos srityje daliai, jai vadovaus Pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucija.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Numatomos Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD kontrolės strategijos išlaidos sudaro 0,32 proc. netiesioginio valdymo (2024 m. biudžeto) ir 0,35 proc. tiesioginio valdymo (2024 m. biudžeto) išlaidų. Pagrindinės šio rodiklio sudedamosios dalys:

– bendros Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD finansinių ir veiklos skyrių personalo išlaidos, padaugintos iš numatomos laiko dalies, skirtos kokybės užtikrinimo, kontrolės ir stebėsenos veiklai;

– bendri Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD išorės audito sektoriaus ištekliai, skirti auditui ir patikrinimams atlikti.

Atsižvelgdama į nedideles tokios kontrolės sąnaudas ir kartu su jomis susijusią kiekybiškai įvertinamą (klaidų ištaisymai ir susigrąžinamos lėšos) ir kiekybiškai neįvertinamą (kontrolės atgrasomasis poveikis ir kokybės draudimo poveikis) naudą, Komisija gali daryti išvadą, kad kiekybiškai įvertinama ir kiekybiškai neįvertinama kontrolės nauda iš esmės nusveria nedideles tokios kontrolės sąnaudas.

Įgaliotųjų subjektų, įgyvendinančių Sąjungos finansavimą pagal netiesioginio valdymo principą, atveju Komisijos įnašas yra iki 7 proc. jų tiesioginių reikalavimus atitinkančių išlaidų, siekiant užtikrinti Sąjungos finansavimo priežiūrą ir valdymą.

Tai matyti iš Komisijos patvirtinto 0,53 proc. daugiamečio likutinio klaidų lygio, nustatyto jos humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos departamente 2024 m.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Komisijos kovos su sukčiavimu strategija ir atitinkamų tarnybų kovos su sukčiavimu strategijomis užtikrinama, kad Komisijos sukčiavimo rizikos valdymo metodu būtų siekiama nustatyti sukčiavimo rizikos sritis ir tinkamas reagavimo priemones.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
	06 01 03 – ES civilinės saugos mechanizmo ir pasirengimo sveikatos srityje (SCSM) rėmimo išlaidos	NDA	TAIP	TAIP	TAIP	NE
	06 04 01 ES civilinė sauga – „rescEU“ ir pasirengimas sveikatos srityje	DA	TAIP	TAIP	TAIP	NE

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

– ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija		Numeris	2							
			Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
Veiklos asignavimai										
06 04 01 ES civilinė sauga – „rescEU“ ir pasirengimas sveikatos srityje (SCSM)	Įsipareigojimai	1a	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**xx**
	Mokėjimai	2a	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**xx**
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų[35]										
06 01 03 – ES civilinės saugos mechanizmo ir pasirengimo sveikatos srityje (SCSM) rėmimo išlaidos	Įsipareigojimai = Mokėjimai	3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**xx**
IŠ VISO asignavimų	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	1,316	1,437	1,477	1,535	1,569	1,644	1,697	**10,675**
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**pm**

[35] Technical and/or administrative assistance and expenditure in support of the implementation of EU programmes and/or actions (former ‘BA’ lines), indirect research, direct research.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija		**4**	„Administracinės išlaidos“[36]							
SCSM			Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
• Žmogiškieji ištekliai			xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
• Kitos administracinės išlaidos			xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
IŠ VISO SCSM	Asignavimai		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos	Įsipareigojimai	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
1–4 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Mokėjimai	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

3.2.1.2. Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

[36] The necessary appropriations should be determined using the annual average cost figures available on the appropriate BUDGpedia webpage.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija			Numeris	2						
			Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
			2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
Veiklos asignavimai										
SCSM 06 04 01	Įsipareigojimai	1a	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Mokėjimai	2a	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų[37][38]										
SCSM 06 01 03 – ES civilinės saugos mechanizmo ir pasirengimo sveikatos srityje (SCSM) rėmimo išlaidos	Įsipareigojimai = Mokėjimai	3	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 2 išlaidų kategoriją	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	

37

38 Technical and/or administrative assistance and expenditure in support of the implementation of EU programmes and/or actions (former 'BA' lines), indirect research, direct research.

• IŠ VISO veiklos asignavimų (visose veiklos išlaidų kategorijose)	Įsipareigojimai	4	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Mokėjimai	5	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		6	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–3 išlaidų kategorijas (orientacinė suma)	Įsipareigojimai	= 4 + 6	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Mokėjimai	= 5 + 6	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	4	„Administracinės išlaidos“

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

SCSM		Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
• Žmogiškieji ištekliai		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
• Kitos administracinės išlaidos		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
SCSM	Asignavimai	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

		Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos	Įsipareigojimai	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1–4 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Mokėjimai	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas (not to be completed for decentralised agencies)

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ⇩			Metai **2028**		Metai **2029**		Metai **2030**		Metai **2031**		Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 skirsnį)						**IŠ VISO**	
	ATLIKTI DARBAI																	
	Rūšis [39]	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų
1 KONKRETUS TIKSLAS[40] ...																		

[39] Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

– Atliktas darbas																		
– Atliktas darbas																		
– Atliktas darbas																		
1 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
2 KONKRETUS TIKSLAS ...																		
– Atliktas darbas																		
2 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
IŠ VISO																		

[40] Apibūdinta 1.3.2 skirsnyje „Konkretus tikslas (-ai) ...“.

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

– ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

3.2.3.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	**IŠ VISO 2028–2034**
	2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	**348,803**
Kitos administracinės išlaidos	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Žmogiškieji ištekliai	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	**21,210**
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta
Tarpinė suma, neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
IŠ VISO	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**370,01**

3.2.3.2. Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai

nėra duomenų

3.2.3.3. Iš viso asignavimų

IŠ VISO PATVIRTINTŲ ASIGNAVIMŲ IR IŠORĖS ASIGNUOTŲJŲ PAJAMŲ	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	**IŠ VISO 2028–2034**
	2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	**348,80**
Kitos administracinės išlaidos	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Žmogiškieji ištekliai	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	**21,210**
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta	Turi būti nustatyta
Tarpinė suma, neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
IŠ VISO	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**370,013**

3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

– ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

3.2.4.1. Finansuojami iš patvirtinto biudžeto

Sąmatą surašyti etato ekvivalentais

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI		Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**
• Etatų plano etatai (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
20 01 02 01 (Būstinė ir Komisijos atstovybės)		213	213	213	213	213	213	213
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentais)								
20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)		85	85	85	85	85	85	85
Administracinės paramos eilutė (xx)	- būstinėje	30	30	30	30	30	30	30
IŠ VISO		**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**

3.2.4.2. Finansuojami išorės asignuotosiomis pajamomis

nėra duomenų

3.2.4.3. Visi žmogiškųjų išteklių poreikiai

IŠ VISO PATVIRTINTŲ ASIGNAVIMŲ IR IŠORĖS ASIGNUOTŲJŲ PAJAMŲ		Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**
• Etatų plano etatai (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
20 01 02 01 (Būstinė ir Komisijos atstovybės)		**213**	**213**	**213**	**213**	**213**	**213**	**213**
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentais)								
20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)		85	85	85	85	85	85	85
Administracinės paramos eilutė (xx)	- būstinėje	30	30	30	30	30	30	30
IŠ VISO		**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**

Sąjungos civilinės saugos mechanizmą ir programos „ES – sveikatos labui“ pasirengimo ir reagavimo sveikatos srityje komponentą įgyvendinančių darbuotojų skaičius šiuo metu yra 285 (etato ekvivalentais) (205 Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD ir 80 Pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucijoje).

Dabartinis darbuotojų skaičius suskaidytas taip:

170 pareigūnų ir laikinųjų darbuotojų pagal 4 išlaidų kategoriją (20 01 02 01 – Būstinė ir atstovybės);

85 išorės darbuotojai pagal 4 išlaidų kategoriją (20 02 01 ir 20 02 02 – Išorės personalas – Būstinė ir atstovybės);

30 darbuotojų, finansuojamų išorės asignuotosiomis pajamomis, kurios turi būti įtrauktos į naujosios DFP biudžeto BA eilutę.

Tačiau, siekiant įgyvendinti šią plataus užmojo darbotvarkę, šis darbuotojų skaičius turės būti suderintas su bendru užmoju ir biudžetu, skirtu SCSM+ priemonei ir naujiems veiksmams, grindžiamiems ES pasirengimo krizėms strategija.

Apskaičiuota, kad darbuotojų skaičių reikės padidinti 15 proc. (iki 328 etatų), kad būtų galima vykdyti pagal naująją priemonę nustatytą naują veiklą ir užduotis. Tai, pvz.:

aktyvesnė veikla dėl pagausėjusių nelaimių ir padidėjusio jų intensyvumo[41];

integruotosios parengties įgyvendinimas, parengties aspekto integravimo į atitinkamas politikos sritis stebėsena;

antrojo lygmens, nenumatyto pagal dabartinį SCSM, susijusio su tarpsektorinės parengties ir reagavimo lygmeniu, įgyvendinimas.

Dviem pagrindinėms iniciatyvoms, kurias turėtų įgyvendinti Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD, reikėtų didelių žmogiškųjų išteklių, kaip išdėstyta toliau.

1. ES krizių koordinavimo centras

Svarbus siektinas rezultatas – remiantis Reagavimo į nelaimes koordinavimo centro struktūromis ir ekspertinėmis žiniomis sukurtas ES krizių koordinavimo centras. Centro tikslas – toliau teikti ir dar labiau didinti paramą valstybėms narėms valdant tarpsektorinius krizių padarinius, remiantis geresniu planavimu ir išsamesne analize bei informuotumu apie padėtį. **Visapusiškai laikydamasis subsidiarumo principo ir atsižvelgdamas į nacionalinę kompetenciją bei valstybių narių ypatumus, Centras:**

sieks, kad visais lygmenimis krizės ir jų pasekmės įvairiems sektoriams ir visiems gyventojams būtų suprantamos vienodai;

palengvins darbą visuose sektoriuose, teikdamas krizių valdymo paramą vadovaujančiosioms tarnyboms, bet neperimdamas sektorių atsakomybės, ir

stebės bendrą atsaką į krizes, kartu užtikrindamas nuolatinį grįžtamąjį ryšį Tarybai, be kita ko, pagal Integruotą politinio atsako į krizes mechanizmą.

Centro kūrimas bus derinamas su pastangomis stiprinti **civilinį ir karinį bendradarbiavimą** didelio masto tarpsektorinių incidentų ir krizių, įskaitant ginkluotą agresiją, metu ir jiems rengiantis. Centras taip pat rems darbą kuriant Europos civilinės gynybos mechanizmą[42].

Centras užtikrins **įvairių suinteresuotųjų subjektų**, įskaitant Komisijos tarnybas, valstybes nares, Tarybą, EIVT / Reagavimo į krizes centrą (kiek tai susiję su jo kompetencija) ir tarptautinių partnerių, visų pirma NATO, **tarpsektorinį parengties ir reagavimo veiklos koordinavimą**.

---

41 JRC ataskaita „An analysis of current and emerging risks“ („Dabartinės ir kylančios rizikos analizė“).

42 Civilinės gynybos mechanizmo sąvoka nedaro poveikio terminijai, kurią valstybės narės vartoja apibūdindamos priemones ar mechanizmus, kurių turinys panašus į tai, kas strategijoje vadinama civilinės gynybos mechanizmu.

2. Integruotoji parengtis

ES pasirengimo krizėms strategijoje nustatytas naujas pagrindinis ES politikos formavimo principas: **integruotoji parengtis**. Tai reiškia, kad nuo pat pradžių reikia įvertinti, kokį poveikį iniciatyvos daro parengčiai. Šio požiūrio svarbą pabrėžia jo dvejopas vaidmuo strategijoje – tai ir vienas pagrindinių principų, ir specialus pagrindinis veiksmas. Tam reikia iniciatyvių ir tvarių įgyvendinimo pastangų.

Kad **integruotoji parengtis** turėtų realų poveikį, parengties aspektą reikia integruoti sąmoningai ir iš anksto apsvarstant pasirengimo veiksnius planuojant ir priimant sprendimus, užuot rėmusis vien *post hoc* vertinimais. Veiksmingas įgyvendinimas taip pat priklausys nuo griežtos iniciatyvos plėtojimo stebėsenos ir aktyvios paramos jos sklaidai nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis.

Parengties įtraukimas į mūsų politikos sistemą ne tik padeda mažinti būsimą riziką – tai ir pažangi investicija. Neseniai atliktame tyrime, kuriame išnagrinėta daugiau kaip 70 parengties iniciatyvų visoje ES, nustatyta, kad kiekvieno investuoto euro grąža buvo nuo dviejų iki dešimties eurų. Laiku investuojant į parengtį mažinamas sutrikimų skaičius ir atkūrimo išlaidos ir didinamas ilgalaikis atsparumas bei konkurencingumas. Šiandien skiriami tinkami biudžetai ir ištekliai leis gelbėti gyvybes ir taupyti lėšas ateityje.

Be šių dviejų iniciatyvų, reikės papildomų žmogiškųjų išteklių kitiems naujiems veiksmams, susijusiems su ES pasirengimo krizėms strategija, įgyvendinti, be kita ko, toliau nurodytose srityse.

Geresnis prognozavimas ir numatymas: sprendimus priimantiems asmenims skirtos krizių rodiklių suvestinės sukūrimas; RNKC analitinių pajėgumų ir ankstyvojo perspėjimo sistemų stiprinimas ir reguliarių operatyvinių informacinių pranešimų apie tarpsektorinę visus pavojus apimančią riziką rengimas, taip pat jų pakopinio poveikio analizė (pagrindinis veiksmas).

Gyventojų parengtis: gyventojų informuotumo apie riziką, be kita ko, kylančią vyresnio amžiaus žmonėms, jaunimui ir asmenims su negalia, didinimas.

Reagavimas į krizes: „rescEU“, ES lygmens reagavimo pajėgumų rezervo, didinimas; Atsargų kaupimo strategijos įgyvendinimas ir reagavimo į ekstremaliąsias situacijas bei krizių centrų visoje ES testavimo nepalankiausiomis sąlygomis gairių įgyvendinimas.

Dėl gerokai išaugusios operatyvinės veiklos taip pat reikės stiprinti paramos funkcijas (teisinę paramą, finansinės ir kontrolės veiklos įgyvendinimą, IT ir kt.).

Pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucija bus atsakinga už pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas dalies įgyvendinimą. Pratęsus įgaliojimus, kaip aprašyta Medicininių atsako priemonių strategijoje (2025 m. liepos 16 d. COM(2025)xxx), reikės skirti daugiau darbuotojų.

3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga

IŠ VISO skaitmeninių ir IT asignavimų	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	**IŠ VISO DFP 2028–**

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2034
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
IT išlaidos (organizacijos)	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	**18,83**
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**18,83**
Neįtraukta į 47 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Politikos priemonių IT išlaidos veiklos programoms	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	**84,00**
Tarpinė suma, neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**84,00**
IŠ VISO	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**102,83**

3.2.6. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Iniciatyva dera su pasiūlymu dėl 2028–2034 m. DFP.

3.2.7. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

– ☐ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

– ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

– ☐ nuosaviems ištekliams

– ☐ kitoms pajamoms

– ☐ nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis[43]						
		Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**
……. straipsnis								

4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI

4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai

Reikalavimo nuoroda	**Reikalavimo aprašymas**	**Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas**	**Suvestiniai procesai**	**Kategorijos**
23 + 29 straipsniai	14. Valstybės narės per CECIS informuojamos apie „rescEU“ pajėgumų eksploatacinę būklę	SCSM valstybės narės ir dalyvaujančios valstybės; „rescEU“ ryšių punktai; RNKC	Informacijos valdymas; pranešimas; informuotumas apie padėtį	Informuotumas apie padėtį
29 straipsnis	1. Kai Sąjungoje įvyksta arba neišvengiamai gresia įvykti nelaimė, kuri sukelia arba gali sukelti daugiašalį tarpvalstybinį poveikį arba dėl kurios nukenčia arba gali nukentėti kitos valstybės narės, valstybė narė, kurioje įvyko ar, tikėtina, gali įvykti nelaimė,	SCSM valstybės narės ir dalyvaujančios valstybės; RNKC	Reagavimas į ekstremaliąsias situacijas; pranešimas; informacijos valdymas	Krizių valdymas

[43] Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.

	nedelsdama apie tai praneša valstybėms narėms, kurios gali nukentėti, ir Komisijai. Pranešti Komisijai nereikalaujama, kai pareiga pranešti jau buvo įvykdyta pagal atitinkamus kitus Sąjungos teisės aktus, pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį arba esamus tarptautinius susitarimus. 2. Kai Sąjungoje įvyksta arba neišvengiamai gresia įvykti nelaimė, dėl kurios gali reikėti prašyti vienos ar daugiau valstybių narių pagalbos, valstybė narė, kurioje įvyko arba gali įvykti nelaimė, nedelsdama praneša Komisijai, jog gali reikėti prašyti pagalbos per RNKC, kad Komisija galėtų atitinkamai informuoti kitas valstybes nares ir jos kompetentingos tarnybos pradėtų veikti. 3. 1 ir 2 dalyse nurodyti pranešimai atitinkamais atvejais teikiami per CECIS.			
30 straipsnis	8. Kiekviena valstybė narė, kuriai yra pateiktas pagalbos prašymas per Sąjungos mechanizmą, skubiai	SCSM valstybės narės ir dalyvaujančios valstybės;	prašymų tvarkymas; reagavimas į ekstremaliąsias situacijas; pranešimas;	Reagavimas į ekstremaliąsias situacijas, pagalbos koordinavimas

	nusprendžia, ar ji gali suteikti reikiamą pagalbą, ir informuoja RNKC apie savo sprendimą teikti pagalbą per CECIS, nurodydama jos apimtį ir teikimo sąlygas. RNKC nuolat informuoja valstybes nares.	RNKC	informacijos valdymas	
26 straipsnis	1. Komisija priima įgyvendinimo aktus dėl: b) CECIS komponentų ir keitimosi informacija per CECIS organizavimo;	SCSM valstybės narės ir dalyvaujančios valstybės; RNKC	Sistemų kūrimas; duomenų tvarkymas;	Sistemų kūrimas
22 ir 23 straipsniai	1. b) pažanga didinant pasirengimo nelaimėms lygį: vertinama pagal Europos civilinės saugos rezerve užregistruotų reagavimo pajėgumų skaičių, atsižvelgiant į 7 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytus pajėgumų tikslus, bendroje ekstremaliųjų situacijų ryšių ir informacinėje sistemoje (CECIS) užregistruotų reagavimo pajėgumų skaičių ir „rescEU“ pajėgumų, numatytų siekiant teikti pagalbą ypač didelio masto situacijų atveju, skaičių.	SCSM valstybės narės ir dalyvaujančios valstybės; „rescEU“ ryšių punktai; RNKC	Parengties vertinimas; pajėgumų valdymas; krizių valdymas	Reagavimas į ekstremaliąsias situacijas
I PRIEDAS IV skirsnis	b) valdo CECIS, kad RNKC ir valstybių narių ryšių punktai	SCSM valstybės narės ir	Sistemų valdymas; informacijos	Reagavimas į ekstremaliąsias situacijas

	galėtų palaikyti ryšius ir keistis informacija; w) remia valstybes nares, pateikusias prašymą dėl nelaimių jų teritorijose, suteikdama galimybę naudotis Europos mokslinėmis partnerystėmis tikslinei mokslinei analizei atlikti. Atliktos analizės gali būti platinamos per CECIS, pritarus nukentėjusiosioms valstybėms narėms. x) pagalba plėtojant tarpvalstybines nustatymo, ankstyvojo perspėjimo ir pranešimo apie nelaimes Europos intereso sistemas, siekiant sudaryti galimybę greitai reaguoti, taip pat skatinti nacionalinių ankstyvojo perspėjimo ir pranešimo apie nelaimes sistemų tarpusavio sąsają bei jų sąsają su RNKC ir CECIS, atitinka Sąjungos finansinės paramos skyrimo reikalavimus. Šiose sistemose atsižvelgiama į esamus ir būsimus informavimo, stebėsenos ar nustatymo šaltinius ir sistemas ir jais remiamasi.	dalyvaujančios valstybės; RNKC	valdymas krizių valdymas	

35 straipsnis	Platformos ATHINA tikslas – naudoti ir papildyti esamus epideminės žvalgybos išteklius sujungiant žvalgybos informaciją apie grėsmes sveikatai ir žvalgybos informaciją apie medicinines atsako priemones. Platformoje ketinama iš gamintojų ir valstybių narių rinkti informaciją apie gamybą, krizės atveju reikalingų žaliavų atsargas, taip pat įrangą ir infrastruktūrą. Platformoje bus taikomi griežti saugumo reikalavimai, kad būtų palengvintas keitimasis informacija su kitomis apsaugotomis platformomis, kartu išsaugant visos IT struktūros vientisumą, įskaitant atsparumą kibernetinėms grėsmėms ir komercinių duomenų apsaugą.	Komisija, valstybės narės, suinteresuotieji subjektai (įskaitant pramonę)	Duomenų tvarkymas	Pasirengimas ir reagavimas sveikatos srityje

4.2. Duomenys

Duomenų rūšis	**Reikalavimo (-ų) nuoroda**	**Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)**
Naudotojų valdymas: naudotojų funkcijos ir privilegijos, duomenys apie funkcijas ir susijusias privilegijas, kuriais apibrėžiama	36 straipsnio 1 dalis	

prieiga prie sistemos ir operacinis valdymas.		
Ekspertų asmens duomenys: kontaktiniai duomenys, ekspertinės žinios / mokymai, kalbos, skiepai, ES civilinės saugos grupės kategorija, įgūdžiai, funkcijos	20 straipsnio 8 dalis; 38 straipsnio 1 dalies b punktas	sTESTA jungtis
Su ištekliais / moduliais / pajėgumais (įskaitant „rescEU“ ir Europos civilinės saugos rezervą) susiję veiklos duomenys Išsami informacija apie sudėtį, prieinamumą, atsargas, dislokavimo istoriją	14 straipsnio 14 dalis 38 straipsnio 1 dalies b punktas	sTESTA jungtis
Informacija apie ekstremaliąją situaciją: nukentėję regionai, pavojaus rūšys, santrauka, aktyvavimo lygis, informacija apie prašomą pagalbą, informacija apie siūlomą pagalbą, žurnalo įrašai ir pranešimai, veiklos žemėlapiai, dokumentai ir kt.	19 straipsnis; 20 straipsnio 8 dalis, I priedo IV skirsnis	sTESTA ryšys / įgaliotiems naudotojams įprastu internetu prieinama tik skaitymo formatu.

Duomenų srautai

Duomenų rūšis	**Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)**	**Duomenis teikiantys subjektai**	**Duomenis gaunantys subjektai**	**Keitimosi duomenimis priežastis**	**Dažnumas (jei taikoma)**
Pranešimas apie nelaimę	29 straipsnis	Valstybės narės / RNKC	SCSM naudotojai	Nelaimė arba neišvengiama nelaimė	nėra duomenų
Pagalbos prašymas	30 straipsnis	Valstybės narės / RNKC	SCSM naudotojai	Pagalbos prašymas per SCSM	nėra duomenų
Pagalbos pasiūlymas	30 straipsnis	Valstybės narės / RNKC	SCSM naudotojai	Galimybė teikti pagalbą	nėra duomenų
Priėmimo ir dislokavimo	30 straipsnis	Valstybės narės /	SCSM naudotojai	Siūloma pagalba atitinka prašomą	nėra duomenų

etapas		RNKC		pagalbą	
Užbaigimas ir ataskaitų teikimas	30 straipsnis	RNKC	SCSM naudotojai	Pateikus prašymą arba praėjus ne daugiau kaip 90 dienų	nėra duomenų
Išteklių registravimas	22 straipsnis	Valstybės narės / RNKC	SCSM naudotojai	Privalomas etapas, kad kaip teikiamos pagalbos dalis būtų pasiūlyti ištekliai	nėra duomenų
Išteklių atnaujinimas	22 straipsnis; 23 straipsnis; 27 straipsnis	Valstybės narės / RNKC	SCSM naudotojai	Pasikeitus išteklių charakteristikoms, pavyzdžiui, jų prieinamumui, pajėgumams ar kontaktinei informacijai	nėra duomenų
Organizacijos / naudotojo prieigos prašymas	36 straipsnio 1 dalis	Valstybės narės / RNKC	SCSM privilegijuotieji naudotojai	Paprašius CECIS sistemoje užfiksuoti naudotojo struktūrą	nėra duomenų

4.3. Skaitmeniniai sprendimai

Skaitmeninis sprendimas	**Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)**	**Pagrindinės privalomos funkcijos**	**Atsakinga institucija**	**Kaip užtikrinamas prieinamumas?**	**Kaip atsižvelgiama į pakartotinio naudojimo galimybes?**	**DI technologijų naudojimas (jei taikoma)**
CECIS	3 straipsnis; 23 straipsnis; 29 straipsnis; 30 straipsnis; I priedo	**Išteklių registravimas ir valdymas:** registruoti, tvarkyti ir atnaujinti informaciją apie valstybių narių turimus išteklius. **Ekstremaliųjų**	Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD, A.1	CECIS sukurta veikti tik telematikos paslaugų tarp Europos administracijų tinkle (TESTA).	Galimas pakartotinis naudojimas būsimam sąveikumui su kitomis platformo	nėra duomenų

	IV skirsnis	**situacijų valdymas:** remti ekstremaliųjų situacijų valdymo veiklą, įskaitant: 1. pranešimą apie incidentus; 2. informuotumą apie padėtį; 3. reagavimo į ekstremaliąsias situacijas planavimą **Prašymų ir pasiūlymų valdymas:** tvarkyti pagalbos prašymus ir išteklių pasiūlymus, įskaitant gebėjimą kurti, atnaujinti ir atšaukti prašymus ir pasiūlymus. **Dislokavimas ir sekimas:** stebėti išteklių dislokavimą, įskaitant jų vietą, būklę ir prieinamumą. **Bendravimas ir bendradarbiavimas:** sudaryti palankesnes sąlygas valstybių narių, RNKC ir kitų suinteresuotųjų subjektų komunikacijai ir bendradarbiavimui, dalijantis informacija ir koordinuojant		Įprastame internete yra ribotas variantas, kuriame CECIS naudotojams vietoje realiuoju laiku teikiama informacija tik skaitymo režimu. SCSM dalyvaujančių valstybių, neturinčių prieigos prie TESTA, duomenis jų vardu koduoja RNKC.	mis (ankstyvojo įspėjimo ir reagavimo sistema (AĮRS), Europos krizių valdymo platforma ir kt.) užtikrinti	

		reagavimo veiksmus. Duomenų analitika ir ataskaitų teikimas: užtikrinti duomenų analitikos ir ataskaitų teikimo pajėgumus, įskaitant gebėjimą rengti ataskaitas. **Saugumas ir prieigos kontrolė:** užtikrinti platformos saugumą ir vientisumą, įskaitant gebėjimą kontroliuoti prieigą prie neskelbtinos informacijos ir išteklių. **Integravimas su kitomis sistemomis:** integruoti su kitomis sistemomis ir platformomis, įskaitant esamas ekstremaliųjų situacijų valdymo sistemas ir ankstyvojo perspėjimo sistemas.				

Dėl kiekvieno skaitmeninio sprendimo paaiškinkite, kaip jis atitinka ES kibernetinio saugumo sistemos reikalavimus ir pareigas, taip pat kitą taikytiną skaitmeninę politiką ir teisės aktus (pvz., eIDAS, Bendrųjų skaitmeninių vartų reglamentą ir kt.)

1 skaitmeninis sprendimas

Skaitmeninė ir (arba) sektorių politika (kai taikoma)	**Derėjimo paaiškinimas**
DI aktas	nėra duomenų

ES kibernetinio saugumo sistema	Nepažeidžiant Reglamento (ES) 2016/679, valstybės narės užtikrina šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą.
eIDAS	„EU Login“
Bendrieji skaitmeniniai vartai ir IMI	nėra duomenų
Kita	

4.4. Sąveikumo vertinimas

4.5. Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės

Priemonės aprašymas	**Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)**	**Komisijos vaidmuo** (jei taikoma)	**Įtrauktini subjektai** (jei taikoma)	**Numatomas tvarkaraštis** (jei taikoma)
CECIS naudotojų darbo grupės, kuri į naująją CECIS įtrauktų valstybes nares ir dalyvaujančias valstybes, teiktų naujausią informaciją apie taikymą ir sudarytų palankesnes sąlygas bendram sprendimų priėmimui, sukūrimas.	38 straipsnio 1 dalies b punktas	Susitikimų organizavimas ir palengvinimas, prireikus – techninių ekspertinių žinių ir gairių teikimas.	SCSM valstybės narės ir dalyvaujančios valstybės	nėra duomenų